Cena egz. 20 groszy

12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, Król. Jadwigi 16 w Gdyni. Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Nr zbiorowy 2650 (trzy przewody) — Oddział w Bydgoszczy 1299 | Założyciel Jan Teska. | Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 637

Numer 109 | BYDGOSZCZ, piątek dnia 13 maja 1938 r. | Rok XXXII.

Komplementy dla dzielnicy zachodniej.

Już to przyznać trzeba, że czynniki urzędowe nie szczędzą nam pochwał. Przy rozmaitych okazjach sypią się pod adresem województw zachodnich komplementy, które mają świadczyć, jak wysoko czynniki miarodajne cenią zalety tutejszej ludności. Ostatnio podczas otwarcia Międzynarodowych Targów w Poznaniu sławił zdolność, uczciwość i pracowitość mieszczaństwa zachodniego minister Przemysłu i Handlu p. Roman, a tydzień później przyjechał do Poznania szef Ozonu p. gen. Skwarczyński z liczną świtą, aby ożywić i pchnąć naprzód organizację Obozu Zjednoczenia Narodowego która tu — jak wszędzie zresztą — napotyka na silny opór.

Szef Ozonu uważał za wskazane wypowiedzieć pod adresem Wielkopolan mnóstwo pochwał. Można z Zagłobą powiedzieć, że prawdziwa patoka (miód) spłynęła z ust jego. W Polsce — mówił — w okresie niewoli zwichnięta została struktura społeczna, nie powstał mocny i liczny stan mieszczański — polski.

„Chlubny wyjątek pod tym względem stanowi Wielkopolska, której dorobek tak wysoko ocenił zmarły wódz narodu marszałek Józef Piłsudski mówiąc w Poznaniu: „Wy Wielkopolanie, rzuceni zostaliście do walki, którą wam wróg nieubłagany wypowiedział w tej dziedzinie, w której Polska zawsze w wielkim stopniu, najsłabszą była. Niemoc w tej dziedzinie przyczyniła się dużo do poprzedniego upadku. Walka została wam rzucona w dziedzinie organizacji, w dziedzinie umiejętności wytwarzania codziennego szarego, pełnego obowiązku i pełnego trudu życia. Rzucone to wam wyzwanie przyjęliście i w tej dziedzinie macie za sobą dorobek niewoli wspaniały, zdobyty uczciwie w drobiazgowej, obowiązkowej, sumiennej pracy“.

Bezwzględny i brutalny w swych metodach ucisk zaborcy wywołał ze strony społeczeństwa wlkp. twardą i nieustępliwą reakcję, opartą na mocnych podstawach patriotyzmu. Ta walka Wielkopolski o własne polskie wartości gospodarcze, została uwieńczona tak chlubnym rezultatem, że **dzisiaj w wolnej Polsce ziemie jej zajmują przodujące pod względem gospodarczym miejsce w państwie.** W walce tej **rolnik wielkopolski** postawił na wysokim poziomie kulturę rolną swego gospodarstwa i zorganizował wzorową akcję spółdzielczą. W walce tej **polski kupiec i rzemieślnik** potrafił przeciwstawić się zwycięsko próbie opanowania tych dziedzin życia gospodarczego **przez obce narodowo elementy.**

Kupiec i rzemieślnik potrafił dokazać tego, że miasta wielkopolskie mają dzisiaj charakter miast czysto polskich. A nie była to sprawa łatwa.

W dawnej Rzeczypospolitej szlacheckiej panowało powszechnie błędne przekonanie, że jedynym zaszczytnym i godnym szlachcica zajęciem jest zawód rycerski i praca na własnej roli. W związku z tym mieszczaństwo w dawnej Polsce było w olbrzymiej większości elementem obcym, napływowym i nigdy nie było stanem silnym i wpływowym. Chęć uprzywilejowania i podniesienia wpływów w państwie stanu mieszczańskiego, przyświecająca autorom Konstytucji 3 Maja nie została niestety zrealizowana ze względu na rozbiory i upadek Polski. Pod rządami rosyjskimi i austriackimi mieszczaństwo polskie nie miało należytych warunków rozwoju, w wyniku czego **cały prawie handel i olbrzymi procent rzemiosła znalazł się w rękach obcych,** a przede wszystkim **żydowskich.** Powstały w tym czasie w większych miastach całe dzielnice żydowskie, koncentrujące w sobie handel, we wszystkich niemal miasteczkach nie tylko handel, lecz i większość rzemiosła znalazła się w rękach żydowskich. Jedynie w Wielkopolsce rozwinęło się w tym czasie szeroko polskie mieszczaństwo, stwarzając silny polski stan kupiecki i rzemieślniczy, wytwarzając nowe tradycje handlu i rzemiosła polskiego, nacechowane **rzetelnością, solidnością głęboką uczciwą i ofiarnością dla sprawy narodowej.**

Tradycje te przechodzą z ojca na syna, gdyż, tak jak w dawnej Polsce szlachta dziedziczyła ziemię, tak dziś spotykamy w Wielkopolsce zdrowe zjawisko dziedziczenia rodowego firmy kupieckiej, lub warsztatu rzemieślniczego.

(Ciąg dalszy na str. 2)

Byle nasza wieś spokojna...

Kto Polskę buduje i kto nią rządzi?

„Gazeta Polska“ na straży monopolu.

Warszawa, 12. 5. (Tel. wł.). Gdy w marcu był nieomal upał, a w kwietniu i w początkach maja mieliśmy dokuczliwe zimno i niepogodę, szczerze zatęskniliśmy za ciepłem, za słońcem. Dziś trzeci dzień, jak rozkoszujemy się w stolicy cudną aurą, choć nocą następują jeszcze chłody. **Stan pogody sprowadza majowe nastroje tym więcej, że w polityce jest dość cicho, mowy szefa OZN nie budzą żadnego zainteresowania, a ministrowie mówią rzadko i pięknie.**

Nastroje są więc spokojne, **byleby nasza wieś była nadal spokojna.** Ruszają się nieco Ukraińcy, ale wielkie troski, związane z koniecznością rozwiązania wielkich zagadnień państwowych w dalszym ciągu odkładamy na dalszy plan. Są jednak ludzie, którzy mówią o burzy i wstrząsach politycznych w Polsce. Nie wszystko więc układa się tak sielankowo, jakby się zdawało. **Obóz pomajowy jest najwyraźniej zaniepokojony o swój dotychczasowy stan posiadania.** Uważa on, że mnożą się idee i ludzie, którzy bezpośrednio i to poważnie mu zagrażają. Nie szczędzi więc sobie trwożliwych rozważań w 12 rocznicę maja 1926. Ten nurtujący niepokój i niepewność jutra jest tak widoczna, że nie da się ukryć, to też „Gazeta Polska“, od niedawna robiąca z rozkazu konsolidację narodową, nic nie ukrywa, nadrabiając jedynie buńczuczną miną i pogróżką.

Kto zbudował Polskę?

Aby przypadkiem nie zatarły się dotychczasowe linie podziału, „Gazeta Polska“ w artykule „Legenda i cyfry“ przypomina, że **„prawie wszystko, czym dzisiaj jest i co reprezentuje Państwo Polskie — jest dziełem Piłsudskiego i Jego obozu.** Cała prawie współczesna Polska ze wszystkimi jej blaskami i nędzami, ze wszystkimi jej dobrymi i złymi stronami została zbudowana przez Piłsudczyków“.

Co zostało dla reszty narodu? Autor ujmuje to cyfrowo i powiada: **piłsudczycy dokonali 83 proc. roboty, reszta przypada na nie-piłsudczyków, tj. akurat 17 proc.** Ale i tu jeszcze ma zastrzeżenia co do owych 17 proc. pisząc: cyfra 83 proc. winna niewątpliwie ulec poprawie in plus. Nie wszystkie bowiem lata ubiegłego okresu można uznać za równe sobie pod względem ciężaru gatunkowego. Cóż może np. porównać się z wagą przemian ustrojowych po r. 1926?

Ale nie o to nam chodzi. I autorowi również. Przypomina on zasługi piłsudczyków dlatego, aby się zastrzec, że **„fakt ten nie może być ani pominięty, ani zlekceważony w żadnych koncepcjach lub planach politycznych.** Nie da się też on ani obejść, ani pomniejszyć do roli drobnego fragmentu“.

Przeczucie burzy.

„Ze strony przywódców (opozycyjnych — red.) byłoby świadomą nieuczciwością sugerowanie, że **obóz legionowy da się usunąć z łatwością z powierzchni życia polskiego.** Że usunięcie go byłoby rzeczą równie łatwą, jak wyrwanie z korzeniami słabej roślinki, tkwiącej nie głęboko w pulchnej grzędzie lub klombiku z kwiatami“.

Czy tego rodzaju cele, pisze „Gazeta Polska“ dadzą się osiągnąć bez wstrząsów i bez burzy? Czy nas stać w ogóle na podobne wstrząsy w dzisiejszej sytuacji? I czy o takie właśnie wstrząsy nie błagają bogów Olimpu lub Walhalli ci wszyscy, którym potęga Państwa Polskiego sen z oczu spędza? **Któżby więc wziął na swoje sumienie straszliwą odpowiedzialność za te wstrząsy i prowokowanie burz?** Kto mógłby przyłożyć rękę do dzieła, za które przyszłe pokolenia wyrok potępienia musiałyby na nas ferować? Niech odpowiedzą na to ci wszyscy, którzy obrali sobie smutny proceder puszczania w obieg weksli bez pokrycia i bez płatności“.

Takie oto aż nazbyt nie wesołe rozważania snują zwycięzcy majowi w swą 12-tą rocznicę. **Zamiast cieszyć się majowym ozonem, wywołują obrazy burzy i piorunów.**

(R)

Nieudany zamach stanu w Brazylii.

Rio de Janeiro, 12. 5. (PAT). Zamach stanu, dokonany wczoraj w Rio de Janeiro przez integralistów (stronnictwo o zabarwieniu faszystowskim) **nie udał się.** Rząd ogłosił komunikat, że **sytuacja jest opanowana** i w całym kraju panuje zupełny spokój.

Pierwszy ten zbrojny występ integralistów przeciwko rządowi prezydenta Vargasa **trwał wszystkiego trzy i pół godziny.** Zbuntowanym udało się zająć przejściowo kilka budynków rządowych, wśród nich ministerstwo marynarki. Po stłumieniu ruchów aresztowano kilkadziesiąt osób, między nimi **Emilia Valverde, wybitnego przywódcę integralistów.**

Pan prezydent Brazylii strzelał z karabinu maszynowego do buntowników

Rio de Janeiro, 12. 5. (PAT). Sensacyjnym szczegółem nieudanego zamachu stanu integralistów było osobiste objęcie dowództwa nad wojskowym oddziałem pałacowym przez prezydenta Vargasa.

W chwili gdy o godz. 1 w nocy grupa integralistów w mundurach żołnierzy piechoty i marynarzy zaatakowała pałac, **prezydent Vargas stanął wraz ze swym osobistym sekretarzem przy karabinie maszynowym i w ciągu dwóch godzin ostrzeliwał napastników.** Ostatecznie udało się prez. Vargasowi nawiązać kontakt z prezydium policji, skąd natychmiast przysłano odsiecz.

Szczegóły walki.

Rio de Janeiro, 12. 5. (PAT) Walki w mieście zaczęły się po północy, kiedy powstańcy, zająwszy punkty strategiczne, zaatakowali **jednocześnie szereg gmachów publicznych:** zabudowania, w których się mieszczą urzędy pocztowe, stacja radiowa, gmach telegrafu i telefonu.

Pałac prezydenta został zaatakowany przez stu powstańców. Prezydent ostrzeliwał się z balkonu. **U boku jego walczyła jego żona i córka.**

W obronie pałacu prezydenta brało udział zaledwie 20 żołnierzy. Nierówna walka trwała do chwili nadejścia oddziałów policji i wojska z karabinami maszynowymi. Napastnicy zostali **zdziesiątkowani i rozproszeni.**

W walkach, jakie toczyły się w nocy, został **ranny minister wojny.**

Ministerstwo wojny, zajęte przez powstańców, którzy zamordowali wartowników, zostało zdobyte z powrotem po kilkugodzinnej walce **przez oddział strzelców marynarki.** Walka była bardzo zacięta. Straty po obu stronach były znaczne. Dowódca powstańców, którzy zajęli ministerstwo marynarki Hasselman padł śmiertelnie ranny. Walki na okolicznych ulicach trwały jeszcze kilka godzin.

Ostatnie okopy powstańców padły, kiedy strzelcy marynarki **zajęli stację radiową marynarki na wyspie Governador.**

Obecnie w mieście panuje zupełny spokój. Ruch na ulicach jest normalny.

Władze policyjne dokonały **około 100 aresztowań w kołach,** zbliżonych do przywódców i uczestników powstania.

Niezwykła katastrofa w Ameryce.

Koło Chicago zdarzyła się niezwykła a groźna w skutkach katastrofa. Mianowicie na pociąg podmiejski wpadł pociąg samochodów ciężarowych. Grozę sytuacji powiększyły wybuchy zbiorników z benzyną. Są ofiary w ludziach.

Komplementy dla dzielnicy zachodniej.

(Ciąg dalszy)

Mieszczaństwo wielkopolskie zdało doskonale swój egzamin wobec historii i dzisiaj ma przed sobą **pionierską rolę w życiu państwa polskiego.** Stanowi bowiem żywy przykład, w jaki sposób zapewnić można rozwój życia gospodarczego miast Polski i w jaki sposób w miastach tych wytworzyć można słuszną i należną przewagę żywiołom czysto polskim. Stanowi również dowód, że nie metodą łatwego frazesu i awantury ulicznej, lecz solidną i wytrwałą pracą realizacyjną najskuteczniej można spolszczyć handel i rzemiosło“.

Dostało się jeszcze parę komplementów **robotnikowi** wielkopolskiemu, a na zakończenie wezwanie do tych ofiarnych, solidnych, patriotycznych Wielkopolan — aby dali wyraz praktyczny swoim zaletom przez wstąpienie do Ozonu.

Możemy zapewnić kogo należy, że Wielkopolanie jak i Pomorzanie **obojętni** są na komplementy. Pochwały, o ile są słuszne i nie grzeszą przesadą uroczystościową, będą zawsze przyjęte z należytą rezerwą, czasem jako dowód zrozumienia istotnych wartości ludności dzielnic zachodnich. Jeżeli zaś zmierzają do brania na lep w określonym celu, odnoszą skutek — ujemny. Nie ma głupich — mówi przeciętny Wielkopolanin. Dziś nas wychwalacie, a jutro **czyny** wasze świadczyć będą, że wcale tak bardzo nas i zdolności naszych nie podziwiacie, jak przy uroczystych okazjach twierdzicie. Poznań np. wolałby usłyszeć od ministra Romana, że on, a nie Warszawa, urządzi przyszłą wystawę wszechpolską. Cała Wielkopolska razem z Pomorzem wolałaby **lepszy przydział kredytów z funduszów publicznych niż słodkie słówka.** Osobliwie z Funduszu Pracy, a także z Banku Gospodarstwa Krajowego i Powiatowej Kasy Oszczędności. Wiadomą przecież jest rzeczą, że **dzielnica zachodnia najlepiej płaci podatki, a najmniej jest uwzględniana przy rozdziale rozmaitych kredytów.** Nie jest też tajemnicą, że **życie gospodarcze w Zachodniej Polsce upada** — nie z winy pracowitej i ofiarnej ludności. Przykładem jest **sam Poznań,** którego okres świetności należy do przeszłości.

Premier Składkowski, gdy mu przedstawiciele bojowników o wolność przedstawili swoje żale na upośledzenie Wielkopolan, powiedział: „szlag może człowieka trafić“. Tak jest, ale również szlag może człowieka trafić, gdy mowy poznańskie stają w rażącej sprzeczności z czynami. Toć np. minister Świętosławski umiał w Poznaniu przemawiać podczas zjazdu katolickiego jak przykładny katolik, a w Warszawie hołubi Związek Nauczycielstwa Polskiego. Gen. Skwarczyński mówił w Poznaniu o zażydzeniu stanu mieszczańskiego, ale nie słyszeliśmy jeszcze, żeby w Warszawie podjął odpowiednią akcję przeciw panoszącemu się żydostwu. Co więcej, zdecydowanie antysemicka grupa „Jutra Pracy“ opuściła szeregi jego organizacji. Nie jest to chyba bez kozery.

Nam nie trzeba głośnych komplementów słownych. Wystarczy nam uznanie istotnych wartości, drzemiących w ludzie wielkopolskim i pomorskim i takie ich wyzyskanie, żeby z tego miała pożytek Polska, a dzielnice nasze żeby mogły pozbyć się uczucia krzywdy.

Wielka bitwa na froncie Suczou.

Tokio, 12. 5. (PAT) Agencja Domei ogłasza następujący opis wielkiej bitwy między wojskami japońskimi i chińskimi, która rozpoczęła się **na froncie Suczou,** w południowej części prowincji Szantung, **w rejonie wielkiego kanału.**

Walki toczą się na froncie długości 200 km. Wojska chińskie otrzymały od Czangkaiszeka rozkaz obrony za wszelką cenę południowo-zachodniej części prowincji Szantung. B. gubernator Szantungu **Hanfuczu został z rozkazu Czangkaiszeka rozstrzelany za oddanie stolicy prowincji miasta Cinan Japończykom.**

Wojska japońskie zajęły 10 maja Tajiczu (20 km na południe od Cining oraz obszar na południowy wschód od Junczeng. Pod Sinanczen, na kolei lunghajskiej, pojawiły się również siły chińskie, które zagrażają oskrzydleniem wojsk japońskich. Przeciwko tym oddziałom skierowano kawalerię japońską. **Na brzegach wielkiego kanału Chińczycy ustawili ciężkie działa.**

Wojska japońskie na całym froncie posuwają się powoli naprzód **z zamiarem oskrzydlenia armii chińskiej pod Suczou.**

Niemcy nie otrzymają helium

Waszyngton, 12. 5. (PAT). Rząd Stanów Zjednoczonych postanowił **nie dostarczać helium Niemcom.**

Kto dostaje ordery?

Na Michalskim ciążą łzy sieroce

Za co został odznaczony żydowski bankier Holzer?

(Od własnego sprawozdawcy „Dziennika Bydgoskiego“).

Warszawa, 12 maja.

Jak donosi prasa, **właściciel banku krakowskiego (Dom Bankowy A. Holzer), w którym ujawniono milionową aferę dewizową, niej. A. Holzer (żyd) został uroczyście odznaczny w dniu święta narodowego 3 Maja przez wojewodę krakowskiego orderem „Polonia Restituta“;** poprzednio był już odznaczony złotym krzyżem zasługi. Najwidoczniej oskarżony w procesie dyr. Michalski położył dla Polski nie mniejsze zasługi, gdyż **otrzymał on te same odznaczenia państwowe.** Jest jednak różnica, gdy się dekoruje żyda i Polaka, bowiem Polak z natury jest bardziej taktowny. Natomiast żyd najmniejszego poczucia taktu nie posiada.

Widzimy dziś na ławie oskarżonych Michalskiego. Jego pierś nie zdobi ani „Polonia Restituta“, ani złoty krzyż zasługi. **Odznaczenia te zostawił on w domu, uważał i słusznie, że nie wypada się w nie stroić, gdy miało się nieszczęście ciężko zgrzeszyć i gdy na mocy wyroku trzeba będzie nałożyć raczej szaty pokutno-więzienne.**

Nie wiemy, jakie skutki prawne zostały zastosowane do owego banku krakowskiego i jego właścicela. A gdyby żydowi przytrafiła się podobna sprawa sądowa, to **właśnie taki izraelita przedstawiłby się na sali sądowej w blasku wszystkich odznaczeń, do czego miałby pewne prawo i byłby większy jeszcze skandal i kompromitacja.** Tę okoliczność zapisujemy Michalskiemu na plus, jego takt i powściągliwość. Zresztą w całym swoim obecnym zachowaniu się oskarżony wykazuje pokorę ducha i rezygnację. Uśmiecha się dość łagodnie nawet do tych, którzy go najbardziej obciążają.

Krzywda sieroty.

Łatwiej możemy snuć rozważania na uboczny temat, gdyż dzień wczorajszy w procesie nie przyniósł nic szczególnie ciekawego. Zeznaje bowiem ta grupa świadków, a właściwie **ludzi poszkodowanych, którzy tak niepoważnej firmie, jaką był „Frampol“ dawali duży kredyt, licząc się, że na czele firmy stoi dyrektor departamentu, a nawet „minister skarbu“ p. Michalski.**

Po śmierci śp. niej. Lisickiej pozostały nieletniemu Lisickiemu weksle na sumę 12 tys. zł, żyrowane przez Michalskiego. Adwokat Dziewanowski, jako pełnomocnik zwracał się często do M. o uregulowanie długu i zdołał wydostać 1.500 zł. Michalski zapewniał jednak, że ten dług szczególnie leży mu na sercu i że nie będzie chciał **skrzywdzić nieletniego chłopca, sierotę po urzędniku Prezydium Rady Ministrów, którego matka powierzyła oskarżonemu wszystkie swoje oszczędności, lokując pieniądze na procent.**

„Kolosy“ w Juracie.

Świadek od Cegielskiego oskarża Michalskiego, że **zarwał firmę na 70 tys. złotych.** Nast. mówi się o wielu w ten sposób oszukanych firmach, o dostarczanym drzewie, cegle, kamieniach młynarskich, o bezwartościowych wekslach itd. itd. Rejestr poszkodowanych jest bardzo duży. Mówi się też o cegielni pomorskiej w Nowej Wsi, która również robiła nieszczęśliwe transakcje z Frampolem. **Rozbudowa Juraty była marzeniem Michalskiego.** Na czele tej spółki miał stać p. generał i zamówienia do „Frampolu“ były niemal pewne. **Zamiast „kokosów“ skończyło się kryminałem.**

Zeznawać miał bogacz-żyd Szereszewski, który jednak nie przybył do sądu, nadsyłając świadectwo lekarskie. **Sprawa od 13 do 18 odbywać się będzie przy drzwiach zamkniętych.** (r)

Tajemnica celi nr 413.

Losy hr. Wielopolskiej jeszcze nie są wyjaśnione.

Berlin, w maju.

Jak już donosiliśmy odbył się przed berlińskim sądem nadzwyczajnym **proces przeciwko p. Oktawii hr. Wielopolskiej, oskarżonej o szpiegostwo na rzecz ościennego państwa.** Termin rozprawy utrzymywany był do ostatniej chwili w tajemnicy, a wiadomość o niej oficjalnie jeszcze nie jest potwierdzona.

Sprawa hr. Wielopolskiej przedstawia się bardzo tajemniczo i **na razie nie można w żaden sposób uzyskać autorytatywnego oświadczenia o jej losie.**

Zaznaczyć jeszcze należy, że wiadomość o wyroku, którą podały źródła angielskie, przyszła do Berlina z Warszawy, po czym przetelefonowano ją do Londynu. **Rodzina hr. Wielopolskiej nie została jednak również powiadomiona o wyroku,** tak, że cała sprawa przedstawia się zagadkowo.

Wiadomość o zasądzeniu hr. Wielopolskiej na dożywotnie więzienie musiałaby w normalnych warunkach być notyfikowana urzędowym placówkom polskim w Niemczech, co dotychczas nie nastąpiło.

NIEMIECKIE KOŁA OFICJALNE ODMAWIAJĄ INFORMACYJ, względnie oświadczają, że nic nie wiedzą ani o procesie, ani o zasądzeniu hr. Wielopolskiej.

Starania męża aresztowanej w sprawie uzyskania szczegółów sprawy spełzły na niczym. Władze niemieckie zezwoliły jedynie przesyłać hr. Wielopolskiej **pieniądze na polepszenie wiktu oraz garderobę.** W dwóch wzgl. trzech wypadkach zezwolono również hr. Wielopolskiej napisać list do rodziny. Treść tych listów odnosiła się jedynie do zapytania o **zdrowie męża i 4-letniej córki,** która przebywa na majątku ojca aresztowanej, na Wołyniu.

Przy tej sposobności warto przypomnieć, że **HR. WIELOPOLSKA ARESZTOWANA ZOSTAŁA W DNIU 18 WRZEŚNIA UB. ROKU** w chwili, gdy udawała się do Paryża, gdzie chciała zwiedzić wystawę światową oraz gdzie spotkać się miała ze swą matką. Tuż za Berlinem weszło do przedziału dwóch urzędników Gestapo, którzy wezwali hr. Wielopolską do opuszczenia pociągu. Przytrzymaną przewieziono do Berlina i **osadzono pod ciężkim zarzutem w więzieniu Moabit w celi 413.**

Mąż hr. Wielopolskiej, który zaniepokojony został nagłym zniknięciem, wszczął poszukiwania i wówczas dowiedział się od przygodnego znajomego, bezpośredniego świadka o aresztowaniu żony.

Wszelkie interwencje w sprawie zwolnienia hr. Wielopolskiej z więzienia odrzucone zostay przez Niemców. Dziś hr. Wielopolska skazana została na dożywotnie więzienie. Słowa męża hr. Wielopolskiej:

„MOJA ŻONA JEST NIEWINNA“

mają swoją wymowę. Czyżby hr. Wielopolska padła ofiarą pomyłki czy intrygi? Wcześniej czy później wyświetlona zostanie tajemnica celi nr 413.

Obrońcom hr. Wielopolskiej odmówiono widzenia z oskarżoną.

Warszawa, 12. 5. (tel. wł.) Do Warszawy nadeszły dalsze wiadomości dotyczące losów hr. Oktawii Wielopolskiej, skazanej przez sąd specjalny w Berlinie na karę dożywotniego więzienia pod zarzutem szpiegostwa. Jak się okazuje bezpośrednio po rozprawie czynione były zabiegi o udzielenie zezwolenia na widzenie skazanej z rodziną i obrońcą. Prośba ta pozostała bez uwzględnienia. (r.)

Franco nie ustaje w ofensywie.

Salamanka, 12. 5. (PAT) Wojska gen. Franco **posunęły się w kierunku południowym na froncie wschodnim,** przecinając połączenia komunikacyjne pomiędzy Teruel a Albocacer.

Saragossa, 12. 5. (PAT) Natarcie wojsk gen. Franco **na odcinkach Alfambra i Morela trwa** przy poparciu oddziałów pancernych, artylerii i lotnictwa. Oddziały gen. Valino gwałtownym uderzeniem zdobyły miejscowości **Luco de Borbon i Las Planas,** zaś następnie, posuwając się na południe, zajęły miejscowości Todolellas, Olocan del Rey i Mata de Morella.

Oddziały nawarskie obsadziły szosę Albocacer Gargall oraz m. Miramdel. W ten sposób wojska gen. Franco **otoczyły przestrzeń o powierzchni ok. 600 km kw.,** na której znajdują się wojska rządowe. Wczoraj po południu wojska gen. Franco zajęły miejscowości **Cantavieja i Iglisuela.**

1000 osób oczekuje na wizy do Litwy.

Warszawa, 12. 5. (tel. wł.) Do poselstwa litewskiego w Warszawie napływają ciągle zgłoszenia osób ubiegających się o wydanie wiz wjazdowych. **Od czasu nawiązania stosunków polsko-litewskich zgłoszeń takich było blisko 1000.** Ze względu na to, że dotąd nie zawarta jeszcze została umowa konsularna, zgłoszenia te nie są na razie uwzględniane. Podpisanie umowy konsularnej polsko-litewskiej nastąpi w końcu bm. tak, że już w najbliższym czasie umożliwione zostaną normalne wyjazdy do Litwy. (tk.)

* * *

Do Warszawy nadeszły wczoraj pierwsze listy z Kowna. Jak się okazuje, **korespondencja zwykła w obrocie pomiędzy Warszawą a Kownem, kursuje tylko 18 godzin.** (r.)

A gdy odjeżdżasz — bywaj zdrów!

Mussolini żegna Hitlera na dworcu we Florencji.

Na marginesie

Nad Bałtykiem wyrosło znowu bardzo pożyteczne dzieło, dokument naszego władztwa nad morzem, przejaw woli trwania i budowania Polski silnej. Na „wielkim morzu“ — u nasady półwyspu helskiego poświęcona została uroczyście „rybacka Gdynia“, drugi port wzniesiony przez odrodzoną Rzeczpospolitą.

Fakt radosny, jedna z tych chwil, które budzą i umacniają wiarę w potęgę Polski, budowanej wysiłkiem zjednoczonego narodu. W tę radość mieszają się jednak — zupełnie niepotrzebnie — akcenty goryczy i żalu. Nowy port, który wyrósł na miejscu, gdzie od lat przyzwyczailiśmy się widzieć historyczną Wielką Wieś i niemniej historyczne, choć młodsze, Hallerowo, nazwano, nie wiadomo dlaczego — Władysławowem.

A właściwie to wiadomo dlaczego: oficjalnie dla uczczenia wielkiego króla — pioniera idei morskiej Władysława IV, nieoficjalnie a prawdziwie dlatego, że przez usta niektórych ludzi nie może przejść nazwisko Haller, ani też Hallerowo.

Bardzo wątpliwą formę hołdu dla znakomitego króla wybrano przez drażnienie dużej części społeczeństwa, dla której imię generała Hallera jest drogim symbolem bezinteresownej służby dla Polski. Nie dziw więc, że do radosnego nastroju uroczystości poświęcenia nowego portu wdarły się zgrzyty, że do redakcji naszej napłynęły listy ze słowami oburzenia i goryczy, że w prasie spotyka się protesty i ostre dyskusje.

Słusznie, zawsze poważnie ujmujący zagadnienia „Kurier Warszawski“ pyta: Komu to potrzebne?

Komu potrzebne jest zwalczanie generała Hallera, usuwanie w cień jego imienia?

„A imię to doprawdy nie w ogniu walki partyjnej urosło.

Popularność jego wyrosła z pięknej symboliki, jaka się z nim wiązała, symboliki, której tylko nader krótkowzroczna doryczość polityczna mogłaby we wspaniałej epopei drogi Polaków do niepodległości czasu Wielkiej Wojny dziś nie dostrzegać.

Na początku tego okresu jest ówczesny pułkownik Haller, jako dowódca II Brygady Legionów jednym z wyrazicieli myśli, że trzeba iść pod polskim sztandarem w walkę, rozstrzygającą o polskim losie, a w zmaganiach, zwłaszcza karpackich, brygady, która imię „Żelaznej“ zyskała, znakomitym przedstawicielem polskiego w ogniu żelaznego bohaterstwa. Ale i żelaznej nieustępliwości w trosce o polityczny interes narodu. Gdy Austria i Niemcy kupczą ziemią polską z Ukraińcami, Haller, jako dowódca tych, którzy od mocarstw centralnych odchodzą, podnosząc na nie zbrojną rękę pod Rarańczą, staje się symbolem protestu przeciw prusko-austriackiej obłudzie. Formując następnie armię polską we Francji, staje się symbolem jedynego polskiego udziału wojennego w zwycięstwie Koalicji antyniemieckiej. W tragicznej wreszcie chwili naporu bolszewickiego na Polskę jako dowódca Armii ochotniczej, wyrasta na symbol tej nowej siły, jaką naród rzuca przeciw najeźdźcy, siły, która zwycięża.

Sumaryczne to wyliczenie ma dziś jeszcze wzruszającą historyczną wymowę; bojując na tylu frontach, przez które wiodła go niezłomna myśl o Polsce niepodległej jest gen. Józef Haller jak gdyby ucieleśnieniem tej pamiętnej wędrówki, którą żołnierz polski, porwany w straszliwy wir największego zamętu wojennego, odbywał do własnej ojczyzny. Jedyny dowódca, któremu Opatrzność dała szczęście walczenia przeciw wszystkim zaborcom, pozostanie zawsze żywym symbolem trójjedynego buntu wobec obcej przemocy“.

To znaczenie generała Hallera nie zostało dziś niczym przekreślone. I dlatego zapytać trzeba, czy wolno budować cokolwiek — choćby nowy port — na rozbijaniu społeczeństwa i wznawianiu zadawnionych sporów i pretensyj?

Czyny zadecydują o zjednoczeniu narodu.

Na sojuszu z własnym ludem

radzi generał Haller oprzeć przyszłość państwa.

Jak już „Dziennik Bydgoski“ wczoraj doniósł, prezes Stronnictwa Pracy **generał Józef Haller** podzielił się z przedstawicielem „Nowej Rzeczypospolitej“ swoimi opiniami na temat **zjednoczenia narodu.** Ponieważ zdanie „błękitnego generała“ jest w tym wypadku wyrazem opinii całego społeczeństwa zdrowo myślącego o przyszłości państwa, wywiad przytaczamy niemal w całości.

— Jak pan Generał zapatruje się na ostatnie enuncjacje polityczne i ich znaczenie w dziele rzeczywistej konsolidacji narodowej? Mamy na myśli mowę katowicką p. wicepremiera Kwiatkowskiego, oświadczenie prezydenta Paderewskiego i wywiad udzielony przez p. wicepremiera Kwiatkowskiego naczelnemu redaktorowi „Gazety Polskiej“?

— Każda z tych wypowiedzi ma swą specjalną wymowę i znaczenie — odpowiedział Generał. — Mowa katowicka p. wicepremiera Kwiatkowskiego, była pewnego rodzaju niespodzianką, **zaskoczeniem opinii publicznej, zaskoczeniem w najdodatniejszym tego słowa znaczeniu.** — Odwykliśmy bowiem od lat dwunastu od tego rodzaju stawiania sprawy. Odrzucenie monopartyjności, współpraca z opozycją, porozumienie ze stronnictwami, ustęp o elementach zmiennych, do których zaliczone zostały rząd i ordynacja, wszystko to w ustach przedstawiciela obozu rządzącego były rzeczy nowe.

Mowa katowicka była tym znamienniejsza, że **p. wicepremier dał się poznać jako człowiek realny.** Gdynia i COP dowiodły, że słowom jego towarzyszą czyny. Nic więc dziwnego, że skoro taki człowiek, piastujący w dodatku funkcję wiceszefa rządu, występuje z rewelacyjnym, jak na nasze stosunki przemówieniem — **to społeczeństwo ma prawo sądzić, że mowa ta jest wstępem, deklaracją, po której należy oczekiwać czynów.**

Jednak p. wicepremier nie ma zamiaru rezygnować z zasadniczych tez swej mowy katowickiej, skoro nawet w wywiadzie z redaktorem naczelnym urzędowego organu OZN nie omieszkał tego tak silnie podkreślić.

Sytuacja da się tedy ująć w sposób następujący: wiceszef rządu złożył deklarację

polityczną. Na deklarację tę przyszła odpowiedź w tak autorytatywnym oświadczeniu, jakim jest głos Ignacego Paderewskiego. W wywiadzie udzielonym p. Miedzińskiemu p. wicepremier podtrzymał mimo wszystko swe zasadnicze stanowisko.

Po słowach — czyny!

Padły słowa ważkie i odpowiedź ustalająca warunki porozumienia. **Właściwie zostało już powiedziane wszystko i dalsze słowa są zbędne. Teraz muszą przyjść czyny.** One dopiero mogą w mowę katowicką wlać żywą treść.

— A czy Pan Generał nie zechciałby jeszcze podzielić się z naszymi czytelnikami swym poglądem na sprawę naszej konsolidacji wewnętrznej z punktu widzenia interesów obrony państwa?

— Czyż może być dla kogokolwiek wątpliwym, że sytuacja **obecna Europy wymaga ze strony Polski wyjątkowego wytężenia energii narodowej i siły moralnej narodu?**

Tylko zwartość i siła moralna obronią przed złym sąsiadem.

A dzisiaj chyba ślepy nie przyzna, że w tym miejscu, jakie zajmuje Rzeczpospolita Polska, **może utrzymać się tylko naród, górujący zwartością i siłą moralną nad sąsiadem, bo ani liczbą, ani materialnymi środkami ich nie przewyższy.**

Nie dziw, że o konsolidacji mówią dzisiaj wszyscy. Ale czyż może być konsolidacja, jeśli jest rozbrat między tymi, co rządzą, a wielkimi odłamami narodu, a największy w Polsce obóz polityczny, Str. Ludowe jest w ostrej opozycji, traktowane jako wróg wewnętrzny. A jednocześnie za wrogów wewnętrznych uważani są przecież i nasze Stronnictwo Pracy i Stronnictwo Narodowe i chyba tylko socjaliści cieszą się pobłażliwą tolerancją rządu...

— Pan Generał przypisuje zatem wielką wagę do zmiany stosunku pomiędzy władzami Rzplitej a stronnictwami?

Stosunek do chłopów.

— Tak jest i **probierzem jest tu dla mnie przede wszystkim stosunek do Str. Ludowego jako reprezentującego największą masę naszego ludu.** Co więcej, uważam, że jest w tej chwili wyjątkowa szansa zespolenia chłopa ze sprawą bezpieczeństwa i wielkości Ojczyzny i oparcia przyszłości państwa na twardej i zaciętej woli milionów ludu.

— W czym widzi Pan Generał tę szansę?

— Widzę ją w idealiźmie, jaki przejawiają dzisiaj chłopi - ludowcy — wysuwając w swej hierarchii celów na pierwszy plan te dążenia, które, jak wolność, praworządność, poszanowanie godności człowieka, przywrócenie praw politycznych masom, **mają charakter nie klasowy, ale ogólno-narodowy.**

Nieszczęściem byłoby najstraszniejszym, gdyby egzaltacja polityczna ogarniająca masy przeszła w negację w stosunku do państwa. Jeszcze czas temu zapobiec. Ale na to trzeba się wyrzec beznadziejnych prób skaptowania mas iluzją materialnych korzyści.

Trzeba uszanować tę hierarchię ich dążeń, w których cele te w niczym się nie sprzeniewierzają interesom Narodu i Państwa! **Chwila to może ostatnia, by Polska zawarła najpotężniejszy ze swoich sojuszów obronnych sojusz ze swoim własnym ludem! Jeśli to zrobi, możemy spokojnie patrzeć w przyszłość.**

Kraj solidaryzuje się z apelem Wielkiego Polaka.

Że tak właśnie, a nie inaczej zrozumiano wywody p. wicepremiera dowodzi **oświadczenie Prezydenta Paderewskiego.** Cóż można dodać do jego wielkich myśli? Nic. Jak je interpretować? Wcale. Oświadczenie to nie nadaje się do żadnych interpretacyj, komentarzy, czy uzupełnień. Zostało w nim powiedziane bez reszty wszystko, co **uczciwa i niezależna Polska odpowiedzieć mogła na uczciwą propozycję zgody narodowej.**

Olbrzymie echo wystąpienia Ignacego Paderewskiego w prasie, wrażenie, jakie wywarło w społeczeństwie, dowodzi najlepiej, że **kraj solidaryzuje się w całości z apelem tego Wielkiego Polaka.**

Na konkretną enuncjację wiceszefa rządu — padła konkretna i sprecyzowana odpowiedź, nic nie zostało w niej pominięte!

Głos Prezydenta Paderewskiego był głosem nie tylko najofiarniejszego syna Ojczyzny, ale głosem tych wszystkich, którzy dla dobra Polski wyrzec się gotowi wszystkich osobistych krzywd, przekreślić ponurą przeszłość.

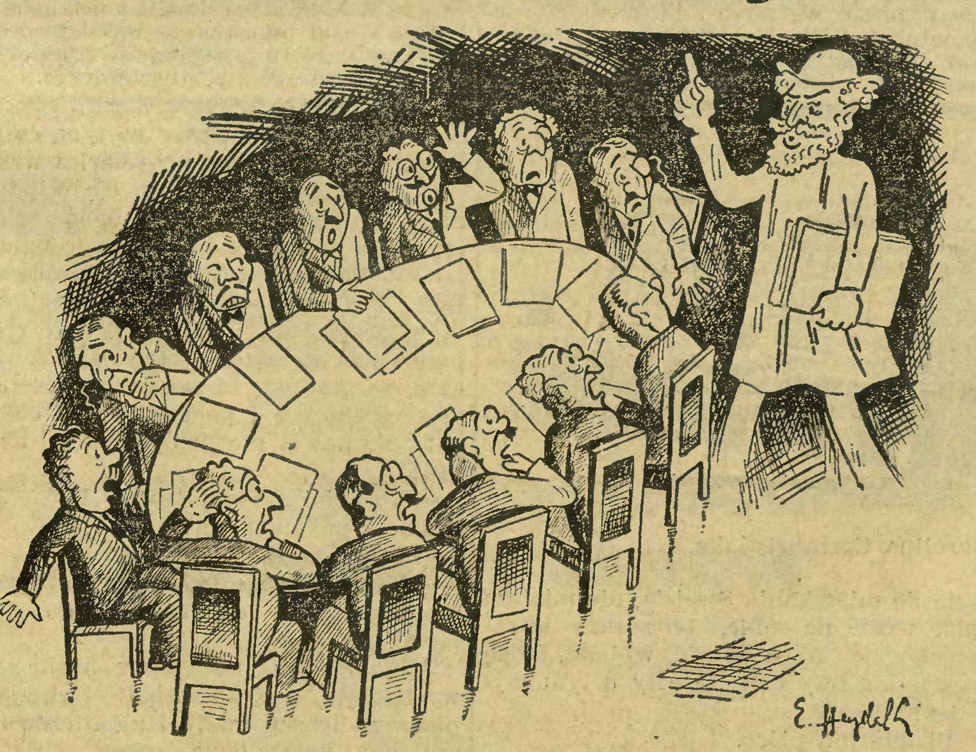
Był to głos wszystkich szlachetnych Polaków, którzy raz jeszcze stanęli do apelu, by dźwignąć i zbudować potężną Polskę na granitowym fundamencie zgody narodowej.

Przykry zgrzyt.

Jasne jest, że w tego rodzaju sytuacji, gdy najszlachetniejsze uczucia zadominowały w społeczeństwie, wywiad przeprowadzony z panem wicepremierem przez p. Miedzińskiego, wywołać musiał wrażenie **przykrego dysonansu.**

Opinia publiczna przyjęła go jako „cofanie się“ — jako odwrót w ozonowe opłotki, jak to napisał zdaje się „Czas“. Trudno stwierdzić, jakie względy skłoniły pana wicepremiera do udzielenia tego wywiadu. Są to może kulisy obozu sanacyjnego, jakieś tajemnice wewnętrznych rozgrywek w jego łonie...

W Genewie straszy.

Poco Liga Narodów wywołuje ducha Negusa?

Wyniki rozmów włosko-niemieckich.

Rzym, 12. 5. (PAT) Według wiadomości nieoficjalnych, jakie przeniknęły do tutejszych kół prasowych, w toku ostatnich rozmów włosko-niemieckich odbytych w Rzymie, poruszono między innymi następujące sprawy:

1. Stosunki na morzu Śródziemnym: Niemcy przyznając, że **basen śródziemnomorski jest rejonem pierwszorzędnych interesów włoskich,** uznają racjonalność układów zawartych ostatnio pomiędzy Włochami i Anglią. **Niemcy nie będą również sprzeciwiać się porozumieniu śródziemnomorskiemu, które przygotowuje się obecnie między Włochami i Francją.**

2. Hiszpania: z tych samych założeń wychodząc, Niemcy nie będą czyniły trudności gospodarczych **interesom włoskim w Hiszpanii** po zakończeniu wojny na półwyspie Pirenejskim.

3. Europa Środkowa: Włochy poinformowały dokładnie stronę niemiecką o swych interesach gospodarczych na Węgrzech, w Jugosławii i Rumunii.

Interesują się specjalnie naftą rumuńską oraz surowcami i zbożem z Jugosławii i Węgier.

[W] konsekwencji Włochy posiadać muszą na rynku wspomnianych trzech państw możliwości eksportowe dla towarów włoskich.

Humor polityczny.

NADMIAR „WODZÓW“ W POLSCE.

Panowie, panowie! Ucieszni wodzowie,
albo wam wyczucia brak rzeczywistości,
albo może tak się przewróciło w głowie,
że nie macie nawet —
[poczucia śmieszności!
(„Goniec Warszawski“).

*

O NOMINACJI AMBASADORA WIENIAWY.

Mówią... ambasador Wieniawa jako wybitny znawca literatury polskiej i polskich legend, od dawna wiedział, że — ta karczma nazywa się Rzym.

Z kraju

Urzędnik fałszował karty rzemieślnicze za namową żydów. W Piotrkowie zapadł wyrok w toczącym się przez dwa tygodnie procesie przeciwko szajce fałszerzy kart rzemieślniczych. Spośród 40 oskarżonych, skazanych zostało 37. Urzędnik Bronisław Dziechciński skazany został na 3 lata więzienia, Mordka i Jankel Goldherszowie oraz prezes związku rzemieślników żydowskich po 2 lata więzienia. 8 oskarżonych skazano na kary więzienia od 6 — 10 miesięcy. Ponadto wszyscy skazani pozbawieni zostali praw obywatelskich od lat 2 do 5. 25 żydów oskarżonych o dawanie łapówek skazanych zostało na kary po 6 miesięcy więzienia.

Ogólnopolska odprawa naczelników straży pożarnych. W Łucku odbyła się dwudniowa odprawa naczelników straży pożarnych ze wszystkich miast Polski, liczących ponad 5 tysięcy mieszkańców. Przybyło około 300 osób.

Tragiczne echa wojny. Dwaj rolnicy Iwan Fedyk i Iwan Melnyk z Sarnek Górnych w pow. rohatyńskim (Małopolska wschodnia) znaleźli w polu powojenny szrapnel artyleryjski, który poczęli rozbierać. Przy rozbieraniu nastąpiła eksplozja. Śmierć poniósł Fedyk, Melnyk ma oberwaną lewą nogę i prawą stopę.

Walka z klęską podrzutków we Wilnie. W związku z zanotowaną ostatnio w Wilnie klęską podrzutków, władze śledcze rozpoczęły walkę z podrzucaniem dzieci i wczoraj osadzono w więzieniu 2 matki, z których jedna porzuciła w ciągu dnia 3 dzieci, zaś druga dwoje.

W setną rocznicę zgonu Jędrzeja Śniadeckiego. W związku z setną rocznicą zgonu Jędrzeja Śniadeckiego w Wilnie została urządzona wystawa pamiątek poświęcona temu wybitnemu uczonemu.

Szkoła w Marcinkańcach imienia śp. Serafina. Społeczeństwo polskie w przygranicznych Marcinkańcach zwróciło się z prośbą do kuratora wileńskiego okręgu szkolnego o przemianowanie szkoły powszechnej w Marcinkańcach na szkołę im. kaprala Stanisława Serafina, który poległ w obronie granic.

Czeski samolot we Wilnie. Na lotnisku w Porubanku wylądował samolot czeski pilotowany przez kapitana - lotnika w towarzystwie obserwatora - porucznika. Czesi lecą z Pragi do Kowna.

Poświęcenie Domu Katolickiego w Lidzie. Ks. arcybiskup metropolita Jałbrzykowski 8 maja dokonał aktu poświęcenia Domu Katolickiego w Lidzie, wzniesionego staraniem ks. dziekana Hipolita Bojaruńca.

Pożar fabryki w Łodzi. W fabryce Winera wybuchł pożar. Straty są znaczne, choć jeszcze nieustalone. W fabryce tej przed 3 laty wydarzył się katastrofalny pożar, zakończony śmiercią w płomieniach trzech robotników.

Nauczycielstwo uczciło pamięć działacza kaszubskiego śp. dr. Aleks. Majkowskiego.

Grudziądz. W pięknie udekorowanej sali hotelu pod Złotym Lwem odbyło się uroczyste zebranie dla uczczenia pamięci śp. dr. Aleksandra Majkowskiego przy bardzo licznym udziale nauczycieli oraz gości w osobach inspektora szkolnego Frankowskiego i przedstawicieli duchowieństwa. Zebranie zagaił prezes Stowarzyszenia Ch. Nar. Nauczycieli Delewski. Następnie odczytał p. Wrzesiński opracowany przez b. inspektora szkolnego, badacza folkloru kaszubskiego p. Patoka referat o życiu i działalności śp. dr. A. Majkowskiego. Przed oczyma zebranych odżyła postać jednego z wielkich patriotów i pioniera ruchu młodo-kaszubskiego, tego, który w oparciu o silną i potężną Polskę widział przyszłość Kaszub i który dostarczył niezbitych dowodów polskości Kaszub na konferencji pokojowej w Wersalu. Referat przeplatano recytacjami z utworów Majkowskiego, które w gwarze kaszubskiej wykonali pp. Bączyński i Kwidzyński, rodowici Kaszubi.

Pięknym dopełnieniem programu był występ chóru nauczycielskiego, który pod batutą p. Malinowskiego wykonał wiązankę pieśni kaszubskich.

Pakość żąda przyłączenia do powiatu inowrocławskiego.

Pakość. (j) W niedzielę, 8 bm. w sali p. Rafińskiego pod przewodnictwem p. T. Wagnera odbyło się zebranie manifestacyjne, mające na celu zadokumentowanie wobec władz jednolitej myśli przyłączenia miasta Pakości do powiatu inowrocławskiego. Rezolucja, którą odczytał p. W. Mańkowski ujawniła słuszne żądania tut. społeczeństwa, bowiem sam fakt komunikacji **z odległym o 38 km (koleją) miastem powiatowym Mogilnem** uwydatnia naocznie krzywdę materialną zainteresowanych w sądzie, urzędzie skarbowym, bądź innej instytucji, natomiast w przeciwieństwie Pakość należąc do powiatu inowrocławskiego, **odległego zaledwie o 11 km** chroniłoby zainteresowanych w tych urzędach, nie powodując strat przy nieraz na skutek złej komunikacji całodniowe przesiadywanie w Mogilnie. Główniejszy nadto powód rezolucja wykazywała **kwestię bezrobocia,** gdyż oddalony zaledwie o 3 km Piechcin Wapniarnia jak również cukrownie Janikowo i Mątwy przyłączone do Pomorza, ujmują możność zatrudnienia podczas kampanii robotników z Pakości z racji przynależności jej do woj. poznańskiego.

Rezolucja, którą jednogłośnie zatwierdziło **około 2000 manifestantów,** mieściła jeszcze wiele innych aktualnych punktów.

Nie wolno bezkarnie krzywdzić wierzycieli.

Cała rodzinka skazana za nieuczciwe machinacje.

Poznań, 11. 5. Jak już donosiliśmy przed Sądem Okręgowym w Poznaniu odpowiadała rodzina Forbrichów za świadome skrzywdzenie wierzycieli. Po 4-dniowej rozprawie zapadł wczoraj wyrok następujący:

Osk. Leon Forbrich uznany został winnym działania na szkodę wierzycieli, podżegania do pomocy w tym przestępstwie, namowy do fałszywych zeznań, krzywoprzysięstwa i fałszywego oskarżenia, ogółem przestępstw, popełnionych w 11 wypadkach. Sąd wymierzył mu łączną karę 3 lat i 8 miesięcy więzienia.

Osk. Jadwiga Forbrichowa skazana została na łączną karę 2 lat więzienia.

Osk. Gertruda Forbrichówna za pomaganie rodzicom w działaniu na szkodę wierzycieli skazana została na umieszczaenie w zakładzie poprawczym, oraz za krzywoprzysięstwo — na osiem miesięcy więzienia. Obydwie te kary sąd zawiesił oskarżonej na 2 lata.

Połknął weksel, aby go nie wykupić.

Warszawa. Przed sądem grodzkim w Łodzi stanął żyd Pejsach Wegner ze Zduńskiej Woli, oskarżony o zjedzenie weksla z własnego wystawienia na 300 zł.

Kupiec zapłacił hurtownikowi towarów włókienniczych Ch. Brombergowi za zakupiony towar wekslami klientowskimi na sumę około 2.000 zł, wśród których znajdował się jeden tylko weksel na 300 zł z wystawienia własnego Wegnera. Wszystkie weksle zostały w terminie pokryte, prócz właśnie weksla kupca.

Gdy Wegner przybył do składu Bromberga po towar, właściciel okazał mu jego weksel, żądając wykupienia. W czasie sprzeczki kupiec wyrwał hurtownikowi weksel, wpakował go do ust i połknął.

Sąd skazał oskarżonego weksložercę na 6 miesięcy aresztu i zapłacenie 300 złotych z kosztami na rzecz poszkodowanego.

Ze świata

— **Misjonarz katolicki zdobywa pierwszą nagrodę na konkursie fotograficznym.** Na czwartym międzynarodowym konkursie fotograficznym firmy „Leica" w Nowym Jorku pierwszą nagrodę w klasie amatorów zdobył sławny pilot-misjonarz ks. Paweł Schulte, oblat Maryji Niepokalanej, za zdjęcia z dalekiej Północy.

— **Kardynał arcybiskup Paryża** objaśnił w katedrze paryskiej „Notre Dame" 5.000 uczniom wyższych szkół paryskich tak położenie polityczne Europy: Żyjemy w strasznych czasach. Europa jest podzielona na dwa obozy. W jednym z obozów jest siedziba „nowopogaństwa". Głosi się tam naukę przemocy i uczy, że układy nie mają żadnej wartości!

— **Dwudziestolecie Wielkiej Rumunii.** Król Karol otworzył wystawę poświęconą 20-ej rocznicy stworzenia Wielkiej Rumunii.

— **Zarząd miejski Rotterdamu sprzedał,** należące do miasta lotnisko Waalhaven za milion guldenów władzom wojskowym. Waalhaven będzie w przyszłości lotniskiem wyłącznie wojskowym.

— **Rząd holenderski wydał władzom administracyjnym polecenie wzmożenia kontroli** nad przebywającymi w kraju cudzoziemcami. Przybyli w ostatnim czasie do Holandii uchodźcy (żydzi) uważani będą odtąd za niepożądanych cudzoziemców.

— **Portugalia została nawiedzona falą niezwykle gwałtownych burz.** W okolicy Vilafranco uderzył piorun w grupę złożoną z 13 osób, raniąc ciężko 10 spośród nich. Na południu Portugalii zginęły również w ciągu ostatnich dni trzy osoby od uderzenia pioruna.

— **Klinika położnicza w... haremie.** Na mocy rozporządzenia prezydenta Turcji Kemala słynny harem Hadżi Aga Ismaila w Stambule przekształcony został w klinikę położniczą. W luksusowych apartamentach, które jeszcze pod koniec wojny światowej gościły 200 kobiet haremowych, korzystać będą obecnie położnice z nowoczesnych zdobyczy wiedzy lekarskiej.

— **Pogłębienie się życia religijnego w Niemczech.** Według statystyki „Kirchliches Handwörterbuch" (wydawnictwo Bachem w Kolonii) można było stwierdzić w Niemczech w roku 1936 pogłębienie się życia religijnego we wszystkich prowincjach Rzeszy. Liczba komunikantów wzrosła z liczby 243,9 milionów w roku 1931 do liczby 303,7 milionów w roku 1936. Punkt ciężkości leży teraz w czynnościach kapłanów w duszpasterstwie.

— **Niemieckie posiłki dla Hiszpanii.** W ostatnich czasach przybyło do Hiszpanii szereg wyższych niemieckich oficerów sztabowych. Poza tym w Halle (w Niemczech) został urządzony punkt koncentracyjny dla techników, którzy są tam wojskowo szkoleni. Po ukończeniu przeszkolenia zostają wysłani do Hiszpanii.

— **Popełnił samobójstwo dyrektor teatrów wiedeńskich prof. Rudolf Beer,** żyd z pochodzenia. Był on profesorem seminarium Reinhardta w Wiedniu, dawniej dyrektorem Deutsches Volkstheater, a ostatnio „Scali" wiedeńskiej.

Valentine Williams.

Tłumaczyła z angielskiego Karolina Czetwertyńska.

81)

(Ciąg dalszy).

Po chwili przez otwarte drzwi usłyszała znowu jego kroki. Siedząc przed lustrem zobaczyła odbicie stojącego na progu Rodney'a. Z kieszeni wystawał mu kawałek papieru.

— Czy możesz mi pokazać pióra, które miałaś we włosach w dzień dworskiego przyjęcia?

— Naturalnie — odrzekła — są w szafie przy mojej sukni.

Powoli wszedł do pokoju. Ona tymczasem podeszła do szafy, gdzie zawinięta w duże prześcieradło wisiała jej dworska toaleta. Błogosławiła to prześcieradło, które zakrywało przed jej oczyma suknię zbroczoną krwią Swete'a. Trzy strusie pióra podszyte tiulem leżały na półce. Chciała je podać Rodney'owi, lecz zawahała się chwilkę.

— To ciekawe — zauważyła — mówiłam inspektorowi, że pióro, które znalazł u Barry'ego, prawdopodobnie było moje. A dopiero teraz przypominam sobie, że gdy weszłam za tobą i doktorem do mieszkania Swete'a, nie miałam piór wcale na sobie, bo zostały w samochodzie. A tu dowód, widzisz, że są wszystkie trzy całe. Co ty o tym myślisz?

Podała mu pióro.

Spojrzał na nie i nic nie mówiąc oddał z powrotem. Rzucił okiem na zegarek.

— Muszę jechać do Broadleat — oświadczył.

— Do Broadleat, dzisiaj?

— Tak — potwierdził bez wytłumaczenia.

— Czy to daleko?

— Godzinę samochodem, ale Austinem Gerry pojadę dłużej.

— Czy będziesz tam nocował?

— Nie.

Położyła mu rękę na ramieniu.

— Rod, weź mnie ze sobą.

Ocknął się z odrętwienia.

— Co?

— Pozwól mi ze sobą pojechać — błagała. — Tak mi strasznie będzie samej w tym dużym domu po tym, co się stało. Bóg wie, kiedy sir Charles wróci.

— Z przyjemnością bym cię wziął — rzekł zakłopotany — ale mówiąc szczerze lepiej byłoby, gdybyś nie jechała.

— W imię naszej przyjaźni, zgódź się, Rod. Ten wasz stary dom przejmuje mnie dreszczem. Tak mi dobrze zrobi przejechać się z tobą na wieś. Przysięgam, że nie będę ci zawadzać. Zostanę w samochodzie i poczekam na ciebie. Nikt się nawet nie domyśli mojej obecności.

— Przecież masz jutro jechać. Jak będzie z pakowaniem?

— Zdążę to jeszcze zrobić.

— Jeżeli chcesz jechać, o przebraniu nie ma mowy. Jest już pół do dziesiątej.

Alina widząc, że Rodney waha się, wyciągnęła podróżne palto, chwyciła pierwszy lepszy szalik i na śliczne błyszczące kasztanowe włosy wcisnęła malutką filcową czapeczkę.

— Jeżeli ci wszystko jedno, weźmiemy samochód w garażu. Nie chcę zajeżdżać przed dom.

— Zgadzam się na wszystko — rzekła, rzuciwszy ostatnie spojrzenie w lustro.

I we dwójkę pośpiesznie zeszli na dół.

ROZDZIAŁ XXXI.

Alibi Sholta.

Na białej świecącej tarczy miejskiego zegara „Bis Ben" czarne strzałki wskazówek dobiegały dziewiątej.

Dźwięki dzwonów westminsterskich przerywały głęboką ciszę panującą w salach Scotland Yardu. Ustał zgiełk ludzkich głosów i stąpań, stukanie maszyn do pisania i dzwonki telefoniczne, ale nie ustała... robota.

Ruchliwa praca dzienna przeistoczyła się w cichą wytężoną pracę nocną.

We wnętrzu olbrzymiego kamiennego gmachu ściany pustych pokojów rozbrzmiewały od czasu do czasu echem głosów, które wydobywały się przez otwierające się raz po raz drzwi od gabinetu komisarza.

— Smith! — odezwał się sir Ernest do woźnego, podając mu filcowy kapelusz do powieszenia — zapalcie lampę na biurku.

Ubrany był w smoking, a w ręku trzymał niedopalone cygaro, którego aromatyczna woń przyjemnie rozchodziła się w pokoju.

— Czy pan Manderton pytał o mnie?

— Dzwonił przed chwilą z Marlborough Street, mówił, że wkrótce tu będzie.

— Dobrze, poprosić go do mnie, jak tylko przyjdzie.

— Słucham pana. — Po chwili zastanowienia woźny dodał nieśmiało: — Ale zapomniałem panu komisarzowi powiedzieć, że na dole czeka pewna osoba, która chce się dziś z panem komisarzem widzieć. Podobno telefonowała do mieszkania, ale nikt jej nie mógł poinformować, więc przyszła tutaj.

Sir Ernest wyciągnął rękę o długich cienkich palcach. Odebrał od Smitha opieczętowaną kopertę i rozerwał ją. Wyleciał z niej mały bilet wizytowy, na którym było kilka słów skreślonych ołówkiem. Czytał ze ściągniętymi brwiami i długo wpatrywał się w pismo, po czym zapytał szorstko:

— Jak długo czeka ta pani?

(Ciąg dalszy nastąpi).

Pod światło.

OZONOWY ZJEDNOCZENIOWIEC. Na niedzielnym festynie ozonowym w Poznaniu wystąpił z przemówieniem w imieniu robotników prezes Rady Głównej Zjednoczenia Zawodowego Polskiego p. Fr. Mańkowski, członek Rady Naczelnej Ozonu, gdzie się podał jako — kupiec, oraz niedoszły senator. Nawoływał cały naród do zjednoczenia (oczywiście w Ozonie) za przykładem wychodźtwa westfalskiego w czasie niewoli.

Wątpimy, czy masy członków Zjednoczenia Zawodowego Polskiego wdzięczne będą swemu prezesowi za ten popis na rzecz Ozonu. Raczej przypuszczać należy, że kiedyś, gdy trzeba będzie zwołać zjazd delegatów, usłyszy gorzkie słowa prawdy za swój skok do ozonowego obozu. Nie dziwimy się, że mu schlebia towarzystwo dygnitarzy, w których gronie się znalazł, ale rozmaici szefowie niech się nie łudzą, że za nim pójdą masy. Są one zdecydowanie przeciwne Ozonowi, bo uważają go za dalszy ciąg (i słusznie) Bebewueru, który w najszerszych kołach ludności pozostawił po sobie jak najgorszą pamięć..

Pan Fr. Mańkowski może iść dokąd zechce, ale nikogo za sobą nie pociągnie, jedynie chyba małą grupkę obałamuconych.

ADOLF NOWACZYŃSKI a KARDYNAŁ VERDIER. Adolf Nowaczyński znany jest ze swego antysemityzmu, co mu nie przeszkadza pisywać (za pieniądze) do żydowski „Wiadomości Literackich". W złośliwych artykułach nieraz doskonale dobierał się żydom do skóry. Ostatnio naświetlił w „Warszawskim Dzienniku Nar." (endeckim) rolę tzw. masonów w Hiszpanii. Są to potomkowie żydów, już przed wiekami wychrzconych, w których po stuleciach odezwała się krew żydowska co im kazało odegrać w obecnej bratobójczej wojnie mocno ujemną rolę. Jako podejrzanego o masońskie pochodzenie wymienia księdza-odszczepieńca niejakiego Bergamino, który „wraz z innymi wyrzutkami z kleru wyznawcami „El Cristo Rojo", (Czerwony Chrystus) **karmionymi zatrutą mierzwą eleganckich paryskich salon-dominikanów Verdieroskiej ugody** proklamował nową wiarę rzymsko-kremlowską, szkalował proboszczów, że strzelają z wież kościelnych itp."

Przytaczamy powyższe wywody p. Adolfa Nowaczyńskiego jako swoistego rodzaju wybryk, przypominający mocno — młode lata p. Nowaczyńskiego. Jeżeli mu się nie podoba polityka kardynała paryskiego Ks. arcybiskupa Verdier i księży dominikanów, to powinien się był z nią poważnie rozprawić, ale nie wolno w takim tonie pisać o sprawach poważnych. A do tego zestawienie księdza-odszczepieńca, dominikanów i kardynała! To jest niegodne katolickiego pisarza, a za takiego chce przecież p. N. uchodzić. Zresztą Ks. kard. Verdier, który zdecydowanie potępia wszelki totalizm, na pewno lepiej od niego będzie wiedział, jak daleko katolicyzm francuski może posunąć się w ustępstwach na rzecz radykalnych prądów społecznych.

Lubi się p. Nowaczyński bawić w grę słów i rozmaite złośliwości, ale tym razem grubo przeholował. Skłonność ku totalizmowi zawiodła go na bardzo śliską drogę.

Połowa Połągi spaliła się.

Ryga, 12. 5. (PAT). Donoszą z Połągi, że dopiero wczoraj nad ranem udało się strażom ogniowym, wspomaganym przez 6 pułk piechoty, opanować olbrzymi pożar, który wybuchł we wtorek rano. **Niemal pół miasta padło ofiarą ognia.** Spłonęły: gimnazjum litewskie, kilka szkół ludowych, poczta, budynek zarządu miejskiego i **118 domów mieszkalnych oraz 110 zabudowań gospodarskich,** przeważnie drewnianych. Ponad **1.500 osób znalazło się bez dachu nad głową.**

W Rzymie nie podpisano żadnego układu.

Berlin, 12. 5. (PAT). Z wynurzeń niemieckich kół politycznych wynika, że podczas pobytu kanclerza Hitlera

w Rzymie nie zostały tam zawarte żadne konkretne układy czy umowy.

Mimo to oceniają miarodajne czynniki niemieckie podróż kanclerza jako „niezwykle poważny sukces", zaznaczając, że 1) w dziedzinie polityki ogólnej Europy wykazała ona światu **niezmienną siłę osi Berlin—Rzym** i 2) dała możność jasnego **rozgraniczenia i ustalenia sfer wpływów obu państw.**

Obok tych wynurzeń urzędowych wyczuć się daje w kołach niemieckich **ponowny wzrost zaufania do przyjaznych stosunków z Rzymem.**

Negus w Genewie.

Genewa, 12. 5. (PAT). Przybył tu wczoraj **Haile Selassie.**

Konfiskata majątku masonów.

Berlin, 12. 5. (PAT). Tajna policja Gestapo skonfiskowała na rzecz państwa ulokowany w Niemczech majątek **żydowskiej niezależnej loży „Bneibrith"**, której działalność uznana jest w Rzeszy jako wroga państwu i narodowi.

Ligę Narodów spotyka morderczy cios z ręki Szwajcarii.

Genewa, 12. 5. (PAT). Przedpołudniowe posiedzenie Rady Ligi Narodów w środę wypełniło wystąpienie przedstawiciela konfederacji szwajcarskiej p. Motta **na rzecz całkowitego zwolnienia Szwajcarii ze wszystkich zobowiązań, któreby mogły w czymkolwiek naruszyć neutralność Szwajcarii** oraz wystąpienie przedstawiciela rządu chilijskiego p. Edwardsa **przeciwko obecnej konstrukcji prawnej Ligi Narodów.**

Zawalił się sufit kawiarni.

Rotterdam, 12. 5. (PAT). Na jednej z głównych ulic miasta **zawalił się sufit w kawiarni.** Spod gruzów wydobyto **zwłoki 10 ofiar katastrofy** oraz licznych rannych. Przyczyny katastrofy nie zostały dotychczas wyjaśnione.

Ojciec św. przeciw rasizmowi

Ostrzeżenie całego świata katolickiego.

Rzym, 12. 5. (Tel. wł.). Ojciec św. Pius XI rozesłał do wszystkich uniwersytetów katolickich zapowiedziany w kołach watykańskich tzw. „syllabus", czyli **zestawienie wszelkich błędnych doktryn, przed którymi Ojciec św. ostrzega cały świat katolicki.**

Pierwszy taki „syllabus" wydał w r. 1864 Pius IX, w r. 1907 Pius X, a wreszcie trzeci „syllabus" obecnie papież Pius XI. Pierwszy „syllabus" potępił liberalizm. „Syllabus" Piusa X w 1907 roku potępił niektóre niezdrowe pomysły reformatorskie, a wreszcie „syllabus" Piusa XI **potępia w ostry sposób doktryny rasistowskie, głoszone przez narodowych socjalistów.**

Wyrażając swój smutek z powodu rozgłaszania tych błędnych doktryn i zwracając uwagę, że dla usprawiedliwienia tych doktryn wysuwa się pseudo-gospodarcze przesłanki, Ojciec św. nakazuje doktryny te zwalczać wszystkim uczonym Kościoła katolickiego.

„Syllabus" Piusa XI obejmuje 7 punktów, dotyczących absurdalnych i szkodliwych doktryn rasistowskich. **Błędy rasistów** są następujące:

1) Najniższa rasa ludzka od najwyższej jest bardziej oddalona niż najwyższa rasa zwierzęca.

2) Konieczność zachowania wszystkimi środkami siły rasy oraz czystości krwi.

3) Z krwi wynikają siły intelektualne i moralne człowieka.

4) Główny cel wychowania jest pielęgnowanie rasy.

5) Religia podlega prawom rasy.

6) Najwyższym przykazaniem każdej organizacji rasowej jest instynkt rasowy.

7) Każdy człowiek egzystuje jedynie przez państwo i wszelkie prawa uzyskuje jedynie z łaski państwa.

Pomorski skandal o żydowskim charakterze.

Głośny już skandal „nasienny" na Pomorzu nabiera swoistego charakteru. Nie możemy podać bliższych szczegółów ze względu na toczące się śledztwo, ale możemy stwierdzić, bo to już rzeczy znane, że firma Br. Czarniecki w Toruniu otrzymała „jako najtańsza" dostawę nasion wysokowartościowych traw i nasion dla dotkniętych klęską nieurodzaju rolników. Finansował dostawy skarb państwa, a nasiona okazały się **bezwartościowe.** Rolnicy skarżą się, że praca ich nad rolą pod takie nasiona poszła na marne. Któż im trud i koszta wróci, a kto powierzył dostawy firmie niefachowej? Informują nas, że za firmą Bronisław Czarniecki stoją **żydzi,** a w szczególności pełnomocnik jej (podobno istotny właściciel i finansista) Michał Natan Arus **Mojsze Fledman,** oczywiście wyznania mojżeszowego. Tenże Fledman podobno w Warszawie handlował starym żelazem, a teraz uszczęśliwił rolników pomorskich „żydowskim nasieniem".

Proces w tej sprawie wydobędzie niezawodnie na jaw dalsze ciekawe szczegóły odnośnie niektórych dostaw.

Francuzi zaczynają rozumieć politykę Sowietów.

Paryż, 12. 5. (PAT). Dotychczasowy przebieg obrad genewskich wywołał w Paryżu wyraźne niezadowolenie. Szczególnie odroczenie kwestii abisyńskiej z wtorku na czwartek i zapowiedź przyjazdu Negusa przyjęto w kołach politycznych i prasie bardzo niechętnie.

Tak umiarkowany i obiektywny dziennik, jak „Le Petit Parisien", zbliżony zresztą do kierowniczych kół dyplomacji francuskiej, w depeszy swego specjalnego wysłannika z Genewy red. Bourges **używa niezwykle ostrych słów pod adresem dyplomacji sowieckiej mówiąc o złośliwych intrygach i zakulisowych machinacjach tej dyplomacji na terenie genewskim.** W wyniku kaprysu Abisyńczyków i złośliwych ich europejskich inspiratorów, pisze „Le Petit Parisien", wśród których **Litwinow figuruje na pierwszym miejscu,** cały porządek dzienny, ustalony w poniedziałek, został **obalony.**

Chciwość ojca pięcioraczków kanadyjskich.

Montreal, 12. 5. (PAT). Dr Dafoe, jeden z opiekunów pięcioraczków Dionne, zawiadomił prasę o nowych usiłowaniach ojca dzieci, mających na celu wyrwanie ich z pod opieki rządu. Oficjalnie ojciec Dionne stwierdza, że jego zdaniem lepiej byłoby dla dzieci aby wychowywały się z resztą rodzeństwa pod opieką rodziców. Orientujący się w stosunkach, **wiążą wzrost miłości ojcowskiej pana Dionne ze zbliżającą się wystawą światową w Nowym Jorku i przypominają, że w kilka dni po urodzeniu się dzieci p. Dionne podpisał kontrakt na pokazywanie ich w czasie wystawy światowej w Chicago. Kontrakt ten został unieważniony przez rząd prow. Ontario.**

Nie ulega wątpliwości, że i tym razem rząd nie dopuści do tego, aby p. Dionne zaopiekował się swoimi dziećmi. (Zaznaczyć trzeba, że p. Dionne z zarobków pięcioraczków (film, oglądanie itp.) dostaje około 1000 zł miesięcznie. Nie jest z tego zadowolony i chciałby wejść w posiadanie ich majątku, coś koło miliona dolarów, oraz olbrzymich zarobków. — red.)

Nadużycia w ZNP.

Warszawa, 12. 5. (Tel. wł.). **W sekcji wydawniczej Związku Nauczycielstwa Polskiego wykryto nadużycia finansowe. Zawieszono dwóch urzędników Jerzego Gronera, ekspedytora sekcji, oraz Antoniego Dziadka.**

Władze prokuratorskie wdrożyły śledztwo. Nadużycia polegały na fałszowaniu dowodów kasowych. Nadużycia sięgają 5 tysięcy złotych.

„Konferencja ambasadorów" w MSZ.

Zainteresowanie w Berlinie, Londynie i Paryżu.

W Warszawie bawią obecnie ambasadorowie polscy: **Lipski (z Berlina), Łukasiewicz (z Paryża) oraz poseł RP w Pradze Papée.** Przedstawiciele ci zawezwani zostali na specjalną konferencję poświęconą sprawom Europy środkowej.

Konferencji tej koła polityczne przypisują wielkie znaczenie, podkreślając przy tym, że **wyniki jej oczekiwane są w Berlinie, Londynie i Paryżu z nieukrywanym napięciem.**

Balon „Mościce" wylądował w Czechosłowacji.

Kraków, 12. 5. (PAT). Balon „Mościce", którego miejsce lądowania nie było znane, odnalazł się.

Inż. Krzyszkowski i p. Szorcowa zdrowo wylądowali w nocy z poniedziałku na wtorek na terytorium Czechosłowacji w miejscowości Verecki Niż na Rusi Przykarpackiej na południe od Ławocznego w Bieszczadach.

Aresztowanie członków

Stronnictwa Narodowego.

Kielce, 11. 5. (PAA). W związku z zajściami pierwszomajowymi w Kielcach zostali aresztowani: prezes związku „Praca Polska", Rubel i Hofman. W Krakowie aresztowano kilku studentów.

Słomą ze strzech karmią bydło.

Lwów, 11. 5. (PAA). Panujące zimna powodują, że na Podkarpaciu bydło musi pozostawać jeszcze w oborze, co w niektórych okolicach doprowadza już do takiego stanu, że chłopi zrywają słomę ze strzech, aby nią karmić bydło. O takich wypadkach sygnalizują z okolic Tuchli.

Poczta już przyjmuje listy do Litwy!

Wilno, 11. 5.(PAT). Wczoraj rano na granicy koło Zawias nastąpiła pierwsza wymiana przesyłek i listów pocztowych między ambulansami polskim i litewskim. Wieczorem nastąpiła druga wymiana poczty. Pocztę dowożą z obu stron na razie samochody pocztowe.

Tabela loterii

5 dzień ciągnienia 4-ej klasy 41 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5.000 zł. padła na nr. 95216

50.000 zł.: 79896

25.000 zł.: 77616

10.000 zł.: 130602

5.000 zł.: 56970 93700 101141 128242

2.000 zł.: 10931 10991 26167 36189 82550 80976 82922 98798 113428 115175 129431 132029 133843 141877 153856

1.000 zł.: 15619 17188 39180 53648 62286 71224 72043 73876 76281 77462 79558 79689 81084 86941 88921 90096 117716 125088 130381 141032 145323 147648 151420 152780 154150 159078

Wygrane po 250 zł.

20 192 361 81 545 638 717 39 45
800 67 1126 227 401 60 559 603 799
942 79 2150 3 281 413 736 8 870 97
3006 11 101 18 58 72 261 352 89 554
85 641 858 4019 104 92 243 319 98
610 762 999 5069 129 347 71 522 85
753 68 906 30 6096 174 7130 72 234
303 6 20 534 78 620 705 13 96
8049 342 427 65 609 754 93 967 9100
20 41 424 50 64 7 556 623 707 854
948 94 10047 75 446 560 666 79 738
874 11304 5 7 453 77 526 672 735
959 84 12049 67 95 120 91 282 312
34 427 697 906 11 77 13110 243 350
98 628 816 909 14178 239 45 374 573
721 2 12 85 818 47 15312 460 527
895 6 16191 200 385 774 853 72 921
65 17005 210 300 472 627 924 45
18055 72 504 692 734 823 933 95
19001 48 115 56 376 428 69 510 74
5 96 682 840 921 76

20056 63 89 137 249 67 497 766
933 21027 81 100 28 48 252 76 3774
433 71 557 76 619 25 74 86 839 45
907 43 22035 1 19 106 16 44 70 404
39 537 603 966 79 82 23085 97 119
407 71 88 92 591 3 823 24066 349 75
459 563 76 744 75 25022 69 73 105 97
213 24 385 420 98 516 640 708 80 9
851 65 966 26173 7 246 730 874 86
91 929 98 27015 79 169 225 317 46
566 81 856 8 28065 163 403 532 660
724 38 824 64 928 29038 422 83 500
897 30098 131 6 257 445 617 730 41
889 90 31100 287 303 462 603 725
32243 86 422 53 536 835 910 26 85

33014 113 18 86 306 68 608 16
756 75 947 34239 424 414 526 52
98 619 93 897 952 35138 56 460
581 625 61 719 911 16 36075 113
63 408 15 56 64 618 55 909 37101
330 67 578 613 730 96 985 38044
125 838 401 534 63 668 783 80 873
39376 89 413 88 500 967 93 40002
8 20 43 112 69 332 439 528 97 666
775 910 41085 90 152 272 376 459
84 525 79 42196 91 294 393 425 39
74 986 43027 140 350 470 79 91
614 54 89 794 997 44020 204 61
357 506 18 49 65 610 39 746 65
870 94 438 69 45178 228 71 392
99 428 502 24 685 702 825 911.

46053 7 139 389 466 520 817 23
47010 148 62 89 537 632 780 48067
170 277 448 579 616 31 758 49311
41 405 47 52 58 97 543 93 674
723 24 63 926 81 50367 810 28
51151 375 488 98 556 690 919
52011 124 237 338 49 449 510 87
80 81 280 348 505 95 711 87 943
636 72 76 778 912 92 53002 104
46 54064 181 518 64 641 34 23 92
776 875 931 94 55006 85 207 57
304 401 510 75 629 56053 68 378
446 65 80 89 666 752 90 822 57131
84 285 425 528 35 65 703 921 22
58142 203 620 781 900 22 34 55
59015 80 176 214 66 323 96 475
99 585 618 34 75 737 38 810 32
556 60066 84 137 45 226 375 497
953 643 743 84 85 875 957 83
61238 78 332 561 708 38 62883 502
604 63287 511 550 65 91 634 71
64084 86 99 332 35 505 644 809.

65010 60 96 107 200 57 617 539 45
48 600 30 37 712 97 824 27 30 951
66013 146 96 255 483 85 565 615 48
884 67048 177 220 95 321 86 427 89
92 506 20 90 722 25 893 962 68086
172 224 40 325 425 564 601 93 816
68 71 89 967 79 95 69035 179 409
89 66 647 70022 29 42 83 206 54 73
390 447 501 12 61 94 71016 217 23
544 619 833 55 902 48 72067 221 43
324 418 889 937 73051 59 310 419
76 569 664 67 719 37 905 44 74010
38 152 218 44 314 16 82 463 93 730
818 32 91 930 75022 184 64 348 446
91 508 629 751 846 76123 294 503
686 723 956 88 77065 87 91 456 513
647 700 16 977 78287 405 92 571 83
660 700 52 58 896 959 79010 90 95
98 133 242 91 406 27 514 640 777 871
936 86 80069 118 238 43 317 479 628
74 730 834 90 91 925 81042 65 176
294 97 320 72 431 858 907 82014 27
273 333 76 716 94 853 912 74 83046
69 164 212 53 303 21 81 403 6 86 541
632 49 50 731 843 46 67 969 84379
261 52 608 986 85070 107 12 211 52
487 514 666 761 813 59 89 971 86192
245 62 302 59 429 539 79 698 99 715
57 892 87002 16 49 51 64 68 406 39
504 31 735 859 919 88005 58 111 35
270 33 35 502 4 688 764 855 901
59 93 89233 72 543 99 862 945 90009
44 142 211 26 43 313 83 87 427 217
35 660 732 895 916 42 47 91494 584
90 738 92 879 919 92254 329 442 536
605 93151 221 36 359 452 520 612 15
737 61 830 902 21 70 94265 346 480
571 638 804 88 938 95227 333 434
504 851 77 919 96034 99 149 82 290
447 501 77 953

97008 15 57 143 92 304 43 82 427
49 555 701 98080 169 228 330 452 548
639 728 56 819 99053 383 404 9 571
97 603 967 78 100013 14 195 366 448
59 516 94 679 781 101068 180 204 30
36 365 400 688 816 942 86 102026 45
303 34 91 415 28 98 517 768 842 904
6 41 68 103045 110 420 673 783 913
104012 20 313 465 668 85 711 826
908 52 105126 91 473 512 30 830 70
910 40 106060 241 486 520 36 57 58
647 851 69 107038 224 775 895 901
29 70 94 108000 4 57 121 66 236 59
71 89 470 566 626 36 65 788 912 95
109098 136 250 686 748 97 890 110037
130 253 87 385 410 557 89 534 921 54
111156 237 49 69 330 417 37 899
112006 35 121 298 334 546 913 113026
117 25 75 94 243 429 99 542 692 76
804 8 26 87 918 50 57 114054 71 92
142 218 20 46 87 478 529 94 667 94
95 798 863 115005 170 331 526 42 605
801 900 61 116011 153 72 234 320 28
445 650 707 46 99 867 905 117188 200
402 82 546 634 118085 212 60 501 48
836 65 743 920 55 68 77 91 119336 419
503 75 655 88 726 929 53 120090 193
342 464 549 667 121020 81 160 274
48 71 122194 234 55 600 876 945
123092 368 461 600 64 69 931 124033
81 180 82 448 72 79 508 714 957
125022 90 143 202 324 514 64 82 84
749 63 69 99 886 936 126096 149 444
91 780 843 46 966 127113 230 384 427
55 525 128024 25 26 322 604 52 705 11
38 849 974

129046 153 606 732 52 885 969
130105 17 66 237 334 250 73 7 638
64 788 850 131408 59 831 132096
135 66 288 97 8 579 737 996 133114
262 8 310 502 782 832 44 134077
162 6 233 52 88 465 589 679 768
992 8 135187 205 40 330 1 612 30
746 843 981 136112 407 599 627
826 994 137020 64 262 372 97 419
74 652 63 705 867 907 48 67 148047
289 461 594 691 861 955 139001 59
156 84 398 430 575 606 37 714 814
916 52 87

140233 542 630 54 779 92 6 812
84 9 972 141008 48 292 340 415 36
552 4 610 896 913 66 142078 250
467 523 58 98 678 894 924 38
143368 88 430 641 53 757 68 921 91
144119 65 231 348 651 872 145182
301 96 554 98 678 859 982 146134
7 41 235 315 58 491 562 888 947
147000 15 150 61 207 23 43 6 362
548 60 71 666 831 73 148186 213
49 64 96 356 74 6 419 516 18 66
615 811 937 149013 53 74 135 46
224 84 6 9 92 34 8 64 432 534 89
684 940

150025 56 71 127 35 248 60 313
474 548 668 89 800 151001 91 140
295 308 93 436 514 30 754 870 904
73 152179 490 506 71 82 640 734
54 803 11 153037 125 61 7 95 387
556 868 154157 211 341 74 518 92
665 785 901 155269 99 637 728 812
4 156072 203 75 93 312 515 45
157073 182 95 265 728 87 158027
69 93 348 487 559 734 159077 468
88 520 61 602 53 756 72

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20 tysięcy złotych padła na Nr. 131287;

25 tys. złotych na Nr. Nr.: 25705, 150174;

15 tysięcy zł. na Nr.: 661;

10 tysięcy zł. 69879, 123455;

5 tysięcy zł.: 63974 108441;

2 tysiące zł.: 1064 4265 6900 7885 46764 59963 62941 68859 99862 109262 110840 111529 113835 116887 117301 124530 120270 145952 159289;

1 tysiąc zł.: 6804 7494 7743 9372 20278 34603 37959 41087 46751 54790 56208 59619 63579 70312 77450 78284 81238 81554 82266 89435 92845 119004 123102 125373 126658 127827 134074 134374 139372 150043 150716 155766.

Wygrane po 250 zł.

213 414 934 64 1041 470 2027 249
52 735 90 3033 189 457 682 802
4310 611 76 5435 82 524 683 822 71
6146 560 800 7020 165 365 516 38 778
8147 80 679 883 9464 552 857 10262
445 904 11278 472 81 92 12127 227
422 71 13677 14363 400 601 80 87 884
15353 520 789 16021 61 64 17288 91
905 27 18051 303 42 97 743 825 98
962 19056 120 277 322 778 943 79
20449 551 968 211118 71 422 834
22373 533 38 23108 301 436 687 24145
396 946 70 25132 430 583 909 26367
645 27020 57 103 340 473 537 603 997
28241 320 459 571 682 780 817 54
29360 534 864 30200 321 454 91 618
755 904 31062 135 334 35 74 538 932
32009 239 640 68 929 33311 702 94
34242 580 731 57 950 35979 36484 568
722 37534 57 714 67 38083 96 154 330
832 39036 379 427 53 40085 491 702
81 976 99 41042 255 309 402 90 42039
211 47 316 484 701 43061 44365 86
413 790 803 45057 204 673 701 837
46305 582 47457 506 971 94 48003 87
172 94 273 357 526 656 786 848 926
49323 446 53 627 937

50104 257 324 425 861 905 81 51232
71 656 712 838 932 52254 373 514
909 16 53064 159 385 518 47 734 72
54117 364 780 830 55115 547 776
966 67 74 56604 762 963 57057 619
981 58002 246 406 587 710 924 59124
514 615 52 60019 104 296 413 44 900
61015 181 558 62645 63169 374 91 542
87 671 801 96 64044 90 278 626 768
65202 322 553 766 935 69 66055 214
50 79 316 402 19 730 67320 66 968 81
94 68521 936 69030 78 429 771 89 96
946 70119 275 742 51 892 995 91145
69 336 449 507 80 5 631 46 952 72
72148 451 71 81 591 819 73133 346
603 801 74166 260 474 636 801 75016
442 49 872 900 82 76145 251 663 77088
422 531 601 792 917 78201 483 530
662 891 955 79068 103 254 302 11 66
88 598 643 852 914 80217 738 77 81063
285 383 82186 703 23 966 83294 915
88 84610 166 85219 674 766 903
86677 85 87 866 984 87850 88020 271
364 433 715 903 74 89117 529 622 45
51 59 743 922 28 29 90048 92 172 549
656 840 91257 98 309 62 98 559 665
907 92244 389 839 943 85 93634 735
808 42 992 94058 245 95159 260 77
468 502 954 95007 134 261 91 96 307
465 666 843 60 97053 78 340 405 732
82 98113 445 699 757 99318

100227 68 387 462 823 101176 356
440 972 102278 583 933 103295 324
46 9 699 902 28 104125 290 321 619
737 73 105228 67 423 106056 157 245
315 415 592 677 881 9 930 108404 26
519 40 109041 414 50 653 87 110252
70 694 718 901 111422 791 941 112051
258 500 805 113176 229 389 489 537
603 813 9 28 920 48 114115 596 752
86 97 826 64 115120 277 530 789 959
116910 117045 187 377 478 665 933
118255 719 901 119225 364 502 985

120017 1255 303 653 867 915 121439
501 38 45 709 928 122161 81 226 483
618 804 39 123397 668 817 78 88
124141 63 345 434 730 62 125466 500
698 819 126390 472 983 127192 652
754 128167 95 456 129006 333 76 616
808 12 933 95 130133 200 455 506
99 131113 45 457 70 97 558 651 879
99 132101 375 674 760 834 133101
309 623 53 73 855 134051 603 822 902
16176 523 775 136244 137036 169 275
390 449 691 722 138108 269 362 406
19 501 638 57 86 98 896 937 139283
334 80 609 915

140500 807 141432 509 705 82 815
55 142187 216 366 98 679 849 86
143325 69 709 45 7 144046 184 778
894 145098 235 66 683 770 81 886 97
975 146385 540 952 147131 879 973
148011 208 515 33 644 93 984 149042
78 729 863 150798 921 151220 950
152237 346 449 97 522 639 153065
215 530 154775 92 859 914 155051 272
799 156199 285 453 541 157030 48 844
158009 310 59 477 700 893 159587 612
731

IV ciągnienie

Wygrane po 250 zł.

160 51 304 77 406 851 1024 420 759
886 2045 55 698 724 874 10083 244
396 640 770 830 59 979 4358 411 22
507 64 693 828 917 35 45 5357 7762
6102 77 282 325 918 7180 220 479
933 41 8006 279 358 66 469 646 62
962 9012 95 132 383 850 944 45 10258
463 908 72 11375 437 86 684 814 963
13168 458 632 977 14539 715 902
15024 130 500 792 831 15018 360 415
81 503 17065 598 18027 153 79 274
542 93 607 56 79 19121 323 924 871
995 20302 414 759 845 986 21068 149
234 517 20 664 936 53 54 22173 242
609 54 87 726 930 23295 699 938
24033 264 300 60 412 25180 594 806
46 48 93 26054 150 267 618 760 27147
86 214 377 417 95 664 900 28048 416
732 962 74 29064 30204 74 410 28
761 992 31041 74 578 602 10 877
32582 764 33112 65 451 598 697 34076
207 333 821 89 985 88 35421 505 85
819 36035 248 764 813 37698 596

38151 254 98 428 701 39295 393
448 40241 673 83 930 93 41010 46 80
573 84 651 823 91 42258 48 92 360
7 0558 720 43194 450 515 18 638 95
767 44211 801 522 725 70 45107 208
76 937 86 46045 175 206 61 799 981
47052 336 524 93 704 48046 454 571
627 61 878 916 4904 127 68 251 315
454 66 511 53 701 916 71 50238 73
728 51049 61 158 356 400 3 816 52184
669 773 53317 845 916 54124 462
5505 302 33 480 506 610 86 91 740
938 56039 77 614 797 981 57019 42
402 656 58583 823 59285 625 60021
42 142 229 98 590 61124 406 619 30
70 705 62497 815 79 63061 113 788
882 64069 466 669 65256 812 480 569
847 66313 63 786 868 67074 314 402
872 904 19 58131 41 72 613 883 933
63 69317 504 975 7004 155 80 235 79
371 411 95 636 71052 532 58 715 844
72083 174 596 84 516 50 68 73251
487 651 229 882 978 774069 124 41
64 87 612 51 75 86 411 847 50 900
75304 425 758 76171 72 433 734 59
974 77220 327 75 494 823 78009 164
389 97 421 533 693 776 779 047 112
450 638 36 756 879 935 80067 138 91
416 545 653 723 994 81128 466 611 15
67 786 841 82119 78 211 57 327 73
77 424 516 823 46 83072 902 84056
156 543 74 85103 278 506 54 694 86439
78 87073 158 337 595 896 985 88162
216 81 802 438 876 89269 93 358 433
74 891 90081 218 77 300 4 1394 626
97 736 924 92018 26 174 385 411 29
724 93280 579 638 445 94098 287 328
423 701 839 95252 96337 587 692 956
74 97328 89 98047 74 240 523 99265
487 586 795 100065 510 71 693 778
101075 241 63 617 766 864 98 102222
85 86 516 661 833 913 71 103321 54
463 696 906 65 104262 475 518 802
97 105031 282 705 82 897 10153 224
381 99 417 549 603 709 898 107181
665 754 64 914 108405 828 65 66
109144 239 845 110007 170 301 57 537
604 28 111044 161 266 328 577 112151
956 113045 126 415 18 843

114093 116 273 314 95 576 742 59
984 115128 57 382 512 116296 424
117226 89 400 583 623 57 118538 758
119091 478 773 12005 157 341 405 769
883 121047 205 53 343 82 432 49 70
831 122055 102 388 616 847 123631
124065 112 20 99 823 125042 277 509
404 37 862 56 126631 751 127082 631
40 826 21 69 128049 133 269 652 75
636 819 53 93 129156 508 9 36 63
629 56 790 843 999 130209 356 58
515 65 782 131081 298 491 77 500 38
132212 383 758 81 133127 134056 211
543 75 991 135072 144 207 312 81 604
817 136048 307 607 37 807 137118
138103 99 543 644 745 803 900 35
139353 512 735 140057 851 77 434
535 673 845 141022 80 415 500 576
706 818 142031 220 32 448 77 673 728
817 143167 268 99 513 83 887 995
144699 953 145839 930 146024 139
209 311 413 29 27 89 747 945 147121
235 58 387 533 708 38 148329 506
929 149021 303 150292 481 672 962
151068 269 801 968

152030 139 434 535 643 48 713 894
96 153113 662 845 154054 39 73
12574 279 545 810 91 155073 311 479
648 156315 753 894 157160 450 712
80 821 92 936 57 158212 717 989
159005 48 85 352 74 590 693

telegramy

Lwów, 12. 5. (PAT). W powiatowym mieście Lesku województwa lwowskiego **zamordowany został w swym mieszkaniu adwokat Teodor Chylak.** Sprawcy zabójstwa splądrowali przy tym mieszkanie.

Kraków, 12. 5. (PAT). Konferencja historyków węgierskich i polskich, zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Historyczne, rozpoczęła się w środę, 11 bm.

Warszawa, 12. 5. (PAT). W czasie swego pobytu w Warszawie były rumuński minister spraw zagranicznych Micescu wygłosił odczyt w pałacu Staszica pt. **„Prawa jednostki i władza państwa w nowej konstytucji rumuńskiej".**

80 ofiar czarnej śmierci.

Londyn, 12. 5. (PAT). Liczba ofiar katastrofy w kopalni w Markham sięga według ostatnich danych **80.**

Czeski statut narodowościowy.

Berlin, 12. 5. (PAT). „Angriff" donosi z Pragi, że projektowany statut narodowościowy czeski zawierać ma następujące ustępstwa:

1) **autonomia kulturalna,** polegająca na prawie administracji szkolnictwem,

2) **autonomia gospodarcza,** wyrażająca się w podziale części dochodów państwowych, a przede wszystkim wpływów podatkowych obszaru sudeckiego na lokalne potrzeby gospodarstwa niemieckiego,

3) **rozszerzenie praw językowych.** Na terenie Sudetów nastąpiłoby równouprawnienie języka niemieckiego z językiem czeskim, czyli uznanie go za drugi język państwowy,

4) poszczególne grupy narodowe mają uzyskać **procentowe uprawnienie do stanowisk państwowych,**

5) **stworzenie komisji kontrolnej,** której skład będzie oparty na kluczu narodowościowym, celem nadzoru nad wprowadzeniem w życie statutu narodowościowego.

„Angriff" opatruje powyższą wiadomość **sceptycznymi uwagami,** stwierdzając, że należy zaczekać, czy informacje te są prawdziwe.

O amnestię dla uczestników strajku chłopskiego.

Warszawa, 12. 5. (Tel. wł.). Na zjazdach powiatowych Stronnictwa Ludowego, odbywających się ostatnio, zapadają uchwały, że wobec wieloletniego stwierdzenia przez miarodajne władze państwowe, iż zeszłoroczny strajk chłopski był akcją legalną i władzom tym uprzednio znany, winna nastąpić amnestia dla wszystkich uczestników strajku. Od amnestii winni być wyłączeni stojący pod zarzutem przestępstw pospolitych, wynikających z chęci zysku.

Młodzież w Żułowie

w rocznicę zgonu Marszałka Piłsudskiego.

Wilno, 12. 5. (PAT). W przeddzień trzeciej rocznicy zgonu Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, **młodzież szkół wileńskich jak również delegacja szkół im. Marszałka Piłsudskiego z całej Polski ze sztandarami wyjechały do Żułowa,** miejsca urodzenia Józefa Piłsudskiego, gdzie odbyło się nabożeństwo żałobne.

Nadzwyczajne zjazdy ludowców.

Kielce, 12. 5. (Tel. wł.). Na terenie woj. kieleckiego odbyli ludowcy szereg powiatowych zebrań nadzwyczajnych, na których omówiono sprawę niemożności obchodzenia w tym roku uroczystości bitwy racławickiej na szerszą skalę. Zebrania takie odbyły się w Częstochowie i Opocznie, gdzie przemawiali usunięci przez policję z innych powiatów akademicy Bieniek i Goska. Dalsze zjazdy zapowiedziano w Stopnicy, Miechowie, Będzinie i Kielcach.

Przywódca hitlerowców gdańskich podróżuje po Polsce.

Warszawa, 12. 5. (PAT). Do Polski przybył z wycieczką **kierownik partii narodowo-socjalistycznej w Gdańsku p. Albert Forster** w towarzystwie pp. Schimmla, Grossmana, Fuchsa i innych.

Po krótkim pobycie w Warszawie p. Forster wraz z towarzyszącymi mu osobami udał się w podróż po Polsce, podczas której zwiedzi Wilno, Lwów, Kraków, Zakopane oraz inne miejscowości, jak również **Centralny Okręg Przemysłowy.**

Konfiskata listu Liebermana.

Przemyśl, 12. 5. (Tel. wł.). Niedzielny numer socjalistycznego „Nowego Głosu Przemyskiego" został skonfiskowany z powodu umieszczenia listu Hersza Liebermana, b. więźnia brzeskiego.

Z Wielkopolski i Pomorza

NASI SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

INOWROCŁAW

Biblioteka miejska czynna jest codziennie od godz 17 do 18. w soboty od 17 do 19

Biblioteka Tow. Czytelni Ludowych mieszcząca się w Domu Katolickim przy ulicy Plebanka. otwarta jest codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 17 do 19

Biblioteka Kolejowego Przysp. Wojsk. w świetlicy „Ogniska" przy ul Magazynowej otwarta w poniedziałki, środy i piątki od godz 17 do 19.

Karetka sanitarna. tel. 276 czynna w dzień i w nocy

Nocny dyżur pełni: Apteka pod Orłem.

Repertuar kin:

Słońce: „Strzelec z Bengali".
As: „Zbieg z San Quentin".
Stylowy: „Pieśń skazańców".
Świt: „Kusicielka".
Mątwy nieczynne.

— **Zakaz targów na bydło i trzodę chlewną** wydał zarząd miejski z uwagi na szerzącą się pryszczycę. Ponieważ Inowrocław zaliczony jest do obwodu zagrożonego, targi nie mogą odbywać się na targowicy zwierzęcej tylko na terenie Rzeźni Miejskiej w Inowrocławiu.

— **Opieka rodzicielska przy szkole powsz. im. Staszica** odbyła zebranie rodziców pod przewodnictwem p. Jurkowskiego. Uchwalono wycieczkę do Kruszwicy promem, w której dzieci wezmą udział z rodzicami. Interesujący referat z dziedziny pedagogiki wygłosił delegat rady pedagog. p. Piotrowski. Kier. szkoły p. Staniek podał szczegóły dot. składek uczniów na dozbrojenie miejscowego pułku, przy czym stwierdził, że akcja znalazła swój oddźwięk wśród szkół miasta i powiatu. Uczniowie biorą również udział w kolekcjonowaniu znaczków oraz w akcji tępienia chrabąszczy. Na zakończenie kier. szkoły poprosił zebranych na uroczystość, jaką chłopcy urządzili z okazji „dnia matki".

— **Program tygodnia Polskiego Białego Krzyża:** 12 bm. akcja propagandowa wśród młodzieży szkolnej, 13 bm. kwesta uliczna, 14 bm. dancing w hotelu Pod Lwem i rozsprzedaż losów, 15 bm. koncert w parku solankowym i loteria fantowa. Kwesta uliczna w Gniewkowie i Kruszwicy. Obywatele! Wykażmy ofiarność na moralne dozbrojenie żołnierza przez Polski Biały Krzyż, bo naród i wojsko — to całość nierozerwalna.

MOGILNO. (mk) Zebraniu plenarnemu KSM przewodniczył prezes Kortecki. Po uczczeniu pamięci śp. burm. Tyczewskiego kwadrans ewangeliczny wygłosił ks. prob. Brodowski. Sprawozdanie ze zjazdu delegatów w Poznaniu wygłosił p. Wirowski. Uchwalono ufundować nagrodę KSMM w strzelaniu.

TRZEMESZNO. (mk) W strzelaniu Bractwa Kurkowego pierwsze miejsce zajął p. Mikulski, 2) J. Nowiński i 3) F. Szałek. W sali p. Rydlewicza odbyło się wręczenie dyplomów seniorom Bractwa pp. A. Wolfowi, F. Rosińskiemu, W. Napieralskiemu i F. Smarzykowi, których mianowano członkami honorowymi. Przy tej okazji zebrano wśród członków na FON 55 zł. W końcu przemawiali pp. burm. Szymański i wójt Mowiński.

GNIEZNO. (fb) W sali p. Rogowskiego odbyło się przy licznym udziale członków zebranie b. „czwartaków". Obradom przewodniczył prezes Cieślewicz. Głównym tematem obrad była sprawa uroczystego nadania miastu w dniu 22 bm. odznaki pułkowej. Na zjazd powstańców Ziem Zachodnich do Warszawy od 25—27 bm. wyjedzie około 100 b. czwartaków.

— W Strzyżewie Kośc. pow. gnieźnieńskiego, na cmentarzu zażyła w celach samobójczych większej ilości kwasu solnego 22-letnia Leokadia Koperska z Lulkowa. Desperatkę przewieziono w stanie poważnym do szpitala miejskiego w Gnieźnie. Przyczyną tegoż był zawód miłosny.

— W Żelaskowie, pow. gnieźnieńskiego w zagrodzie rolnika Spornego powstał z nieustalonych na razie przyczyn pożar. Spłonęła stodoła wraz z zapasami i narzędziami rolniczymi. Poszkodowany oblicza straty na 6000 zł.

ROGOŻNO. (a) Nieznani sprawcy włamali się do składu A. Głowackiego, skąd skradli większą ilość napojów alkoholowych oraz towarów kolonialnych na 800 zł.

WĄGROWIEC. (a) 8 bm. w kościele kolegiackim w Czarnkowie pobłogosławiony został związek małżeński p. Fr. Bednarskiego, nauczyciela z Wiatrowa z p. A. Pokraczanką.

— Stanowisko nauczyciela germanistyki objął w tut. liceum i gimnazjum prof. Wł. Nowaczkiewicz z państw. liceum w Lesznie.

— Kowal Peters z Brzezna Nowego pow. wągrowieckiego udał się z p. Zagerem z Budzynia do rzeźnika p. Staszewskiego w Żelicach w zamiarze kupna konia. Peters przy badaniu kopyt został kopnięty w nogę tak silnie, że doznał jej złamania.

BRODNICA. (jl) Podczas odbywającego się strzelania PW 4 bm. na strzelnicy stadionu miejskiego został postrzelony w prawą rękę rob. Uniatowski przez ucznia 4 kl. gimn. kupieckiego Łydzińskiego. U. był zatrudniony przez biuro F. P. do obsługiwania tarczy.

(jl) 8 bm. koła szkolne Polskiego Cz. Krzyża zgotowały dla matek bardzo piękną uroczystość, która się odbyła w auli szkoły powszechnej. Na program składały się deklamacje, śpiewy chóralne z udziałem orkiestry szkolnej oraz okolicznościowe przemówienie, które wygłosił kierownik szkoły p. Sobiech.

ŚWIECIE. (t) Napadnięta na drodze leśnej między Mniszkiem a Grupą została 17-letnia Helena Ciszewska. Nieznany sprawca usiłując jej zabrać rower, spotkał się z oporem, zadał dziewczynie kilka uderzeń w głowę i zrabowawszy rower, uciekł.

BUDZYŃ. (a) Na przetargu przymusowym nabył p. J. Gutowski gospodarstwa, należące do Niemca Ganza w Budzyniu.

STAROGARD. Miejska Komunalna Kasa Oszczędności w Starogardzie udziela na cele gospodarczo uzasadnione pożyczek hipotecznych lub wekslowo zabezpieczonych średnioterminowych. Wnioski wraz z wyciągiem hipotecznym i polisą ubezp budynków od ognia należy składać w dyrekcji kasy.

PRUSZCZ. (w) W lokalu Seidla odbyło się plenarne zebranie Kółka Rolniczego, które zagaił prezes Domek. Po odczytaniu protokołu przez sekr. Cichowskiego i ogłoszeniu komunikatów, omawiano sprawę zwiedzania gospodarstw. Po dyskusji, w której zabierali głos: ks. prob. Schwanitz, Obryk, Sadowski, Domek, Balewski, Łabuszewski, Stachowicz i Chodziński uchwalono zwiedzić w czerwcu wzorowe gospodarstwo w Dólsku. Z kolei p. Domek zdał sprawozdanie ze zjazdu osadników w Świeciu. Dłuższą, bardzo ożywioną dyskusję wywołała sprawa ubezpieczenia ziemiopłodów od gradobicia. W wolnych głosach omawiano sprawę zamknięcia bekoniarni w Świeciu.

TCZEW. (as) Przed wydziałem karnym starog. s. o. na sesji wyjazd. w Tczewie odpowiadał właśc. kiosku 40-letni Klemens Komorowski z Tczewa - Nowego miasta, oskarżony o rozbój. Rozprawa wykazała, że 2 III br. około godz. 21 do stojącego przy ul. Gdańskiej samochodu ciężarowego żyda Rabinowicza z Łodzi przybył Komorowski z kilkoma bezrobotnymi, domagając się od żyda 100 zł na wódkę. Przestraszony żyd wręczył Komorowskiemu 5 zł. Sąd wydał wyrok skazujący Komorowskiego na 9 miesięcy więzienia z zaw. wykonania kary

WŁOCŁAWEK (cd.): wych i uruchomienie młyna w Lubrańcu. Wręczono również memoriał w tych sprawach. W gł. Funduszu Pracy delegacja starała si ęo przyznanie większych dotacyj na roboty publiczne aby zatrudnić 4000 bezrobotnych. Długą konferencję odbyła delegacja w min. komunikacji z wicemin. Piaseckim, któremu przedstawiono sprawę powiększenia kredytów na budowę portu. P. minister oświadczył, że budowa tunelu na ul. Kaliskiej została odłożona do przyszłego roku z powodu braku kredytów. Poruszono także sprawę zbudowania kładki przez tory na prost ul. Kościuszki i sprawę

pogłębienia Wisły. Minister przyrzekł zająć się tymi sprawami.

— Z inicjatywy p. Szymaniakowej, kier. miejsk. schroniska przy ul Nowomiejskiej, została wystawiona figura Matki Boskiej, której poświęcenia w dniu 8 bm. dokonał ks. prob. kan. Straszewski. Była to bardzo radosna chwila dla pensjonariuszy schroniska. Przez cały maj będą się odprawiały przy figurze Matki Boskiej nabożeństwa majowe.

NOWE n. W. Chrz. Zw. Zaw. Rob. Przem. Drzewno-Budowlanego oddz. w Nowem odbył zebranie 8 bm. w lokalu p. Stasiewskiej, które zagaił prezes oddziału Litza, witając ks. Kamrowskiego. W dalszym ciągu obrad sekretarz okr. St. Kwiatkowski z Grudziądza wygłosił sprawozdanie z ogólnopolskiego kongresu Ch. Z. Z., odbytego 3 bm. w Warszawie, następnie w dłuższym przemówieniu omówił ciężkie położenie robotników bezrobotnych na terenie miasta i gminy Nowe, gdzie jeszcze prace publiczne finansowane przez fundusz pracy, słabo ruszają naprzód. Mówca przyrzekł w przyszłym tygodniu podczas audiencji delegatów związków u wojewody pomorskiego w Toruniu w tej sprawie interweniować. Z kolei przemówienie wygłosił ks. Kamrowski i wskazał, że robotnicy jak i rzemieślnicy winni się organizować tylko w organizacji chrześcijańskiej. Po referacie wywiązała się ożywione dyskusja, podczas której członkowie żalili się na trudne położenie. Prezes Litza w serdecznych słowach podziękował ks. Kamrowskiemu za przybycie i zainteresowanie się sprawami robotniczymi, po czym zamknął zebranie.

CHOJNICE. (s) Z dniem 9 bm. na skutek rozporządzenia woj. pomorskiego w nast. gminach tut. powiatu zostały zawieszone do czasu odwołania przepisy przeciwpryszczycowe: w Chojnicach-miasto i wsi, Konarzynach, Brzeźnie, Lipnicy i Leśnie. Z tej też przyczyny odbyć się będzie mógł ogłoszony wielki targ kramny na bydło i konie 12 bm.

— 10 bm. przed s. o. w Chojnicach stanęli Żywiccy Jan, Józef, Bronisław, Katarzyna i Anastazja oraz Lemańczykowa i Jaździewska, którym akt oskarżenia zarzucał, że 27 listopada ubr. w Brusach w pow. chojnickim groźbą zmuszali policjantów do zaniechania czynności służbowych. Sąd skazał wszystkich oskarżonych na karę od 7 mies. do roku więzienia.

— Miesięczne zebranie Stow. Kat. Robotników odbyło się 8 bm. pod przew. prezesa Banasiaka. Obecny ks. Kirstein wygłosił kwadrans ewangeliczny. Kubica i Twardowski wygłosili referaty. Po sprawach organizacyjnych zebrani zwiedzili wystawę przeciwalkoholową.

WEJHEROWO. (ap) „Fabrykanci" tabliczek rowerowych St. Gruba i T. Błaszkowski z Leśniewa pow. morski pociągnięci zostali do odpowiedzialności sądowej i skazani po 6 mies. więzienia za podrabianie tabliczek rowerowych i sprzedawanie ich po cenach konkurencyjnych na szkodę zarządu gminnego.

— W Żelistrzewie (pow. morski) odbył się w Och. Str. Pożarnej egzamin wyszkolenia w zakresie I stopnia. Komisję egzaminacyjną tworzyli: instr. pow. J. Mirewicz z Wejherowa, nacz. rej. J. Jastrzębski z Pucka i nacz. straży J. Mejer. Egzamin praktyczny i teoretyczny złożyło 16 członków, który uzyskali bardzo dobre wyniki. Następnie odbyto walne zebranie Och. Str. Poż. i wybrano w skład zarządu na prezesa Szütza J., nacz. został Mejer Jan, sekr. Brzozowski B., gosp. Marzejon J., skarbn. Karsznia, ref. ośw. Kupferschmidt B. Budżetowy preliminarz przyjęto na kwotę 700 zł.

— U stóp wzgórza słynnej Kalwarii Kaszubskiej w Wejherowie rozpoczął zarząd miejski budowę wielkiego basenu pływackiego. Długość basenu wyniesie 60 m, a szerokość 40 m, głębokość zaś od pół do 3,80 m. Woda do basenu doprowadzana będzie z wodociągów. Przewidziane są m. in. stanowiska na 10 zawodników, kawiarnia, trampolina, szatnie itp., zaś obok basenu znajdą się trybuny, rozbieralnie z natryskami oraz plac do ćwiczeń gimnastycznych. Obecnie prowadzone są pertraktacje pomiędzy miastem a dyrekcją lasów państwowych o ustąpienie 6.000 m kw. przyległego terenu dla wszystkich wymienionych urządzeń, jak również założenie słonecznej plaży.

— Za zniewagę urzędników przy pełnieniu obowiązków służbowych skazał tut. sąd grodzki niej. Fr. Voelknera z Karwi pow. morskiego na miesiąc aresztu.

— Kino Casino: „Tajna brygada".

(ap) Na terenie miasta znajduje się obecnie przeszło 250 bezrobotnych. Zarząd miejski zatrudnia z nich 170 w tygodniu przy budowlach, lecz wszystkich bezrobotnych nie jest w stanie zatrudniać. Wobec tego zwrócił się do władz kompetentnych o pomoc finansową, jak też, by miejscy robotnicy zatrudnieni zostali przy pracach prowadzonych poza miastem.

— Szczepienie ochronne przeciw ospie w Wejherowie odbędzie się w szkole powszechnej przy ul. OO. Reformatorów w dniu 18 bm. od godz. 15—18 dla dzieci urodzonych w r. 1937, w dniu 19 bm. dla dzieci ur. w 1931 r.

WŁOCŁAWEK. (h) W dniu 8 bm. odbyło się uroczyste otwarcie sezonu sportów wodnych we Włocławku. Nabożeństwo odbyło się w kościele św. Witalisa, następnie po odbytej defiladzie przemawiał do zebranych członków klubów wioślarskich i przedstawicieli społeczeństwa prezes Bojańczyk, podkreślając, że rok bieżący będzie rozpoczęty przez wioślarzy polskich pod hasłem obrony kraju. Odśpiewaniem hymnu narodowego zakończono uroczystość.

— 6 bm. bawiła w Warszawie delegacja włocł. komitetu obyw., w skład której weszli: przew. inż. Kossowski i pp. St. Grodzicki, Różycki, Kuremko i Sadowski. W ministerstwie skarbu poruszono sprawę budowy gmachu dla I i II urzędu skarb. W min. rolnictwa przyjął delegację wiceminister Wierusz-Kowalski, któremu przedstawiono konieczność budowy elewatora nad Wisłą przy stacji kolejek wąskotorowych i uruchomienie młyna w Lubrańcu (dalszy ciąg wyżej).

GRUDZIĄDZ

— **Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" mieści się przy ul. Toruńskiej 22, tel. 1294. Biuro czynne od godz. 8—18-ej.**

Pogotowie pożarnicze tel. 11-11.

Nocny dyżur pełni: Apteka pod Lwem, ul. Pańska, tel. 2040.

— **TCL Biblioteka i Czytelnia** (ul. Legionów 28) otwarta od godz. 11—12 i 17—19 (w soboty tylko do godz. 18).

REPERTUAR KIN:

Apollo: „Korsarze".
Gryf: „Kobieta zawsze ma rację".
Orzeł: „Antoni Andverse".

— **Opuścił dom rodzicielski.** Zam. w Świerkocinie strażnik graniczny Władysław Ciecznikowski zgłosił w komisariacie, że 16-letni syn jego Witold oddalił się 6 bm. z domu i od tego czasu wszelki ślad po nim zaginął. Policja poszukuje zaginionego chłopca.

— **Federacja P. Z. O. O.** zaprasza wszystkie warstwy społeczeństwa do udziału w uroczystości żałobnej w trzecią rocznicę zgonu śp. marszałka Józefa Piłsudskiego, która odbędzie się dziś, w czwartek 12 bm. o godz. 20,30 na wybrzeżu im. gen. Orlicz-Dreszera nad Wisłą.

— **Zakończenie zawodów konnych.** W ostatnim dniu zawodów odbył się konkurs ujeżdżania konnego w dwóch seriach oraz konkurs pocieszenia. W I serii konkursu ujeżdżania konia zwyciężył rtm. Komorowski, II miejsce zdobył por. Wojciechowski, a III rtm. Rylke. W II serii zwyciężył rtm. Kulesza przed kpt. Radzikowskim i rtm. Kaweckim. W konkursie pocieszenia I miejsce zdobył por. Burniewicz, II rtm. Skiba, III por. Wołoszowski i rtm. Czerniowski.

— **Pan marszałek dziękuje.** W tych dniach na ręce opiekuna 21 Pomorskiej Drużyny Harcerskiej prof. Jorkasch-Kocha nadeszło podziękowanie od marsz. Śmigłego Rydza za złożoną przez drużynę pożyczkę narodową w sumie 50 zł na FON oraz za pieniądze uzyskane ze sprzedaży starego żelaza, przeznaczone również na FON.

— **Kradzież.** Do mieszkania L. Michalskiego (Mickiewicza 33) włamał się złodziej i skradł zegarek męski, bieliznę i 12 zł ogólnej wartości 70 zł. Z garażu przy ul. Budkiewicza 25 skradziono części motocyklowe, wart. 150 zł p. H. Płachcie (Sienkiewicza 39).

— **Tragedia więźnia.** Do szpitala więziennego w Grudziądzu przewieziono ze zakładu św. Boromeusza w Chojnicach 23-letniego Łangowskiego, który podczas spaceru na podwórzu więziennym w przystępie ataku szału usiłował siekierą odciąć sobie rękę. W szpitalu w Chojnicach amputowano mu dłoń.

Brak świń słoninowych.

W Brodnicy spędzono w ub. tygodniu na targowisko: 25 buhajów, 200 krów, 200 jałowizny, 153 cieląt, 19 owiec, 5 kóz, 732 świń oraz 200 prosiąt. Płacono za 100 kg: bekon od 78—84 zł, świnie słoninowe od 80—88 zł, świnie ciężkie od 88—92 zł, woły od 32—56 zł. stadniki od 32—56 zł, krowy tłuste od 50—56 zł, jałowizna tłusta od 32—44 zł. Płacono za sztukę: konie dobre od 400—600 zł, konie robocze od 300—450 zł, konie starsze od 120—250 zł. Za krowy chude płacono 90—120 zł, za cielęta od 12—30, za prosięta za parę 25—40 zł. Przebieg targu był ożywiony, żywiec dostarczono dobry, lecz odczuwa się brak świń słoninowych.

Kronika GDYŃSKA

Gdynia, dnia 12 maja 1938 roku.

Dyżur nocny mają w bieżącym tygodniu następujące apteki:

Apteka dr. Adama Jurkowskiego, Skwer Kościuszki 22, tel. 1844.

Apteka mgr. Grodzkiego, ul. Morska 155

Apteka Bałtycka, ul. Śląska 42.

Apteka Nadmorska w Orłowie Morskim, ul. Orłowska.

—::—

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" mieści się: Skwer Kościuszki 24 (nad cukiernią Fangrata), tel. 14 60.

—::—

Telefony: Straż pożarna 17-08. pogotowie ratunkowe 12-40, kom. policji 16-11.

—::—

REPERTUAR KIN:

Bajka: „Na krawędzi życia" i „Zamaskowany jeździec".

Morskie Oko: „Córka Szanghaju".

Miraż-Orłowo: „Postrach opery".

Lido: „Wzgardzona".

Lily-Chylonia: „Detektyw Helena Grafield".

Polonia: „Wrzos".

Zorza: „Siódme niebo".

— **Walne zebranie Morskiego Koła Szybowcowego** w Gdyni odbędzie się dnia 16 bm. o godz. 18,30 w sali hotelu Centralnego, bez względu na ilość obecnych członków.

— **Dowóz ryb z własnych połowów do portu rybackiego w Gdyni.** W okresie od 4 do 9 maja 1938 r. dowieziono ryb z połowów kutrów polskich pod Bornholmem w ilościach następujących: dorszy 31.820 kg, fląder 2.700 kg.

— **Biały Krzyż** urządza dancing towarzyski w kawiarni Café Bałtyk dnia 14 maja w sobotę, o godz. 20. Cena 99 gr. Wielka zbiórka uliczna i po lokalach w niedzielę, dnia 15 maja br.

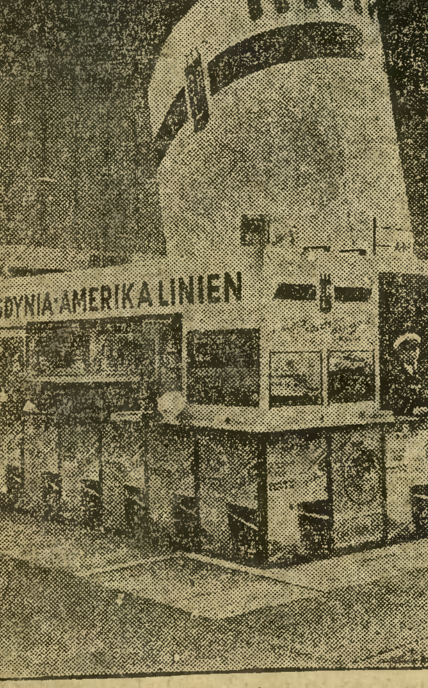
— **Rada powiatowa Rodziny Rezerwistów** w Gdyni wyraża serdeczne podziękowanie p. dr. Kozaryniowej-Śniegockiej Marii za bezinteresownie wygłoszony wykład w dniu 24 kwietnia 1938 r. w radzie koła Rodziny Rezerwistów „Z. O. M." w Gdyni.

— **Budowa kanału przemysłowego** wchodzi w stadium realizacji. Na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej jednomyślnie zaakceptowano przejęcie przez gminę pożyczki długoterminowej w sumie 1.800.000 złotych na budowę kanału przemysłowego.

— **Zw. Powst. i Woj. O. K. VIII placówka Grabówek** urządza w niedzielę, dnia 15 bm. wielką zabawę taneczną w pięknie udekorowanych salach restauracji właśc. p. Świtońskiego w Chylonii. Dochód przeznaczony na budowę własnej świetlicy. Początek zabawy o godz. 6 wieczorem.

— **Nowa pożyteczna placówka w Gdyni.** W ostatnich dniach otwarta została już dawno pożądana placówka — sklep — pod nazwą „Ośrodek propagandy i sprzedaży L. O. P. P." przy ul. 10 Lutego 5, wejście od ul. Abrahama. Prócz materiałów wchodzących w zakres obrony przeciwlotniczej, będzie można nabyć w Ośrodku: 1) losy Loterii Państwowej, 2) bilety linii lotniczych „Lot", 3) materiały modelarskie, 4) zabawki z dziedziny lotnictwa.

Kiosk polski w Sztokholmie

zbudowany w oryginalnym kształcie komina okrętowego przez Gdynia — Ameryka, Linie Żeglugowe, Sp. Akc.

Polskie kutry szukają terenów rybołówczych.

Prace badawcze przy poszukiwaniu nowych terenów połowów nie idą na marne. Próbne badania, przeprowadzone w roku ubiegłym przez **statek Stacji Morskiej „Ewa"** oraz próbne wyjazdy większych kutrów, popierane przez Morski Instytut Rybacki, doprowadziły do tego, że wyjazdy naszych rybaków na Kattegat są **coraz śmielsze.** W zimie kutry nasze zapuszczały się nawet do brzegów Szwecji — do Göteborga, gdzie łowiły szproty i śledzie. Jakkolwiek połowy te **nie dały zbyt obfitych wyników,** jednakże nie wyklucza to możliwości, że w przyszłości tereny te okażą się **bardzo korzystne** dla naszego rybołówstwa morskiego. W tym roku bowiem **gwałtowne burze na Bałtyku oraz nieznajomość terenu** uniemożliwiały rybakom śmielsze wyjazdy. Jednakże sam fakt udawania się naszych statków na dalsze wody ośmiela szersze rzesze rybaków i oswaja ich z myślą o „niebezpiecznych" wyprawach. Zarówno w roku ubiegłym jak i bieżącym, będą badane **wschodnie wody Bałtyku,** które jak należy przewidywać, są **zasobne w ryby.** Zdarzają się nawet teraz między rybakami wypadki samorzutnego zapędzania się na wody wschodnie w nadziei znalezienia obfitych połowów.

W dniu 6. 5. 1938 r. przyjechał do Portu Rybackiego w Gdyni kuter „Kuź. 78", przywożąc z połowów **8.000 kg dorszy** przeważnie w stanie żywym. Zostały one złowione na wodach wschodnich, odległych około 10 godzin drogi na wschód od wyspy Bornholm i koło Bornholmu.

Powrót „Piłsudskiego".

Gdynia, 12. 5. W środę, 11 maja, o godzinie 8 rano przybył do portu gdyńskiego, po pięciomiesięcznym pobycie na wodach amerykańskich, m. s. „Piłsudski".

Jak wiadomo, m. s. „Piłsudski" pracował od grudnia 1937 r. na dorocznych wycieczkach amerykańskich, wożąc turystów do Indyj Zachodnich i Ameryki Południowej. Podczas 9 wycieczek statek odwiedził Hawanę, Haiti, Jamaicę, San Domingo, Guadelupę, Grenadę, Curacao, Colone i Oristobal w Kanale Panamskim, Venezuelę, Bermudy oraz złożył pierwszą wizytę w porcie Filadelfii, gdzie m. s. „Piłsudski" przyjęty został uroczyście nie tylko przez liczną tamtejszą kolonię, ale i przez władze miejscowe z najwyższymi jej reprezentantami.

W podróży z Nowego Jorku do Gdyni statek miał przeszło 500 pasażerów, w tym 160 do Kopenhagi, oraz około 900 ton ładunku, z czego znaczną część stanowiły części samochodowe.

Do Gdyni przyjechała większa wycieczka Zjednoczenia Narodowego oraz kilka pielgrzymek na Kongres Eucharystyczny w Budapeszcie, w tym jedna polska pod przewodnictwem ks. prałata Orzechowskiego. Statkiem „Piłsudski" przybyli do Gdyni: p. Lucjan Joublane Rivas, wyższy urzędnik poselstwa meksykańskiego w Warszawie, p. George Anagnostache, konsul rumuński w Cleveland, ks. Józef Banik z wycieczką Słowaków na kongres budapeszteński, poseł polski w Kopenhadze Jan Starzewski i inni.

Tegoroczny sezon wycieczkowy m. s „Piłsudski" w Ameryce zamknął się nie tylko dużym sukcesem moralnym, ale i materialnym. Podnieść należy, że frekwencję miał statek na wycieczkach o około 40% wyższą aniżeli w roku ubiegłym, mimo tego, że ogólnie wycieczki turystyczne w minionym sezonie miały gorszą frekwencję.

(Barwny opis przyjęcia, zgotowanego „Piłsudskiemu" w Filadelfii przez 4000 Polaków, zamieścimy w numerze jutrzejszym. — Redakcja).

Rolnicy pomorscy nie chcą pozbywać się ziemniaków i czekają na lepsze ceny.

Toruń, 12. 5. Sytuacja w handlu ziemniaczanym według sprawozdania Związku Eksporterów Ziemniaków w Toruniu, przedstawiała się w miesiącu kwietniu następująco:

W ciągu miesiąca kwietnia podaż ziemniaków przez rolników poważnie zmniejszyła się. Wpłynęło na to kilka okoliczności, a przede wszystkim panujące chłody, które opóźniły wypędzenie bydła na pastwisko, a co za tym idzie przyczyniły się do spasania większych ilości ziemniaków. Z drugiej strony bardzo ożywiona akcja członków Związku Eksporterów Ziemniaków Toruń przy bardzo celowej polityce eksportowej Rządu, spowodowała wywiezienie bardzo poważnej ilości sadzeniaków za granicę. Wreszcie w niektórych krajach zagranicznych przejawił się brak ziemniaków jadalnych i importerzy zwrócili się do Polski z ofertami. Wskutek tego rolnicy w oczekiwaniu na lepsze ceny nie chcą pozbywać się ziemniaków.

Do połowy kwietnia cała akcja eksportowa została zakończona. W drugiej połowie miesiąca zawarto kilka kontraktów na poważne ilości ziemniaków jadalnych, szczególnie do Belgii. Wbrew przewidywaniom od 1 maja rb. Belgia wprowadziła kontyngenty na ziemniaki jadalne, przez co zmarnowały się zabiegi wielu polskich firm eksportowych, które przez to poniosły poważne straty materialne.

Ceny ziemniaków-sadzeniaków utrzymywały się na poziomie miesiąca ubiegłego, wskazując po zamknięciu okresu eksportowego pod koniec kwietnia tendencję zniżkową.

Ceny ziemniaków jadalnych w Polsce wykazywały wielkie rozbieżności. W województwach północnych w hurcie płacono za 100 kg ziemniaków wyborowych loko stacja załadowania zł 3,50 do 4, w województwach wschodnich 3 do 3,50 zł, w centralnych województwach przeważnie 4 zł, w południowej części województwa pomorskiego 3,20 do 3,80, a w powiatach kaszubskich 3,80 do 4,20 za 100 kg.

W detalu za 1 kg ziemniaków płacono przeciętnie 6 gr.

Pseudo-sportowiec skazany na 1 rok więzienia.

Toruń, 12. 5. Przed toruńskim sądem grodzkim toczyła się rozprawa przeciwko Fr. Wiśniewskiemu, zam. przy ul. Grunwaldzkiej 12.

Wiśniewski 7 marca rb. skradł w sposób bardzo pomysłowy garderobę oraz różne przedmioty z szatni okręgowego ośrodka WF i PW. na szkodę sportowców.

Wiśniewskiego w dwa dni po kradzieży ujęto i skradzione przedmioty i garderobę odebrano.

Na rozprawie Wiśniewski przyznał się do kradzieży i opowiedział w jaki sposób dokonał kradzieży. Do szatni przyszedł **jako sportowiec.** Rozbierał się razem z innymi sportowcami, lecz powolniej od nich. Po wyjściu zawodników ze szatni ubrał się w 2 marynarki i najspokojniej opuścił garderobę.

Jako powód kradzieży podał chorobę, na leczenie której potrzebował pieniądze.

Ponieważ oskarżyciel wniósł o karę **1 roku i 6 miesięcy więzienia,** Wiśniewski począł płakać i mówić, że skona w więzieniu.

Wyrokiem sądu skazany został Wiśniewski na rok więzienia.

Akcja kolonijna P. Z. Z. na Pomorzu obejmuje w roku bież. 1000 dzieci.

Toruń, 12. 5. Wzorem lat ubiegłych okręg pomorski P. Z. Z. przystąpił do organizowania na Pomorzu kolonii letnich dla dzieci polskich z Niemiec, Gdańska i Ziem Zachodnich. Kolonie dla dzieci z Niemiec PZZ po zorganizowaniu oddaje do dyspozycji Tow. Pom. Dzieciom i Młodz. Pol. w Niemczech. W roku bież. PZZ organizuje **ogółem 10 kolonii letnich na Pomorzu dla 600 dzieci polskich z Niemiec, Gdańska i G. Śląska.**

Niezależnie od akcji kolonijnej na Pomorzu **PZZ wyśle w tym roku w głąb kraju 400 dzieci z przygranicznych powiatów Pomorza na miesięczne kolonie wypoczynkowe.** Chociaż kolonie letnie zaczynają się dopiero w drugiej połowie czerwca, to jednak akcja przygotowawcza już jest w pełnym toku.

W związku z akcją kolonijną P. Z. Z. organizuje szereg wycieczek dla dzieci i młodzieży z miejscowości przygranicznych do Gdyni, Poznania, Częstochowy, Krakowa i Warszawy.

Kronika TORUŃSKA

Toruń, dnia 12 maja 1938 roku.

Nocny dyżur pełnią apteki:

„Radziecka" — śródmieście

Św. Anny — Bydgoskie Przedmieście.

Pod Łabędziem — na Mokrem.

Nadwiślańska — Jakubskie Przedmieście.

Pogotowie straży pożarnej tel 12-44.

Pogotowie ratunkowe tel. 19-91.

Telefon nr 14-46 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Toruniu.

—::—

REPERTUAR KIN:

Aria: „Atak o świcie".

As: „Poświęcenie".

Mars: „Zatańczymy".

Świt: „Lot straceńców".

— **Zwyczajny okręgowy zjazd delegatów okr. pom. K. P. W.** odbędzie się w dniu 22 bm. o godz. 10,15 w sali Dyrekcji Kolejowej w Toruniu.

— **„Kieszonkowcy" operują na targach.** A. Gadomska, zam. przy ul. Kościuszki 51 w Toruniu, zgłosiła kradzież portfelu i 10 zł gotówki z kieszeni płaszcza podczas targu na Rynku Staromiejskim.

— **Kradzież roweru** wartości 80 zł zgłosił Horst Siewert, zam. w Kamionkach, pow. toruńskim, który lekkomyślnie pozostawił go bez opieki na dziedzińcu sądu grodzkiego w Toruniu.

— **Wobec dużej ilości interesantów** zgłaszających się do p. wojewody pomorskiego Wł. Raczkiewicza, sekretariat p. wojewody prosi uprzejmie o zgłaszanie w sekretariacie (nr tel. 12 20) zamiaru i celu przybycia.

— **Na budowę ścigacza morskiego** Liga Morska i Kolonialna oddział w Toruniu (Bydgoskie Przedmieście) urządza 12 bm. w kawiarni „Esplanada" dancing towarzyski, na który zaprasza członków i sympatyków. Dotychczasowe wolne datki zniesiono, żadnych specjalnych datków się nie pobiera. Gospodarz przeznaczył pewien procent ze swego obrotu na budowę ścigacza morskiego „Pomorze". Początek o godz. 21.

— **Na zakończenie „Tygodnia P. B. K."** teatr żołnierski przy Domu Żołnierza wystawi w niedzielę, 15 bm. o godz. 20 w Teatrze Ziemi Pomorskiej komedię w 3 akt. B. K. Stefańskiego pt. **„Panna rekrutem".** W przerwach przygrywać będzie ork. tut. pułku piechoty. Całkowity dochód przeznaczony jest na cele oświatowe PBK. Bilety w cenie od 15 gr do 1.10 zł nabywać można w przedsprzedaży w Kole Krajoznawczym w ratuszu, zaś w dzień przedstawienia w kasie teatru.

—::—

Toruńskie gniazdo Sokoła I przy stole obrad.

Toruń, 12. 5. Dnia 10 bm. w sali „Dworu Artusa" odbyło się plenarne zebranie miesięczne toruńskiego gniazda Sokoła I. Zebraniu przewodniczył prezes p. Lendzion, który na wstępie poświęcił kilka słów założycielowi gniazda p. J. Suleckiemu, mianowanemu ostatnio członkiem honor. Sokolstwa Polskiego. Obecnemu na zebraniu p. J. Suleckiemu zgotowano serdeczną owację.

Najważniejszą częścią porządku obrad był referat o twórczości Jana Matejki, który wygłosił p. Witkowski. Z kolei p. Lendzion złożył sprawozdanie ze zjazdu Rady Dzielnicy Sokoła w Tczewie. W nawiązaniu do tego zjazdu poruszono sprawę udziału sokołów toruńskich w ogólnopolskim zlocie we Lwowie i okręgowym zlocie sokolim w Kowalewie. W ożywionej dyskusji omówiono „Tydzień Sokoła", który odbędzie się w czasie od 12—18 czerwca br.

W sprawie zjazdu na zlot do Lwowa postanowiono, że w zlocie tym powinni wziąć udział nie tylko czynni członkowie Sokoła, ale i członkowie wspierający oraz sympatycy. Do Lwowa wyruszy popularny pociąg za bardzo niską opłatą.

Po omówieniu jeszcze kilku spraw natury organizacyjnej, zebranie zakończono.

Ciekawe audycje Rozgłośni Pom.

W piątek 13 bm. o godz. 18,15 wystąpi w koncercie fortepianowym profesor konserwatorium Pomorskiego Towarzystwa Muzycznego St. Chojecki. W programie m. in. utwory Griega, Mozarta, Friedmana oraz utwór dyrektora P. Perkowskiego p. t. „Ciężkie zmartwienie". O godz. 18,40 Wacław Błaszczyk wygłosi prelekcję, której tematem będzie kultura materialna Kaszubów.

W sobotę 14 bm. o 18,15 dr M. Skowroński rozwinie przed radiosłuchaczami temat: wpływ muzyki na rozwój duchowy dziecka.

O sile armii stanowi duch żołnierza! Polski Biały Krzyż współpracuje z władzami wojskowymi w duchowym dozbrojeniu żołnierza.

Złóż ofiarę na cele Polsk. Białego Krzyża.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 12 maja 1938 roku.

KALENDARZYK

Dziś: Pankracego m.
Jutro: Serwacego m.
Wschód słońca o godzinie 4,9.
Zachód słońca o godzinie 19,44.

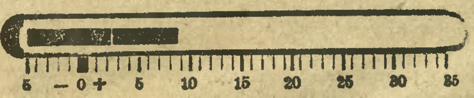
Stan pogody.

DALSZE OCIEPLENIE.

Wczoraj panowała w Polsce na ogół pogoda słoneczna przy umiarkowanym wietrze północnym i temperaturze około 12 st., tylko na południowym wschodzie było jeszcze pochmurno i padał deszcz. Temperatura wynosiła 6 stopni. Na Kasprowym Wierchu zanotowano —4 st. przy umiarkowanym wietrze północnym. Dziś rano w Bydgoszczy po chłodnej nocy pogodnie. Przewidywany przebieg pogody: Po chłodnej nocy, w ciągu dnia pogoda słoneczna i dość ciepła (temperatura do 15 st.) przy umiarkowanych wiatrach z kierunków północnych (górnych około 35 km na godz.) i dobrej widzialności.

Termometr wskazywał dziś rano

DYŻURY NOCNE APTEK od 9—15 maja br.:

1) Apteka Piastowska, ul. Śniadeckich, telefon 3682.
2) Apteka pod Złotym Orłem, Rynek Marsz. Piłsudskiego 1, telefon 3098.

Telefon Pogotowia Ratunkowego 26-15.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

W czwartek i piątek przedstawienie zawieszone.

W sobotę odbędzie się premiera zapowiedzionej świetnej komedii M. Laszlo **„W PERFUMERII"**, która obudziła żywe zainteresowanie. W sztuce tej przewija się humor, dowcip słowny i sytuacyjny, przeplatany sentymentem. Bieg urozmaiconej akcji trzyma widza w napięciu od początku do końca. Galerię pierwszorzędnych typów tworzą pp.: Arczyńska, Brochocka, Czechowska, Jabłonowska, Morozowiczowa, Podgórska, Butrym, Drewicz, Dytrych, Gajdecki, Kierczyński, Leśniowski, Lochman, Rewkowski, Serwiński, Tatrzański i Winczewski. Reżyseria K. Koreckiego. Nowe dekoracje J. Hawryłkiewicza.

W niedzielę o godz. 16 **po cenach zniżonych** ukaże się **ostatni raz w sezonie** doskonała komedia muzyczna P. Weissa **„PST... JANIE!"** w premierowej doskonałej obsadzie, wieczorem zaś również po cenach zniżonych ukaże się **„ANTYCHRYST"** K. H. Rostworowskiego z dyr. Stomą, niezrównanym odtwórcą postaci Lejby Bienenstoka.

— **Osobiste.** Srebrne gody małżeńskie obchodzą 13 bm. małżonkowie Józef i Janina Siegowie, zam. przy ul. Śląskiej 1. Msza św. odprawiona zostanie w dzień jubileuszu o godz. 8.30 w kościele św. Trójcy. Pp. Siegowie, zamieszkali w Bydgoszczy od 1913 r., wychowali dwoje dzieci. Oboje pracują intensywnie w organizacjach charytatywnych.

— **Bydgoszczanie założyli w Warszawie hurtownię śledzi.** W Warszawie na Pradze przy ulicy Józefa Sierakowskiego 9 założyli przedsiębiorcy bydgoszczanie pp. Szmelter i Moryson pierwszą polsko-chrześcijańską hurtownię śledzi „Ulik" jako spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Dotychczas śledzie przekupniom warszawskim i restauracjom dostarczali Żydzi.

— **Utrata odznaczeń.** Monitor Polski z dnia 7 maja br. (numer 104) ogłasza nazwiska 14 osób, których na mocy prawomocnych wyroków sądowych pozbawiono prawa noszenia orderów. Wśród zdyskwalifikowanych znajduje się tylko jeden Poznańczyk: **Skibiński Maksymilian**, ur. 8. 10. 1894 w Bugaju, syn Jakuba i Marianny, któremu odebrano Krzyż Niepodległości, nadany zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 lipca 1932 r.

Do wszystkich organizacyj polskich miasta Bydgoszczy.

Konsekracja świątyni w Brzozie.

W niedzielę, dnia 15 maja br. przybywa do Brzozy Jego Eminencja ks. kardynał Hlond, aby dokonać uroczystej konsekracji Świątyni Pańskiej w Brzozie. Świątynia ta stanęła na polach walk o Niepodległość Polski, stoczonych przez powstańców wielkopolskich z zaborczymi oddziałami niemieckimi i będzie najwspanialszym pomnikiem, świadczącym o bohaterskich walkach powstańców wielkopolskich w obronie Wiary i Ojczyzny.

Tymczasowy zarząd Konferencji Prezesów zwraca się z apelem do wszystkich organizacji polskich, stojących na gruncie narodowym i katolickim, ażeby wysłały w dniu tym swoje zastępy **ze sztandarami do Brzozy, by oddać hołd poległym powstańcom wlkp.,** których mogiły i pomnik znajdują się w pobliżu nowowzniesionej świątyni oraz **powitać księcia Kościoła w osobie ks. kard. Hlonda, Prymasa Polski** i upiększyć tę wspaniałą uroczystość jaka odbywać się będzie w niedzielę w Brzozie.

Odjazd specjalnym pociągiem z głównego dworca w niedzielę o godz. 7,20 rano. Autobusami z dworca autobusowego o godzinie 7,40. Powrót pociągu po nabożeństwie. Cena biletu na specjalny pociąg 70 groszy w obie strony.

Przyjazd księdza Prymasa do Brzozy o godz. 8,30.

Tydzień Polskiego Białego Krzyża.

Wiemy wszyscy doskonale, jak chlubne zadanie spełnia Biały Krzyż, niosąc oświatę żołnierzowi polskiemu. Ilu to żołnierzy wraca do domu po odbyciu służby w szeregach wojska polskiego z zadowoleniem, że nie tylko nauczono go władać bronią dla obrony granic Rzeczypospolitej, ale także czytać i pisać. Zrozumiałym zatem jest, że akcja Polskiego Białego Krzyża znajduje coraz większe uznanie i poparcie wśród szerokich mas społeczeństwa polskiego.

Począwszy od dnia 10 maja odbywa się w całej Polsce tydzień PBK i w ramach tego tygodnia różne imprezy w Bydgoszczy.

Tymczasowy zarząd Konferencji Prezesów apeluje i w tej sprawie do wszystkich organizacji polskich i całego społeczeństwa o jak najwydatniejsze poparcie tych imprez a w szczególności **zbiórek w dniach 14 i 15 maja.**

Nie poskąpcie groszy na oświatę żołnierza polskiego!

Organizacje prosimy o delegowanie kwestarzy do zbiórki ulicznej w niedziele 15-go maja, którzy niech zgłoszą się w sekretariacie Polskiego Białego Krzyża, ul. Słowackiego 3.

Tymczasowy zarząd Konferencji Prezesów miasta Bydgoszczy.

Gospodarka w pow. bydgoskim

Troska o drogi. — Znaczna nadwyżka budżetowa.

W dniu 10 maja br. odbyło się posiedzenie Bydgoskiej Rady Powiatowej. Obrady poprzedzały wybory do Rady Pomorskiej Izby Rolniczej i Pomorskiego Sejmiku Wojewódzkiego. Radcą Pomorskiej Izby Rolniczej wybrany został p. **dyr. Radzimiński,** prezes Pow. Tow. Kółek Rolniczych z Potulic, a do Pomorskiego Sejmiku Wojewódzkiego wybrano pp. **dyr. W. Czaczkę-Rucińskiego z Solca Kuj. i Jana Szewsa z Mąkowarska** w charakterze członków oraz pp. **Kazimierza Wardzińskiego z Wudzynka i Czesława Nowaka z Łąska Małego jako zastępców.**

Przystępując do porządku obrad złożył przewodniczący Rady p. starosta Suski naprzód sprawozdanie z ogólnego stanu gospodarki powiatowej i zamierzeń na przyszłość. Poruszając te zagadnienia zaznaczył przewodniczący Rady na wstępie, iż wskutek sprzedaży maj. Augustowa i szpitala nastąpiło **znaczne obniżenie zadłużenia powiatu.** Ponadto gospodarka powiatowa w ostatnich latach jest zadowalająca. Stworzono bowiem znaczny fundusz obrotowy i uwzględniano w szerszym aniżeli dotychczas zakresie różne potrzeby powiatu z dziedziny szkolnictwa, zdrowia publicznego, rolnictwa itd. mające na celu podniesienie dochodowości mieszkańców powiatu. Wprowadzona znaczna, bo od 20 do 60% obniżka taryfy towarowej na kolejce powiatowej przyczyniła się wskutek znacznego potanienia przewozów do wzmożenia się ruchu towarowego, który i nadal wykazuje tendencję zwyżkową. Ze sprawozdania wynika dalej, iż **zagadnienie poprawy dróg w powiecie jest żywą troską** przewodniczącego Rady i Wydziału Powiatowego, a poczynione w tym kierunku starania przyczynią się do poprawy tychże dróg. Również zamierza się kontynuować **zakładanie sadów handlowych** w powiecie przy udzielaniu 3-letniego kredytu bezprocentowego z KKO powiatu.

Z kolei Rada powzięła uchwałę w kierunku przejęcia 5 dróg dojazdowych do stacyj kolei państwowych łączących się z drogami administrowanymi przez powiat, wprowadziła zmianę w statucie stanowisk służbowych dla pracowników powiatowych, ustaliła kapitał zakładowy dla kolei powiatowych per 31. III. 1938 r. na sumę 1.308.600,91 i uchwaliła gwarancję dla KKO powiatu w związku z zamianą pozostałych pożyczek długoterminowych na obligacje komunalne.

Przystępując do badania gospodarki powiatowej za rok ubiegły, przyjęła Rada Powiatowa z zadowoleniem sprawozdanie przewodniczącego komisji rewizyjnej p. Łuczkowskiego z Lucimia, ilustrujące, iż gospodarka powiatowa za rok 1937/38 pomimo zaspokojenia licznych potrzeb powiatu jego mieszkańców zamknięta została znów **z nadwyżką budżetową w sumie 50.345,93.** Wniosek o udzielenie absolutorium przyjęto jednogłośnie.

Z uzyskanej nadwyżki budżetowej przeznaczyła Rada w drodze budżetu dodatkowego kwotę 9.000 zł na cele oświatowe, w tym 5.000 zł subwencji na budowę szkoły 7-klasowej w Wierzchucinie Król., kwotę

Składajcie dary dla dzieci bezrobotnych przystępujących do I Komunii Św.

10.000 zł na zdrowie publiczne i to uposażenie lekarza rejonowego dla gminy Osielsko i Bydgoszcz, założenie ośrodka zdrowia w Koronowie oraz na cele wojskowe, następnie kwotę 7.450 zł na popieranie rolnictwa, a w szczególności na akcję potanienia kredytów dla rolnictwa w KKO, na zakup ogierów i pomoce naukowe dla przysposobienia rolniczego i szkoły rolniczej, kwotę 2.000 zł na akcję obniżenia odsetek od pożyczek dla handlu i rzemiosła w powiecie, resztę na drogi gminne, a pozostałe 18.395,93 zł przelano na fundusz obrotowy, który wzrósł obecnie do sumy 74.122,46 zł.

—x—

— **Zjazd delegatów Katolickiego Związku Robotników Polskich** odbędzie się w sobotę, 14 maja br. w Poznaniu. Obrady rozpoczną się o godz. 11 w sali przy ul. Św. Marcina 8. Sprawozdanie za rok 1937 złoży ks. Stanisław Matuszczak, sekretarz generalny. Referat na temat: „Nasze wyniki i nasze zamierzenia" wygłosi mgr Chmara. Z okazji zjazdu organizuje okręg Miasto-Poznań „Dzień Robotnika Katolickiego" w niedzielę, 15 maja br.

Konkurs sportowy „Dziennika Bydgoskiego" z nagrodami.

Kto zdobędzie mistrzostwo pomorskiej A-klasy?

Odpowiedzi należy nadsyłać wraz z kuponem do **redakcji „Dziennika Bydgoskiego" (dział sportowy), Bydgoszcz, ulica Poznańska 12, do dnia 16 maja br.**

Odpowiedzi nadesłane pocztą uznane będą jako ważne o ile datowane będą stemplem pocztowym 16 maja, nawet w tym wypadku, gdy do redakcji nadejdą 17 maja.

Za najlepsze odpowiedzi wydawnictwo wyznaczyło 3 nagrody:

1 nagroda — 20 zł
2 nagroda — 10 zł
3 nagroda — 5 zł

KUPON
Konkurs „Dziennika Bydgoskiego"

Która drużyna zdobędzie mistrzostwo pomorskiej A-klasy?

....

Imię i nazwisko ....
Miejscowość ....

„Katalog prasowy PARA".

Wydawnictwo Katalogów Prasowych „Para", którego jedenasty rocznik właśnie wyszedł z druku, jest prawdziwą chlubą jego wydawcy. Już poprzednie roczniki zyskały sobie pełne uznanie zainteresowanych sfer gospodarczych, publicystów i działaczy oświatowych, a nawet naszych czynników urzędowych.

Obecny, jedenasty z rzędu rocznik łączy obfitość i dokładność informacyj o naszym ruchu wydawniczym z przejrzystością układu i solidnym i estetycznym wyposażeniem technicznym książki. Znajdzie w niej informacje nie tylko przemysłowiec i kupiec, w jakim organie prasowym najskuteczniej ogłoszenie umieścić, ale także socjolog kultury, gdy zechce badać gęstość sieci placówek wydawniczych w poszczególnych regionach Polski. Nawet dla przeciętnego obywatela, interesującego się naszą kulturą umysłową, ciekawe będzie studium Katalogu Prasowego, by poznać, jak w ruchu wydawniczym reprezentowane są u nas poszczególne ugrupowania polityczne, naukowe, wyznaniowe czy narodowościowe.

Nabyć można Katalog Prasowy w księgarniach i oddziałach Biura Ogłoszeń „Par".

Smiecie wolno składać tylko na polach Ludwikowa.

Często zdarzają się wypadki, że niektórzy przedsiębiorcy trudniący się wywozem śmieci, wywożą i składają je w miejscach zupełnie nieodpowiednich, to jest tam, gdzie im bliżej i wygodniej, co w obecnej porze wiosennej ze względów zdrowotnych jest **niedopuszczalne,** ponieważ odpadki te roznoszą różne zarazki chorobotwórcze. Zwraca się wobec tego uwagę wszystkich zainteresowanych, że do składania śmieci przeznaczone jest **na razie** (aż do zupełnego uregulowania tej przykrej sprawy przez Zarząd Miejski) **miejsce na polu przy ul. Ludwikowo w Jachcicach.**

We wszystkich wypadkach złożenia śmieci w innych miejscach winni zostaną **surowo ukarani,** a śmieci zostaną usunięte na ich koszt. Organa sanitarne otrzymały nakaz przeprowadzenia ścisłej kontroli w tym kierunku.

Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego
Dr Nowakowski, lekarz miejski.

Chór polaków z Czechosłowacji bawił będzie w Bydgoszczy

W drodze na wielki zjazd śpiewaczy, który odbędzie się w czasie Zielonych Świąt w Gdańsku, **zatrzyma się w Bydgoszczy 50-osobowy chór Polaków z Czechosłowacji.** Przyjęcie dla rodaków zza Olzy zorganizuje zarząd miejski, a Rada Artystyczno-Kulturalna urządzi ich koncert, który da Bydgoszczy sposobność zamanifestowania swej gorącej sympatii dla walczących z czeskim uciskiem Polaków.

CZYTELNICY! nasi mają GŁOS

Co oni tam chcieli?

Ze sprawozdania ze zjazdu Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego, który to zjazd odbył się dnia 3 bm. w Warszawie, dowiedzieliśmy się, że pomiędzy innymi wzięli w nim udział p. prof. Bryła i ks. Szydelski ze Lwowa. Co ci panowie tam chcieli i czego szukali? Na pewno nie troska o dolę robotnika ich tam na zjazd zaprowadziła. Wiemy, że ks. Szydelski należy do sztabu Ozonu, a p. prof. Bryła jest znany jako główny rozbijacz dawniejszej Ch. D. Na pewno tak jeden jak i drugi przyszli po to, aby spróbować, czy czasem nie uda się Ch. Zw. Zawodowych zaprowadzić na łono Ozonu. Znamy tych panów z ich działalności tak społecznej jak i politycznej. Niech robotnicy Polacy i katolicy mają się na baczności przed takimi opiekunami.

Dziwi nas bardzo, że na zjeździe nie znalazł się ani jeden delegat, który by tym panom kilka słów prawdy powiedział i podziękował im za dotychczasową opiekę. Powinno było ich spotkać to, co spotkało p. Putka na zjeździe chłopów w Krakowie, gdzie go wyproszono z sali obrad. Mamy pod tym względem pewne pretensje do kolegi p. Wencla, który się w takich rzeczach bardzo dobrze orientuje i na gębę nie upadł, ale tym razem niestety zawiódł. Szkoda!

Czujny.

Stan wody w Wiśle, z dnia 11 maja 1938 r. Kraków — 2.36, (2.33), Zawichost + 1.94, (1.99), Warszawa + 1.86, (2.04), Płock + 1.68, (1.84), Toruń + 2.21, (2.21), Fordon + 2.26, (2.17), Chełmno + 1.14, (2.00), Grudziądz + 2.33, (2.18), Korzeniewo + 2.44, (2.31). Piekło + 1.84, (1.70), Tczew + 1.92, (1.81), Einlage + 2.56, (2.37), Schievenhorst + 2.64, (2.44).
Temperatura wody + 9.5. (Liczby w nawiasach przedstawiają stan wody z dnia poprzedniego).

BYDGOSKA GIEŁDA
ZBOZOWO - TOWAROWA

Notowano za 100 kg. z dnia 11. V. 1938 r.

Zboża

Pszenica I 748 g/l 25,00—25.50, II 726 g/l 24,00—24,50. Żyto 20,50—20,75. 00 ton 00,00, Jęcz. brow. 00,00—00,00. jęcz. 673—678 g/l 17,50—17,75. jęcz. 644—650 g/l 17,25—17,50. Owies zadeszczony 17,50—18,00.

Przetwory młynarskie.

Mąka pszenna gatunek I wyciągowa 0—30% wł. w. 45,00—46,00, mąka pszenna gat. 0—50% wł. w. 40,50—41,50. mąka pszenna gatunek I A 0—65%, wł. worek 38,50—39,50; mąka pszenna gatunek II 30—65%, wł. w. 00.00—00,00; mąka pszenna gat. II A 50—65% wł. w. 00,00—00,00, mąka pszenna gat. III 65—70% wł. w. 00,00—00,00 mąka pszen. razowa 0—95% wł. w. 32,50—33,00. Mąka żytnia gat. I 0—65% wł. w. 30,50—31,00; mąka żytnia razowa 0—95% wł. w. 26,00—27,00. Mąka żytnia 70% eksport (dla W. M. Gdańska) 30,00—30,50. Otręby pszenne miałkie stand. 13,50—14,00, Otręby pszen. średnie 14,25—14,75; Otręby pszenne grube 15,25—16,00; Otręby żytnie z przemiału stand. 13.50—14.00, Otręby jęcz. 13,00—13,75; Kasza jęczm. kraj. wł. w. 25,50—26,00, kasza jęczmienna, pęczak wł. w. 25.50—26.00. kasza jęczmienna perłowa wł. w. 36.00—37.00.

Strączkowe, oleiste, koniczyny, nasiona i in.

Groch polny 23,00—25,00; Groch Wiktoria 22.00—25,00, Groch zielony (Folger) 23,50—25,50. Wyka jara 20,50—21,50, Peluszka 22,50—23,50; Łubin żółty 13.25—13.75, Łubin niebieski 12,75—13,25, Seradela 29,00—32,00, Rzepak jary b. w. 00,00—00,00. Rzepak ozimy bez worka 51,00—53,00; rzepik ozimy bez worka 49,00—50,00; Siemię lniane 49,00—52,00; Mak niebieski 000,00—000,00, Gorczyca 33,00—36,00, Koniczyna czerw. bez kan. o czyst. 97% 130,00.—140,00 Koniczyna biała bez kan. o czyst 97% 210,00—230,00; Koniczyna szwedzka 230,00—245,00, Koniczyna żółta odłuszczona 85.00—95,00, Przelot 95,00—105,00; Rajgras 80.00—85,00; Tymotka czyszczona 35,00—40,00.

Artykuły pastewne i inne.

Makuch lniany 22,50—23,00; makuch rzepakowy 16,75—17,50; makuch słonecznikowy 40/42% 18,75—19,75; śrut soja 23,50—24,00; ziemniaki pom. 0,00—0,00; ziemniaki nadnoteckie 0.00—0,00; ziemniaki fabryczne kg. % 00,00,0—00,00,0; ziemniaki sadzeniaki 4,00—5,50; płatki ziemniaczane 00,00—00,00, wytłoki buraczane suszone 0,00—0.00; słoma żytnia luzem 0,00—0,00 ; słoma żytnia prasowana 6,25;—6,50, siano nadnoteckie luzem 7,50—8,00; siano nadnoteckie prasowane 8,50—9,00.

Dalszy ciąg losowania Pożyczki Inwestycyjnej I emisji.

W drugim dniu ciągnienia premie padły na następujące numery:

Zł 1.000,—. Nr 1 serii 1977 2164 2604 6145 10821 11290.

Nr 5 serii 264 1899 2610 3990 5354 7531 10969 11670 16183 16218 18174 21210 14813 14157 14319 15444 17003 18258 19949 19153 20353.

Nr 6 serii 1499 2479 5295 5750 6031 6434 7724 9613 11193 11995 13730 14024 14681 22172 22013 22220 22575.

Nr 9 serii 2878 2263 4100 4160 5681 5759 6266 7293 8838 8779 9013 9899 10197 10226 11054 11706 12097 12278 13046 13643 15613 15747 17115 17493 18931 19257 19416 19997 20878 21476.

Nr 11 serii 511 631 2754 5911 5909 5844 7628 11192 11811 12521 16793 19244 21495 22230 22458.

Nr 14 serii 2471 2655 4158 6529 9805 10070 13657 14029 15605 18851 19271 19871 20266 21663 21955.

Nr 15 serii 1388 2521 3764 3596 6369 7392 9144 9831 12707 12293 13515 15677 17174 20715 22119 22906.

Nr 16 serii 315 4342 4720 5322 5762 9998 10978 104 83 11574 12293 12707 13515 15677 17174 20715.

Nr 18 serii 035 843 997 2692 4204 5835 5581 6669 6331 6834 7437 8393 8207 8924 9874 10675 10702 10885 11376 12533 12907 13265 13453 13994 15643 16226 18336 19321 21539 22706.

Nr 21 serii 781 434 1552 2765 3907 7969 9941 11680 12211 12265 12438 12664 18746 20629.

Nr 25 serii 4191 4080 4452 4738 5324 6866 6959 10885 12802 13672 13920 17847 20595 20772 21653.

Nr 27 serii 1756 3132 4265 4999 5870 5014 7324 9480 10891 11349 11633 13576 13811 21650 22645.

Nr 30 serii 1312 1412 1909 4481 5655 6696 7385 11687 13760 14946 14953 16280 16625 16171 21785.

Nr 32 serii 342 390 643 3809 7086 9324 10663 11399 12414 12759 16175 16594 17642 17976 19571.

Nr 33 serii 009 3031 5752 5759 6075 6521 6175 6188 7662 7103 7302 8830 11265 12775 12940 13354 14843 15679 15658 15844 15827 16474 16839 17074 18015 18758 19208 20111 21850 21366.

Nr 42 serii 3949 4833 5941 7715 9878 12008 12756 13770 15025 15706 17337 1747 18528 19728 19756 20156.

Nr 45 serii 1842 4967 6090 8769 9285 1281 110356 12485 12773 14932 14538 16619 17102 17364 18146.

Nr 46 serii 1678 1069 3009 4084 6707 10610 10421 11790 13137 16059 17209 18482 19244 212543 22732.

Nr 47 serii 2815 3160 4717 6306 11043 11266 11157 11873 12000 12524 12684 20081 20519 20803 21151.

Zł 500.— Nr 19 serii 199 313 1770 1842 3314 3651 3652 3817 3913 5462 5898 7634 8195 9080 9201 10714 11328 11645 11702 13287 14510 14635 15214 16084 16939 19203 19400 20333 20563 20723 20786 20892 2192 21915 22627.

Nr 26 serii 1015 2794 3177 5031 5592 6139 6201 9055 9693 10294 10631 10783 12547 14258 14225 14852 14893 15150 15458 15747 16060 17157 18322 18531 19281 19297 19299 20075 20612 21624 22452 22494.

Nr 32 serii 300 525 675 1370 2688 4182 4403 4580 4981 5317 5505 5652 6952 7233 7302 7416 11456 11547 13175 13305 13955 14036 14472 15005 16360 16851 68 71 17211 17405 18531 18254 18858 21075 22544.

SPORT

Rozgrywki o mistrzostwo Pomorza w piłce nożnej weszły w okres decydujący.

Niewiele tygodni dzieli nas od dnia, w którym kwestia mistrzostwa Pomorza w piłce nożnej na rok 1938 przestanie istnieć. Rozgrywki zbliżają się już ku końcowi, a liczba kandydatów do zaszczytnego tytułu jest szczupła. Najpoważniejsze szanse mają: obecny leader A-klasy — WKS Gryf (Toruń), który przy 12 rozegranych meczach zdobył 19 punktów, a stracił 5 i uzyskał stosunek bramek 22:8 oraz KS Ciszewski (Bydg.), który zdobył 18 punktów i lepszy stosunek bramek (44:14), ma jednak o jeden mecz więcej do rozegrania niż Gryf. W najlepszym razie Gryf może zdobyć jeszcze 4 punkty, zaś Ciszewski 6 punktów. Teoretycznie zatem Ciszewski ma więcej szans zdobycia tytułu mistrza. To pewne, jednak, że walka o mistrzostwo będzie zacięta i rozegra się między tymi dwoma najlepszymi zespołami piłkarskimi Pomorza, choć niezupełnie bez szans są kluby Unia (Tczew) i Bałtyk (Gdynia). Niespodzianka, jaką byłoby zdobycie mistrzostwa przez jeden z tych klubów, mogłaby się zdarzyć tylko w tym wypadku, gdyby tak Ciszewski jak i Gryf nie zdołały wywalczyć dla siebie w najbliższych (ostatnich) meczach żadnego punktu przy równoczesnych wysokich zwycięstwach klubów tczewskiego i gdyńskiego.

Pytanie — który klub zdobędzie mistrzostwo pomorskiej A-klasy — jest tematem **konkursu sportowego „Dziennika Bydgoskiego”.**

MECZ DWÓCH REPREZENTACJI POLSKI. REPREZENTACJA — TEAM KOMBINOWANY 7:1 (3:1).

Katowice. W Sosnowcu odbył się w środę treningowy mecz piłkarski, mający posłużyć kapitanowi związkowemu jako przegląd sił przed meczami z Irlandią i Brazylią.

W treningowych zawodach wystąpiła kompletna drużyna reprezentacji Polski (czerwoni) w składzie: Madejski, Szczepaniak, Gałecki, Góra, Nytz, Dytko, Piec I, Piątek, Szerfke, Wilimowski, Wodarz.

Drużynie tej przeciwstawiono kombinowany team (biali) w składzie: Pawłowski, Gemza, Pająk, Piec II, Nowakowski, Haliszka, Habowski, God, Korbas, Cebula, Łyko.

Mecz zakończył się wysokim zwycięstwem reprezentacji, która pokonała kombinowany team w stosunku 7:1 (3:1).

Bramki dla reprezentacji zdobyli: Szerfke (3), Wilimowski i Piec (po 2). Dla teamu punkt honorowy uzyskał Baran.

W drużynie reprezentacji na pierwszy plan wybił się Madejski oraz obrońcy Szczepaniak—Gałecki. Poprawę gry zanotować należy również w linii ataku. Pomoc ofiarna, jednak słabsza od pozostałych linii.

W drużynie kombinowanej na pierwszy plan wybił się Nowakowski. Zawiódł zupełnie Pawłowski w bramce.

Widzów 4.000. Na meczu obecny był prezes PZPN płk Glabisz i kapitan związkowy p. Kałuża.

T. S. GWIAZDA ZWYCIĘŻA NA CZTERECH FRONTACH.

Ubiegłej niedzieli piłkarze Gwiazdy mieli swój wielki dzień, zwyciężając na czterech frontach. Niepokonana w tym sezonie I drużyna zwyciężyła w meczu o mistrzostwo B-klasy Sokoła V w stosunku 4:2; II druż. w meczu towarzyskim pokonała Amatora 4:1; I druż. juniorów, będąc już nieoficjalnym mistrzem grupy, zwyciężyła juniorów Amatora 3:1. Najmłodsi juniorzy Gwiazdy, grając pod firmą II drużyny, zwyciężyli juniorów Brdy w stosunku 3:2.

NOWY ZARZĄD BYDGOSKIEGO JACHT-KLUBU.

Na ostatnim walnym zebraniu Bydgoskiego Jacht-Klubu wybrano nowy zarząd w następującym składzie: prezes — Ludwik Hermel, wiceprezes — Marcin Śpikowski, wiceprezydent m. Bydgoszczy, sekr. — Edward Baranowski, skarbnik — Stanisław Opiński, gosp. — Alfons Talkowski, kapitan sportowy — inż. Ulatowski Ziemowit.

Nowy zarząd wytknął sobie za zadanie na najbliższą przyszłość usprawnienie organizacji klubu, rozwój sportu żeglarskiego na terenie m. Bydgoszczy.

Adres: Bydgoski Jacht-Klub, Bydgoszcz, ul. Jodłowa 7, tel. 10 70.

JĘDRZEJOWSKIEJ WRĘCZONO WIELKĄ NAGRODĘ SPORTOWĄ.

Warszawa. Wczoraj w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia Jadwidze Jędrzejowskiej dorocznej wielkiej nagrody sportowej, przyznanej naszej doskonałej tenisistce za najlepszy wynik sportowy w roku 1937.

WĘGRY — WÜRTEMBERG 14:2.

Berlin. Węgierska reprezentacja bokserska pokonała w Ulm drużynę okręgu Würtemberg w wysokim stosunku 14:2.

Sprawy sokole

GNIAZDO ŻEŃSKIE. Wspólne ćwiczenia druhen na zlot okręgowy odbędą się dziś, w czwartek, dnia 12 bm. od godz. 19 w Sokolni, ul. Toruńska. Ze względu na bliski termin zlotu okr., przybycie wszystkich druhen gniazd bydgoskich jest konieczne. **Druhny, które chcą brać udział w zlocie we Lwowie, zgłoszą swój udział w sekr.** Zbiórka młodzieży w piątek o 17 w sekretariacie.

SOKÓŁ I. Zebranie zarządu dziś, w czwartek o godz. 20 w Sokolni. Ze względu na ważność spraw, udział wszystkich konieczny.

Na fali Radiowej

Piątek, 13 maja.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

6,15: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. **6,20:** Gimnastyka. **6,40:** Muzyka (płyty). **7,00:** Dziennik poranny. **7,15:** Muzyka (płyty). **8,00:** Audycja dla szkół. **11,15;** Audycja dla szkół: „Hetman Żółkiewski” — słuchowisko (ze Lwowa). **11,40:** Utwory fortepianowe Brahmsa (płyty). **11,57:** Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. **12,03:** Audycja południowa. **15,30:** Wiadomości gospodarcze. **15,45:** „Nasze drzewa” — audycja dla dzieci starszych (z Poznania). **16,00:** Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa). **16,15:** Koncert rozrywkowy w wyk. orkiestry rozgłośni lwowskiej. **16,50:** Pogadanka aktualna. **17,00:** „Szkoła, która przychodzi do ucznia” — pogadanka. **17,15:** Recital skrzypcowy Stanisława Mikuszewskiego (z Krakowa). **17,50:** Przegląd wydawnictw. **18,00:** Wiadomości sportowe. **18,10:** Chór dzieci krakowskich pod dyr. Józefa Suwary. **18,30:** Program na jutro. **18,35:** Audycja dla wsi. **19,00:** Poszechny teatr wyobraźni: „Krosienka” (z Wilna). **19,45:** Pogadanka aktualna. **20,00:** Jakub Offenbach: „Księżniczka Gerolstein”, operetka w 3 aktach. W przerwie o godz. **20,45** dziennik wieczorny i pogadanka aktualna. **22,00:** Koncert wieczorny z Krakowa. Starodawna muzyka angielska. Wykonawcy: krakowski zespół instrumentalny. **22,50:** Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny. **23,00:** „Dzień żałoby w Polsce” — odczyt w języku niemieckim.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA.

11,40: Z utworów Franciszka Liszta — płyty. **13,00:** Dla każdego coś ładnego — płyty. W przerwie o godz. **14,00** wiadomości z Pomorza i parę informacyj. **18,10:** Program na jutro. **18,15:** Miniatury fortepianowe w wykonaniu Stanisława Chojeckiego. **18,40:** „Kultura materialna Kaszubów” — odczyt. **18,55:** Wiadomości sportowe z Pomorza. **23,00:** Tańce i piosenki (płyty).

ROZGŁOŚNIA POZNAŃSKA.

11,40: Organy Wurlitzera, gwizd i harmonijki ustne (płyty). **13,00:** Życie kulturalne i społeczne Poznania. **13,05:** Melodie filmowe i operetkowe (płyty). **14,05:** Przegląd giełdowy. **14,15:** Piosenki polskie (płyty). **18,10:** Wiadomości sportowe lokalne. **18,15:** Program na jutro. **18,20:** „Z przeszłości Wielkopolski: „Najstarszy nieznany Kalisz” — pogadanka. **18,30:** Recital wiolonczelowy w wykonaniu Dezyderiusza Danczowskiego. **23,00:** Tańce i piosenki (płyty).

ZAGRANICA.

Berlin. 20,00: Koncert ork. i chóru kobiecego. **Deutschlandsender. 20,00:** Koncert filharmonii berlińskiej. **Wrocław. 20,00:** Koncert orkiestry dętej. **Brno. 21,00:** Koncert radioorkiestry. **Budapeszt. 22,30:** Koncert orkiestry wojskowej. **Londyn Reg. 22,25:** Muzyka taneczna. **Radio-Paris. 23,00:** Koncert nocny. **Sztutgart. 23,00:** Muzyka lekka i taneczna. **Berlin. 24,00:** Koncert nocny.

Kronika Towarzystw

CZWARTEK 12 MAJA.

Godz. 19,30: **Zw. Podoficerów Rez.** Zebranie miesięczne w lokalu „Pod Lwem”.

Godz. 20,00: **Tow. śpiewu „Lutnia”.** Lekcja w „Sportowej”. Obecność wszystkich konieczna.

Godz. 20,00: **Zrzeszenie Absolwentów Szkoły Dokształcającej Zaw. Kupieckiej.** Zebranie plenarne w sali zebrań Gimn. Kupieckiego, ul. Jagiellońska. Ciekawy referat. Obecność konieczna.

Stronnictwo Pracy

KOŁO BYDGOSZCZ-PÓŁNOC. Zebranie miesięczne odbędzie się w sobotę, dnia 14 bm. o godz. 19 w lokalu pani Mellerowej, plac Piastowski. Referat wygłosi p. redaktor Nowakowski. Zebranie zarządu o godzinie 18,30.

KOŁO WILCZAK-OKOLE. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 12 maja br. o godz. 19,30 w sali p. Kowalskiego (dawn. Kleinert) przy ulicy Wrocławskiej 7. Interesujący referat wygłosi p. red. Nowakowski. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy. Obecność na zebraniu wszystkich członków konieczna. **Zarząd.**

Z. M. P. „JEDNOŚĆ”.

Dziś o godz. 20-tej schadzka dyskusyjna w lokalu własnym przy ul. Poznańskiej 14.

BANK POLSKI PŁACIŁ W DNIU 12. 5. 38:

dolary amerykańskie	5,27
dolary kanadyjskie	5,24
funty szterlingów	26,30
franki szwajcarskie	120,70
franki francuskie	14,56
belgi belgijskie	89,10
liry włoskie	21,60
floreny holenderskie	293,40
korony czeskie	10,—
marki niemieckie	99,—
guldeny gdańskie	99,75

NOTOWANIA POZNAŃSKIE.

URZĘDOWA CEDUŁA GIEŁDY ZBOŻOWEJ i TOWAROWEJ w POZNANIU

Poznań, dnia 9 maja 1938 r.

Ceny orientacyjne: Pszenica 25.00—25.50 Żyto 20.25—20.50, Jęczmień 700—717 gl. 17.75—18.00, 673—678 gl. 17.00—17.50, 638—650 gl. 16.75—17.00, Owies I standart 17.50—18.00, Owies II standart 16.50—17.00, Mąka pszenna gat. I wyc. 0—30 proc. wł. w. 43.75—44.75. I 0—50 proc. 40.75—41.75, I A 0—65 proc. 37.75—38.75, II 30—65 proc. 33.25—34.25, Mąka żytnia gat I 0—50 proc. 30.25—31.25, gat. I 0—65 proc. 28.75—29.75, Mąka ziemniaczana „Superior” 28.00—31.00, Otręby pszenne grube przemiału standart 15,50—16.00, Otręby średnie przemiału standart. 13.50—14.50, Otręby żytnie przemiału standart 13.00—14.00, Otręby jęczmienne 13.00—14.00, Groch Wiktoria 00.00—00.00,

Bydgoszcz, dnia 9 maja 1938 r.

Giełda zbożowa notowała za 100 kg.

Pszenica I s. 25.00—25.50, II s. 24.00—24.50, Żyto 20.50—20.75,

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 10. V. 1938 **roku.**

Spędzono: wołów 40, bnhajów 51, krów 255, jałowic 45, bydła 391, świń 1717, cieląt 660, owiec 45. Razem 2813 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Płacono za 100 kg. żywej wagi:

Bydło:	
Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	64—70
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	54—62
Mięsiste tuczone starsze	46—52
Miernie odżywione	40—44
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	60—66
Tuczone mięsiste	52—60
Nietuczone, dobrze odżywione starsze	46—50
Miernie odżywione	40—42
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	62—70
Tuczone mięsiste	52—58
Nietuczone, dobrze odżywione	42—48
Miernie odżywione	20—30
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	64—70
Tuczone mięsiste	54—62
Nietuczone, dobrze odżywione	46—52
Miernie odżywione	40—44
Młodzież:	
Dobrze odżywione	40—44
Miernie odżywione	36—38
Cielęta:	
Najprzedniej. cielęta wytuczone	74—86
Tuczone cielęta	62—72
Dobrze odżywione	52—60
Miernie odżywione	40—50
Owce:	
Wyt. pełnom. jagn. i młodsze skopy	—
Tuczone starsze skopy i maciorki	—
Dobrze odżywione	—
Świnie (Tuczniki):	
a) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	90—92
b) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	86—88
c) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	82—84
d) mięsiste świnie ponad 80 kg.	78—80
e) maciory i późne kastraty	76—86
f) świnie słoninowe	—

Przebieg targu: normalny.

Gdy za 100 lat nie będzie nas...

Wizja przyszłej Bydgoszczy

na posiedzeniu Rady Miejskiej.

Marzenia — a smutna rzeczywistość.

(ak) Była to anielska muzyka dalekiej przyszłości, jaką usłyszeliśmy na wczorajszym posiedzeniu Rady Miejskiej. Jak gdyby nagle oderwano się od ziemi i bujano w obłokach, takie wrażenie sprawiły gigantyczne plany ogromnej rozbudowy miasta, a zwłaszcza jego śródmieścia, jakie przedstawiono nam tym zebraniu. Słowem, były to bajki, które jeżeli nie doczekają się realizacji, pozostaną bajkami. Na szczęście radni nie stracili zupełnie zmysłu rzeczywistości, bo uświadamiano sobie, że obecna generacja nie doczeka się urzeczywistnienia tak wielkich projektów. Ale może jednak za 100 lat, gdy już nie będzie nas... My potomności pozostawiamy przynajmniej pięknie opracowane plany, a niech następne pokolenia okażą się za to wdzięcznymi. Niech one się martwią, skąd wziąć pieniądze i jak to przeprowadzić.

Po tych wstępnych uwagach przedstawmy wizję przyszłej Bydgoszczy, na podstawie planów zabudowania, uchwalonych na wczorajszym posiedzeniu Rady Miejskiej.

Rozszerzenie placu Teatralnego i upiększenie śródmieścia.

Pierwszy obraz: Według nowego planu „serce Bydgoszczy" otrzyma oblicze naprawdę wielkomiejskie. Nasamprzód, skarb i ozdoba Bydgoszczy, kościół Klarysek zostanie odsłonięty z wszystkich stron. Wobec tego przewiduje się usunięcie z jednej strony budynku dawniejszego szpitala miejskiego, z drugiej strony zabudowań należących do Zakładów Graficznych „Biblioteka Polska". Z ulicy Gdańskiej otworzy się w ten sposób widok na stary i dobry w architekturze budynek byłego województwa. Kościół Klarysek byłby otoczony zieleńcem niewysokopiennym, przez co zyskałby na swej monumentalności. Zieleniec byłby połączony z parkiem Kazimierza Wielkiego.

Jednocześnie dla rozwiązania węzła komunikacyjnego przy zbiegu ulic Jagiellońskiej, Gdańskiej i placu Teatralnego konieczne jest znaczne rozszerzenie tego miejsca, a to przez projektowane zburzenie wielkiego domu narożnikowego Pfefferkorna i innych zabudowań aż do Brdy. Tak samo więc legną w gruzach budynki Banku Związku. Oczywiście, że sprawa to bardzo kosztowna i przy tej okazji na marginesie musimy nadmienić, że magistrat bydgoski krótko przed wojną wykupił wszystkie nieruchomości przy ul. Mostowej, ażeby niebawem przystąpić do zburzenia domów i rozszerzenia ulicy Mostowej. Niestety wojna temu przeszkodziła. Tymczasem po wojnie czekamy na to już 20 lat i nie możemy się tego doczekać.

Przyszły ośrodek sportów wodnych.

Drugi obraz: Ze względu na dość silny ruch przy ul. Toruńskiej, a zbyt małą jej szerokość, jako arterii komunikacyjnej, dalej ze względu na konieczność uporządkowania terenu koło kościoła garnizonowego jak i ze względu na przydzielanie działek klubom wioślarskim pod budowę nowych szałasów, zaszła konieczność sporządzenia planu zabudowania dla obszaru objętego ulicami: Bernardyńską, Toruńską, Żupy oraz rzeką Brdą. Dla lepszej komunikacji w tej części miasta przez projektowane poszerzenie ulicy Toruńskiej oraz dla odsłonięcia zabytkowego kościoła garnizonowego, przewidywane jest usunięcie zabudowań przy zbiegu ulic Toruńskiej i Bernardyńskiej. Istniejący przy ul. Bernardyńskiej skwer zostanie przedłużony w kierunku ul. Toruńskiej i w kierunku rzeki Brdy przez usunięcie bardzo niekorzystnie położonych szałasów wioślarskich BTW i „Wisły". Projektowany bulwar od mostu Bernardyńskiego prowadzić będzie do szałasów wioślarskich i łączyć się z projektowanym parkiem, utworzonym po zlikwidowaniu ogrodu Liceum Rolniczego. Dla umożliwienia wioślarzom dogodniejszego dojścia do ich szałasów, projektowana jest na tyłach działek poszczególnych klubów zadrzewiona droga.

Trzeci obraz: zabudowanie obszaru obok mostów kolejowych, objętego ul. Graniczną, Śląską, Jasną oraz rzeką Brdą i wschodnią granicą terenu, dochodzącą do ul. Śląskiej. Dla udostępnienia ludności korzystania ze spaceru nad rzeką, projektowany jest bulwar po obu stronach rzeki. Plac, który początkowo przewidziany był na targowisko, przeznaczy się częściowo na zieleniec i częściowo pod zabudowę.

Dyskusja.

Powyższe plany przed ich uchwaleniem wywołały żywą dyskusję. Zdaniem radnego Jaworskiego, taniej kosztowałoby odsłonięcie kościoła Klarysek i zarazem teatru przez zburzenie domów Zweinigera i dalszych **wzdłuż ulicy Gdańskiej** do uliczki przy kawiarni Stenzla. Radny Góralewski zaproponował, ażeby na razie przynajmniej usunąć nasyp pomiędzy kościołem Klarysek a szpitalem.

Radny Magdański stanął na stanowisku, że obecnie nie jest pora, ażeby mówić o projektach, które zrealizuje się za 100 lat. Lepiej mówić i zaradzić pilniejszym bolączkom, bo mamy ulice z takimi wybojami, że przynoszą miastu wstyd. Pani Jaworowiczowa przy tej okazji zwróciła uwagę, że już od kilkunastu lat domaga się **usunięcia parkanu przy ul. Gdańskiej**, który szpeci śródmieście, lecz usunięcie tego parkanu niestety nie można się doczekać. Prezydent Barciszewski odpowiedział, że rozbijanie tego płotu jest niecelowe, gdyż przyda się Bankowi Gospodarstwa Krajowego, gdy przystąpi do budowy nowego gmachu. Z wywodami r. Magdańskiego prezydent nie mógł się pogodzić, twierdząc, że plany budowy winno się ustalać na kilkadziesiąt, a nawet setki lat naprzód.

Reprezentacyjny szałas B. T. W.

Bardzo ożywioną dyskusję wywołał także drugi projekt. Radny Balwiński walczył z niezwykłą zaciętością o dobre miejsce dla reprezentacyjnego szałasu BTW z krytą pływalnią i basenem zimowym, a mianowicie, żeby wybudowanie szałasu mogło nastąpić jak najbliżej wody. Chodziło o zagwarantowanie 100 metrów wybrzeża z terenu ogrodu Szkoły Rolniczej, który w przyszłości stanie się własnością miasta. Pod koniec swych wywodów r. Balwiński prosił o odroczenie na razie uchwalenia projektu, dopóki sprawa budowy szałasu BTW nie będzie załatwiona. Sprzeciwił się temu prezydent Barciszewski tak, że projekt zabudowania według planu komisji urbanistycznej został uchwalony.

Następnie powzięto uchwałę w sprawie **przekładania kosztów pierwszego urządzenia ulic i placów komunikacyjnych na właścicieli działek**, przyległych do tych ulic i placów, z tym, że miasto zasadniczo finansuje urządzenie ulic i rozłoży koszta na raty do 10 lat. Jeden z radnych zaapelował do zarządu miejskiego, ażeby wobec wyczerpania się kredytów **na akcję osiedleńczą dla młodych kupców Pomorzan**, udzielonych w wysokości 50.000 zł, podwyższyć kwotę tę o dalsze 50.000 złotych.

Za dużo psów w Bydgoszczy!

Pod koniec obrad Rada Miejska — jak dowcipnie wyraził się prezydent — „zeszła na psy". Mamy bowiem w Bydgoszczy za dużo psów, a widocznie, jak mówił referent, że są one rozsadnikami chorób i zanieczyszczają miasto. Wobec tego uchwalono podwyższyć podatek od psów łańcuchowych. Podczas gdy dotychczas pierwszy pies łańcuchowy był bezpłatny, obecnie przy podziale miasta na 3 strefy: śródmieście, przedmieście i dalekie przedmieście, wymierzono w pierwszej strefie za psa łańcuchowego 8 zł, w drugiej 4 zł, a w trzeciej 1 zł. Jeżeli chodzi o psy domowe, a więc luksusowe, obniżono podatek z 30 na 20 złotych.

Na tajnym zebraniu wybrano 27 dotychczasowych opiekunów i 9 nowych opiekunów społecznych, a napadto uchwalono nabyć bezpłatnie 8.000 m kw. gruntu od Wlkp. Papierni na urządzenie ulicy, mającej połączyć Czyżkówko z Jachcicami.

* * *

Przed zebraniem Rady Miejskiej odbyło się nadzwyczajne zebranie wyborcze do Pomorskiego Sejmiku Wojewódzkiego czterech przedstawicieli miasta Bydgoszczy i ich zastępców. Wobec tego, że zgłoszono tylko jedną listę, wybranymi zostali ci, którzy byli na liście, a mianowicie: **wiceprezydent Śpikowski, Ignacy Kurdelski, Feliks Jaworski** i jeden przedstawiciel endecji, a jako zastępcy **radca Beyer, inż. Mieczkowski, inż. Balant i p. Góralewski.** Poza tym w miejsce radnego Malendy, który opuścił Bydgoszcz, wprowadzono w urząd radnego Bolesława Turza.

W trzecią rocznicę zgonu Marsz. Piłsudskiego

młodzież bydgoska wskrzesiła pamięć poległych bohaterów.

(hk) Przez ulice miasta ciągnęły w godzinach wieczornych dnia 11 bm. oddziały młodzieży. Szły ze sztandarami, okrytymi kirem, przy monotonnym warkocie werblów, zbierały się na obszernym placu za boiskiem Szkoły Podchorążych. Tam właśnie oddział bydgoski Polskiego Białego Krzyża urządził w przeddzień trzeciej rocznicy zgonu marszałka Piłsusdkiego oryginalną w pomyśle i pełną znaczenia w programie imprezę, a mianowicie **„apel i raport młodzieży z wczoraj i dziś w hołdzie Marszałkowi Piłsusdkiemu".**

Piękne obramowanie dla tego rodzaju uroczystości stworzył las, który zwartym murem wytyczył duży czworobok. Na tle ciemnej zieleni, czerniejącej z zapadającym mrokiem, odcinały się miłym dla oka kontrastem chorągwie biało-czerwone, pośród których stanął **obelisk z popiersiem marszałka Piłsudskiego** — dziełem art.-rzeźbiarza Teodora Gajewskiego.

To było tło martwe, które wypełniło się żywą treścią. Młodzież z całej Bydgoszczy wraz z wojskiem wypełniła plac, stając karnie na wezwanie, prężąc się mimo zimna pod swymi znakami organizacyjnymi. Przybyła przede wszystkim **młodzież szkół średnich i powszechnych** pod przewodem nauczycielstwa. Przybyli umundurowani **harcerze,** którzy byli współgospodarzami imprezy i **harcerki.** Doskonale prezentowały się **hufce szkolne p. w.** i inne organizacje młodzieży. Na wezwanie przewodniczącego bydgoskiego rzemiosła p. Godka przybyło **przeszło 1000 uczniów rzemieślniczych i 400 czeladzi.** Stalowe szeregi **szkoły lotniczej,** oddziały wojskowe z wszystkich formacyj i wreszcie liczna publiczność niezorganizowana dopełniły liczby obecnych na placu **do kilkuastu tysięcy osób.**

Przed obeliskiem zebrali się przedstawiciele władz i społeczeństwa: pp. starosta Suski, generał Grzmot-Skotnicki, prezydent Barciszewski, kurator okręgu szkolnego z Torunia dr Ryniewicz, prezes s. o. Plejewski, prokurator Łukawski, dyrektor poczt inż. Kozubek, prezes F. P. K. inż. Gertler-Girtler, starosta Muzyczka z Wyrzyska, płk. dypl. Przyjałkowski i wszyscy dowódcy formacyj, wszyscy dyrektorowie szkół, wiceprezydent Śpikowski, radca Mencel, przedstawiciele rady miejskiej, kapitan lotnictwa rumuńskiego bawiący w Bydgoszczy, prezesi organizacyj społecznych, prezes okręgu Białego Krzyża dr Jezierski z Torunia i w. i.

Po zagajeniu przez reprezentanta P. B. K. dr. Nieduszyńskiego i odegraniu przez orkiestrę „murowanego" pułku „Pierwszej Brygady", wstąpił na mównicę komendant garnizonu **generał Grzmot-Skotnicki** i pięknie przemówił do młodzieży. Mówił żołnierz Komendanta, jeden z pierwszych — o Komendancie; nie dziw, że słowa jego, choć po żołniersku proste i szczere, pełne były sentymentu, wiary i mocy.

Rozdanie nagród, zdobytych w konkursach Białego Krzyża przez **młodzież szkolną** z Bydgoszczy, Nakła, Wyrzyska i Białośliwia oraz przez **żołnierzy garnizonu bydgoskiego,** zakończyło pierwszą część uroczystości.

Zapłonęły stosy.

Chór Szkoły Podchorążych odśpiewał „Bogurodzicę", po czym **p. kpt. Kulwieć** na dźwiękowym tyle odgłosów bitwy wskrzesił dziejowy pochód bohaterów. Padały imiona walczących za Polskę rycerzy od Płowiec aż do roku 1920, a chór odpowiadał

— Polegli na polu chwały!

— Komendant harcerzy bydgoskich p. dyr Matuszewski odczytał **rozkaz Marszałka Piłsudskiego do harcerzy z roku 1920,** a jeden z harcerzy złożył w imieniu młodzieży ślubowanie pracy dla Polski.

Wymowna cisza poprzedziła **modlitwą za poległych,** odmówioną przez kapelana harcerzy ks. prof. Majchrzaka. Po odśpiewaniu pieśni wieczornej **młodzież przeszła przed pomnikiem Marszałka Piłsudskiego,** znajdującym się przed Szkołą Podchorążych, gdzie złożone wieńce.

Dzisiaj — 12 maja

miasto przybrane jest chorągwiami i kirem. W niektórych sklepach — w oknach wystawowych dekoracje żałobne.

Młodzież ma dzień wolny od nauki. Po nabożeństwach żałobnych odbyły się uroczyste poranki we wszystkich szkołach.

O godz. 10 odprawione zostały **uroczyste msze żałobne:** dla społeczeństwa cywilnego we Farze, dla wojska w kościele garnizonowym.

—«»—

Znów duża wygrana u Kaftala.

Zł 25.000,— na nr 77616.

Kaftal naprawdę nie zawodzi. Niemal codziennie podajemy na tym miejscu wiadomości o większych wygranych, jakie padają u popularnego Kaftala. Wczorajsze ciągnienie przyniosło znów tej szczęśliwej kolekturze dużą wygraną zł 25.000,— na nr 77616. Poza tym padło w tym dniu u Kaftala zł 5.000,— na nr 108441 i wiele wygranych po zł 2.000,— i 1.000,—. Okno wystawowe Kaftala stale zapełnia się barwnymi plakatami o wygranych. Ciągnienie trwa... Zainteresowanie graczy coraz większe.

—::—

— **Uwaga, cukiernicy!** Począwszy od 17 maja br. Tow. Pomocników Cukierniczych w Bydgoszczy organizuje **kurs karmelarstwa dla wszystkich cukierników zawodowych** tak zorganizowanych jak i niezorganizowanych. Kurs odbywać się będzie pod kierownictwem znanego specjalisty p. Jankiewicza i obejmować będzie elewacje, rysunki, fantazje, kwiaty i t. p. Informacji udziela jak i zapisy przyjmuje cukiernia J. Mellera, ul. Śniadeckich 41 (tel. 1163) oraz na zebraniu w niedzielę 15 bm. o godz. 16-ej w kawiarni p. St. Ganasińskiego, ul. Jezuicka 9. (8737

— **Dancing popołudniowy w niedzielę, dnia 15 maja Pod Orłem na oświatę żołnierza.** W dniu 15 maja o godz. 17 dancing na cele Polskiego Białego Krzyża w sali malinowej Pod Orłem. Przy wstępie dobrowolne datki. O poparcie prosi Zarząd Polskiego Białego Krzyża. (8750

— **Za 17,30 zł do Lwowa i z powrotem!** Na wspaniałe uroczystości zlotowe Sokoła w dniach 5 i 6 czerwca (Zielone Świątki) wyjeżdża do Lwowa pociąg popularny. Koszt przejazdu w obie strony wynosi zaledwie 17 złotych i 30 groszy łącznie z kartą zlotową. Zgłoszenia członków Sokoła oraz gości przyjmuje do dnia 12 bm. włącznie skarbnik Sokoła I p. Zwierzykowski, kancelaria notariusza Bassaka, ul. Marsz. Focha nr 10, od godz. 9 do 15.30.

MATRYMONJALNE

Dwie
siostry samodzielne, pragną poznać dwóch panów kupców (manufak.), cel matrymonialny. Panowie inteligentni, przystojni, dobrego charakteru od lat 35—45 raczą złożyć swe oferty fotografią do Dzien. Bydg. pod „55“. (8725

Która
z łaskawych panien zechciałaby poznać przystojnego blondyna, kawalera - katolika lat 30, urzędnika na kierowniczej posadzie, cel matrymonialny. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Posag nie potrzebny. Oferty tylko z fotografią którą się zwraca, skierować do Dziennika Bydgoskiego pod „K. T.“ (8762

Wdowiec
lat 36, przystojny, bez nałogów, dwoje dzieci poszukuje żony, która dopomoże uzyskać stałej posady, ożenek zapewniony. Łaskawe zgłoszenia do Dziennika Bydgoskiego pod „36“. (8730

Przetarg ofertowy. Wykonawca układu w postępowaniu układowym do majątku małż. Urbanowskich w Dziednie, pow. Bydgoskiego, Stanisław Świerkocki na podstawie układu zawartego w dniu 7. II. 1938 roku i zatwierdzonego prawomocnym orzeczeniem Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego w Poznaniu w dniu 2 marca 1938 r. zn. akt. I. 44/197/36/37 ogłasza, że **sprzeda** z wolnej ręki na podstawie ofert za gotówkę najwięcej dającemu następujące nieruchomości bez obciążeń hipotecznych, a mianowicie:

1. Dziedno tom I. wykaz liczba 45, o obszarze	67,44.90 ha
2. Dziedno tom I. wykaz liczba 48, o obszarze	1,56.50 ha
3. Dziedno tom II. wykaz liczba 66, o obszarze	8,08.20 ha
4. Dziedno bez księgi wieczystej, a zapisanej w katastrze jako „Bauerliche Gemeinde zu Dziedno“ o obszarze .	7.29.50 ha
razem	84,39.10 ha

wraz z zabudowaniami, inwentarzami, zapasami obsiewami. Powyższe nieruchomości stanowią jedno gospodarstwo wiejskie (rybne około 60 ha), należące do dłużników małż. Urbanowskich, położone w powiecie bydgoskim poczta Mąkowarsko. Oglądać je można na miejscu po uprzednim zgłoszeniu się u wykonawcy układu w/g adresu jak niżej. Oferty na nabycie powyższych nieruchomości należy składać na ręce wykonawcy układu p. Stanisława Świerkockiego, Bydgoszcz, Starostwo — Komisarz Ziemski w terminie do **dnia 11 czerwca 1938 r.** do godz. 12-tej, po czym o godzinie 13-tej tegoż dnia nastąpi otwarcie ofert. Łącznie z ofertami należy składać wadium w wysokości 2 tys. zł w gotówce, lub papierach wartościowych dopuszczonych do składania w tym celu, na konto wykonawcy układu Stanisława Świerkockiego do Kasy Komunalnej powiatu bydgoskiego w Bydgoszczy. Wykonawca układu zastrzega sobie swobodny wybór oferenta. Ze względu, że nieruchomość powyższa leży w pasie granicznym, nabywca winien uprzednio uzyskać zezwolenie Wojewody Pomorskiego na nabycie tych nieruchomości w myśl § 1. rozp. z dnia 22. I. 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 34) o obrocie nieruchomościami w pasie granicznym. (8751

St. Świerkocki, wykonawca układu.

MIESZKANIA SZUKA

Młody
kolejarz poszukuje pokój kuchnią. Oferty filia „Zaraz lub później“. (5186

KUPNA

Rower
męski w dobrym stanie kupię. Łoś, Sniadeckich 49 skład. 8764

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20 % zniżki.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9.
Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

POLECENIA

Sypialnię
jadalnię, gabinet, salonik jak nowe wyjątkowo tanio poleca Sala Licytacyjna, Gdańska 42. (8756

Wielki transport
kotłów i wanien do prania po korzystnych cenach poleca 8089
B. Kaczmarek
ul. Podwale 12 naprzeciw Hali Targowej, tel. 2371.

Meble
solidne kupisz najtaniej tylko w
składzie fabrycznym T. Kasprowicz, ul. Długa 34. 9227

Pióra wieczne
Ołówki automatyczne
Albumy, Papiery listowe najtaniej (33022
Kazimierz Bartel
Hurtownia papiernicza Bydgoszcz, Sniadeckich 38.

Lakiery Smok
trwałe. tanie.
Poznańskie chrześcijańskie
do nabycia drogeriach, składach farb. (8141

Repertuar kin bydgoskich:

KRISTAL: Dziś po raz ostatni o godz. 5 i 7-ej „Kościuszko pod Racławicami“. O godz. 9-tej „Wrzos“.

MARYSIEŃKA: „Dama Kameliowa“ z Gretą Garbo i R. Tailorem,

APOLLO: „Miasto w płomieniach“ z Anną Sothern. Nadprogram.

KAPITOL ul. Marciukowskiego 4: Dziś wielki film polski „Płomienne serca“ z Barszczewską, Junoszą Stępowskim i Cybulskim. Nadprogram.

BAŁTYK: „Promienie zagłady“ oraz „Detektyw z Honolulu“ z Charlie Chanem.

SPRZEDAŻE

Dom
nowy z ogrodem owocowym na sprzedaż. Inowrocław, Chociszewskiego 8, dawniej Nowe Ogrody. (8622

Parcele
budowlane. ogrodnicze, sprzedaje Zamczysko pobliżu Myślęcinka. Zgłosz Zamczysko lub pełnomocnik Gorgolewski, Sniadeckich 24, tel. 19-19. (5112

Kamienicę
dochodową, nowoczesny komfort, centrum, większe lokale, sprzedam. Oferty Dziennik „Wyjątkowa lokata“. 5182

Kawiarnię
doskonale prosperującą, elegancki lokal, centrum, sprzedam. Oferty Dziennik „Gwarantowana egzystencja“. 5183

Psa
szpica sprzedam. Pod Blankami 23—2. 8727

Zakład
fryzjerski 10 lat w biegu, mieszkaniem na sprzedaż. Oferty filia Dzien. Bydg pod „700“. 5197

Dom
handlowy, centrum Bydgoszczy (narożnik), 6 składów, dochód 12.000 zł sprzedam okazyjnie z powodu wyjazdu. Of. pod „Okazja“ do Dziennika Bydgoskiego. (8739

Sprzedam
okna, polewacz ogrodowy i inne rzeczy. Wiadomość Zbożowy Rynek 1, restauracja. 8753

Sprzedam
skład kolonialno delikatesowy w najlepszej dzielnicy miasta. Zgłoszenia Bydgoszcz, Podolska 20. m. 8. 5184

Okazyjnie
elegancki nowy rower sprzedam. Dworcowa 54, m. 1. (8755

Tapczan
okazyjnie sprzedam. Cieszkowskiego 8/8. (8732

LEKCJE

Maturzysta
udziela korepetycji. Zgłoszenia ul. Poznańska 14, I. piętro. (8667

KUPNA

Poszukuję
kupna dobrze zaprowadzonej restauracji ewtl. z koncesją na wyszynk lub też kawiarni w Bydgoszczy. Łask. szczegół. oferty z podaniem ceny, warunków, położenia do adm. Dzien. Bydg. pod nr „877“. (8760

Worki
od cukru kupuję każdą ilość. Poznańska 1. (8676

Trio
kwartet (pianistka) zgrane, wesołe, wolne. Zgłoszenia „Par“ Poznań „55.189“. 8749

Panienka
branży tytoniowej, praktyką kolonialną, znajomość języka polsk. niemieck. szuka posady, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Dziennik Bydgoski pod „Pilna“. (8741

POSADY WOLNE

Ślusarz
(monter narzędziarz), tylko dobry fachowiec, z dobrymi świadectwami, może się zaraz zgłosić. Leo S. A. fabryka obuwia.

Kupię
używane walce do zwijania blach, 2 m. długości w dobrym stanie. Oferty pod „Blacha“. (8586

Kupię
używaną chłodnię wraz z całkowitym urządzeniem mechanicznym. Oferty pod „Chłodnia“. (8583

Kupię
dom wprost od gospodarza, wpłaty 40 000. Of. filia „Dom“. 5181

POSADY POSZUKUJĄ

Maturzysta
szuka jakiegokolwiek zajęcia. Łaskawe zgłoszenia proszę pod „Zajęcie“ do Dziennika Bydg. (8668

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Kujawska 78. 8757

Młodego
dzielnego pomocnika kominiarskiego poszukuje zaraz lub później. Stanisław Górny, cechmistrz kominiarski, Łasin (Pomorze), 8761

Fryzjer 5202
zastępstwo. Chocimska.

Uczeń (8758
potrzebny od zaraz, pożądany także język niemiecki. K. Gmowkowski, skład kolonialny. Rynek Marsz. Piłsudskiego 27.

Dziewczyna
służąca do kuchni restauracyjnej, umiejąca cośkolwiek gotować, potrzebna zaraz. Zgłoszenia Restauracja Dworcowa, Dworzec Główny. 8754

Szofer
auto osobowe, posada stała, kaucja 300 zł potrzebny zaraz. Zgłoszenia Dziennik Grudziądz „300“. (8744

Czeladnik
krawiecki od zaraz na wojskową pracę na stałe potrzebny. Sontowski, Grudziądz, Legionów 17. (8745

Polier
potrzebny. Stolarnia, Niegolewskiego 9. (8734

Gospodyni
która poprowadzi samodzielnie dom z dobrym gotowaniem potrzebna zaraz. Oferty odpisem świadectw Dziennik Bydgoski **Gdynia** „Gospodyni“ 8746

Prasowaczka
potrzebna. Grunwaldzka nr 64. 8736

Fryzjerka 8742
potrzebna. Bocianowo 49.

Syn (5188
uczciwych rodziców może się zgłosić jako uczeń od zaraz do składu towarów kolonialnych, sprzętów kuchennych i restauracji, Zgł. W. Przybylska, Orchowo.

Młodszy 5191
czeladnik kowalski natychmiast potrzebny. Bydgoszcz, Fordońska 28.

Stenotypistka
polsko-niemiecka ewent. młodsza potrzebna zaraz. Wyczerpujące oferty z podaniem dalszych kwalifikacji do Dzien. Bydg. pod „Stenotypistka“. (8724

Uczennice
do szycia przyjmie Ścieżka 27, m. 11. (8670

Przychodnia
natychmiast, czysta i akuratna Zgłoszenia Watołło, Szopena 28 od 2—3. (5193

Uczeń
stolarski może się zgłosić. Matejki 4. (5196

Potrzebny
chłopiec na posyłki do biura. Dworcowa 100, Radioświat. 5194

Służąca
potrzebna. Wybrańska, Sienkiewicza 56. (5190

Dziewczyna (8763
do pracy domowej z dobrym gotowaniem potrzebna. Zgłoszenia z odpisem świadectw M. Liskowa, Wągrowiec, ul. Kcyńska nr 7.

Służąca
potrzebna. Wiadomość filia. 5201

Uczeń 8765
potrzebny. Warsztat samochodów, Nakielska 24.

Posługaczka
potrzebna. Adres Dziennik. 5208

Przychodnia
młodsza potrzebna na cały dzień z utrzymaniem. Chocimska 3—4. (5211

Panienka 5209
do nauki szycia. Dworcowa 40. skład gorsetów.

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Świętojańska 4. 5200

DZIERŻAWY

Kuźnię
w najruchliwszym punkcie miasta, wraz z mieszkaniem za korzystną cenę wydzierżawię zaraz. Zgł. Berndtowa, Więcbork, Złotowska 10. (8738

Fabryczna hala
150 m², biuro, wygody, wolna 1 czerwca. Gdańska 145, właściciel. (5195

Dzierżawa oberży
z dużą salą, z pełną koncesją monopolową we większej wiosce parafialn., od zaraz do objęcia. Warunki dzierżawy dostępne. Zgłoszenia przyjmuje telefon 157 Chełmno. 8743

POŻYCZKI

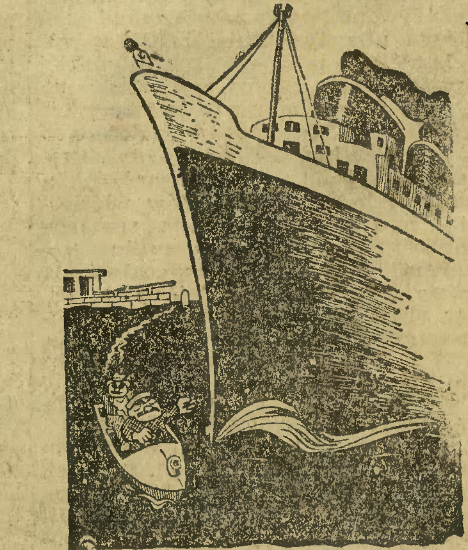
Pożyczki (5198
hipotecznej udzielimy za 3-4 pokojowe mieszkanie komfortowe. Oferty filia Dziennika pod „Pożyczka“.

2.500 zł
wypożyczę na pewne miejsce. Of. pod „991 M“ Dziennik. (8733

MIESZKANIA SZUKA

3—4 pokoje
i kuchnia z komfortem, bezdzietne małżeństwo Oferty filia Dziennika „Wygodne“. (5199

GDY KIEROWCA TAKSÓWKI

prowadzi łódź motorową...

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł, na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 % zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50 % drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203 713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za wiadomości z Gdyni i wybrzeża odpowiedzialna: Zofia Żelska-Mrozowicka w Gdyni; za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu; za wszystkie inne działy: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.